NEDJELJNI GLAS

BANJALUKA, 18. i 19. maja 1985.
Broj 4404 Godina XLII Cijena 32 dinara

LIST SOCIJALISTIČKOG SAVEZA RADNOG NARODA

IZLAZI SVAKOG DANA OSIM NEDJELJE

DASKE ŠTO ŽIVOT ZNAČE

RADMILA SAVIČEVIĆ, glumica Jugoslovenskog dramskog pozorišta u Beogradu

ČETIRI DECENIJE SA PUBLIKOM

STRANA 7.

FUDBAL NAŠ SVAGDAŠNJI

KO KOGA ZAPLIĆE

Strana 16.

DANI ZA NEZABORAV

ZANAT TREBA VOLJETI

Strana 8.

ZASJEDANJE SKUPŠTINE SFRJ

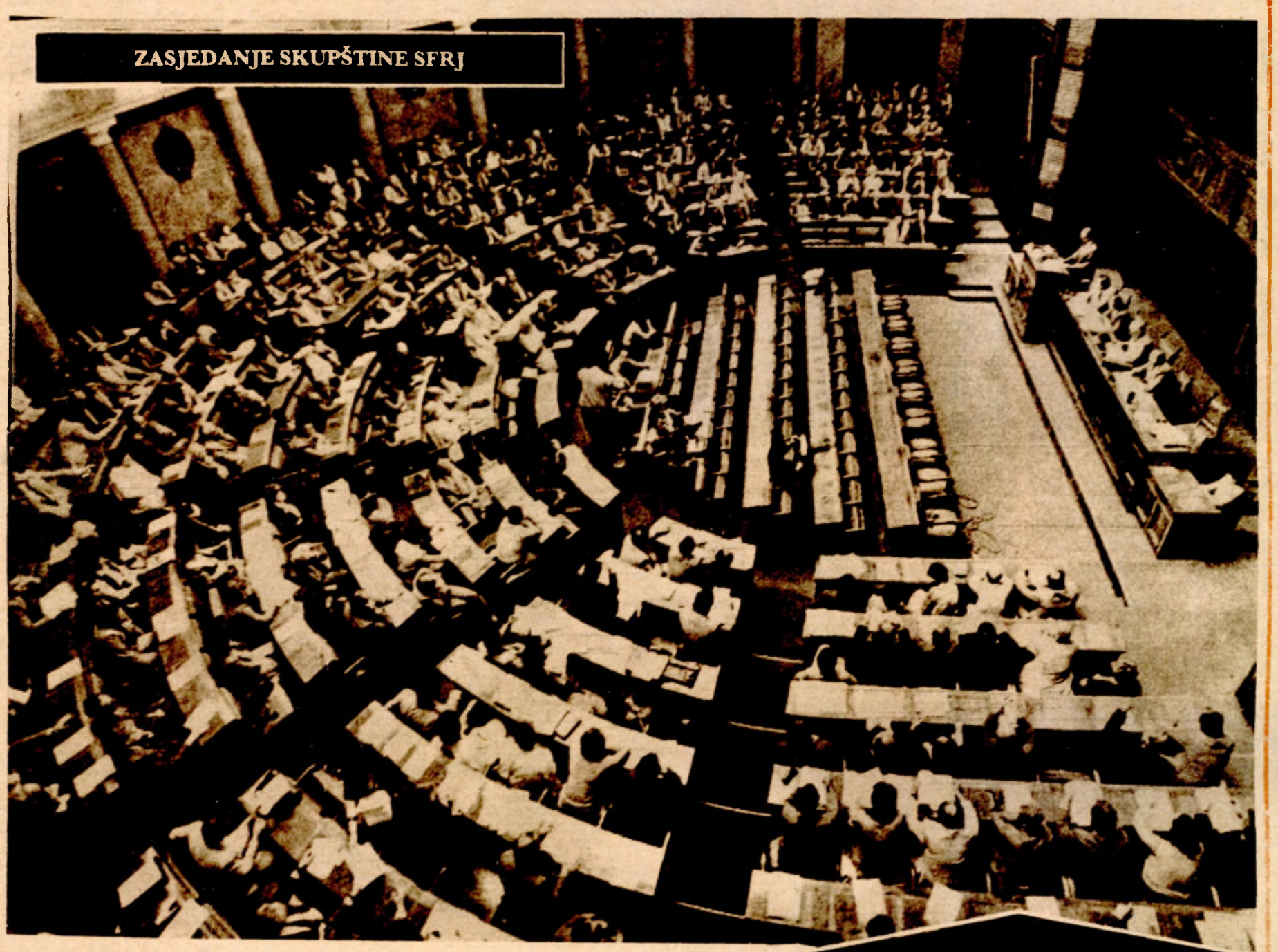

ZAPISI IZ ALEKSANDRIJE

Tamo gdje se prepliću stoljeća

● Dok je zanosna Šeherzada namigivala cijelim stoljećima koja će doći, savremeni arhitekt, neosjetljiv na šarm starih graditelja, sagradio je usred kompleksa krhkih građevina sivi betonski i supermoderni hotel „Palestina", koja se učini zalutalom na ovim prostorima

Strana 6.

BANJALUKA: ZBOG OSNOVANE SUMNJE DA SU UTAJILI POREZ

PRITVORENI UGOSTITELJI

● U saopštenju Opštinskog javnog tužilaštva se kaže da su četvorica vlasnika samostalnih ugostiteljskih radnji u Banjaluci pritvorena zbog osnovane sumnje da su izvršili krivično djelo utaje poreza

STRANA 3.

SA FAHRUDINOM TALICEM, VIRTUOZOM ZA PISAĆIM STROJEM

U „PISARA" HITRE RUKE

● Koliko umijeća, vida i truda treba da se u minuti otkuca pet stotina slova za pisaćim strojem? ● Fahrudin Talić jedan je od najboljih daktilografa u Jugoslaviji ● Ovim poslom bavi se već 25 godina ● Svi bi lako bili muzičari...

STRANA 7.

AKTUELNI TRENUTAK ZEMLJE

Protekli dani obilovali su događajima i na domaćoj političkoj sceni. Među one najznačajnije svakako spada i zasjedanje oba doma Skupštine SFRJ, na kome je sagledan aktuelni privredni trenutak naše zemlje (kretanje privrednih tokova u prva četiri mjeseca ove godine), a takođe i neka od pitanja kojima se regulišu ekonomski odnosi sa inostranstvom.

Kao osnova za delegatsku raspravu poslužili su ekspozei potpredsjednika Saveznog izvršnog vijeca Borislava Srebrića i Janeza Zemljariča. Na ovoj sjednici delegati su detaljno informisani i o mjerama SIV-a koje se preduzimaju u svrhu smirivanja cijena i obuzdavanja inflacije.

U nastavku rada, sljedećeg dana, delegati su na zajedničkoj sjednici vijeća izabrali novog predsjednika i potpredsjednika Skupštine SFRJ, a takođe i nove predsjednike skupštinskih vijeća.

D. S.

KRAJEM NEDJELJE

Bečki razgovori

● Bečki susret Gromika i Šulca i njegovo trajanje uliva izvjesnu nadu da su obje strane na neki način pripravne na međusobni dijalog

Proslava četrdesete godišnjice pobjede nad fašizmom odrazila je u punom smislu te riječi blokovsku podijeljenost i antagonizme savremenog svijeta. Na jednoj strani, zapadni saveznici izbjegli su obilježavanje devetog maja nekakvim spektakularnim manifestacijama, oni su u stvari svoju ratnu pobjedu slavili prošle godine obilježavajući godišnjicu najvećeg pomorskog desanta u istoriji čovječanstva - iskrcavanja u Normandiji. Ipak, i u toj konstelaciji, zabilježena je jedna incidentna situacija — Reganovo polaganje vijenaca na groblje u kome leže i nacistički zločinci, što je opravdano izazvalo talas protesta - glavna pak proslava Dana pobjede na Istoku manifestovanje kroz moskovsku paradu kojoj su prisustvovali svi blokovski saveznici, uključiv i istočne Nijemce za koje je u okvirima priprema čak rečeno da su imali svoju antifašističku revoluciju. Tako je savezničkl trijumf prije 40 godina danas obilježen u znaku vojnopolitičkih blokovskih suprostavljanja.

No, jedna druga godišnjica iskorišćena je u pokušaj da se taj jaz koji nesumnjivo postoji na relaciji Istok-Zapad makar malo ublaži. Republika Austrija odlučila je da svečano proslavi tridesetu godišnjicu potpisivanja državnog ugovora kojim je ponovo stekla punu nezavisnost i obavezala se na neutralnost. Pozivajući na proslavu ne samo ministre četiri zemlje koje su punih deset godina praktično bili okupatori u Austriji, nego i ministre svih susjednih zemalja, od kojih su neke u istočnom, neke u zapadnom taboru, a neke pripadaju krugu nesvrstanih i neutralnih, zvanični Beč je želio da istakne svoju konstruktivnu ulogu u savremenoj Evropi, koja se inače ispoljava kroz njegovu djelatnost u redovima neutralnih i nesvrstanih zemalja u okvirima konferencije o evropskoj bezbjednosti i saradnji.

Istorija ovih dana, međutim, bilježi još jednu, istina ne okruglu, ali ipak godišnjicu. To je bečki susret Nikite Hruščova i Džona Kenedija 1961. godine, razgovor dvojice državnika koji bi se mogao označiti početkom faze međublokovskih popuštanja i prvih i dosad jedinih opipljivih koraka u pravcu nuklearnog razoružanja. U Beču, je naime, tada, mada to nikad zvanično nije objelodanjeno, baš kao što se nijednom zvaničnom dokumentu ne govori o sadržaju razgovora dvojice državnika, očito utanačeno postizanje sporazuma o zabrani nuklearnih eksplozija i eksperimenata, osim pod zemljom, što je kasnije potvrđeno i zvaničnim sporazuma kojih se obje strane do danas i pridržavaju.

Ove godine, treći put u devet mjeseci, sastali su se u takođe u Beču, ministri inostranih poslova Sjedinjenih Država i Sovjetskog Saveza. Šulc i Gromiko su u Palati Hofburg razgovarali punih šest časova, i to u jednom dahu, što dosad nikad nije zabilježeno. Po tom trajanju dijaloga, očito da su načete i razmatrane mnoge teme koje opterećuju odnose dviju supersila, odnosno njihove blokove i koji se reflektuju na ukupnu svjetsku situaciju. Jedna od nesumnjivih tema, a o kojoj kasnije nije bilo ni riječi, svakako je razmatranje mogućnosti da se sretnu Regan i Gorbačov i u četiri oka pokušaju da nađu slična rješenja kao što su to učinili Kenedi i Hruščov svojevremeno. A u prvom planu je i ovom prilikom pitanje trke u naoružanju, tačnije njeno proširivanje u kosmos, čime se osjetno povećavaju opasnosti za opstanak čovječanstva. Prije 24 godine slična upozorenja slijedila su učestale nuklearne eksperimente, pa je dogovor velikih iskreno pozdravljen, mada objektivno trka u usavršavanju i gomilanju oružja nije usporena.

Ženevski razgovori o ovom problemu očitu su u ćorsokaku. Baš kao što je u ćorsokaku surogat KEBSA-sadašnji razgovori u Stokholmu koji predstavljaju samo pokušaj da se ne prizna nemogućnost da se duh i slovo Helsinkija primjeni u praksi. Zbog toga i bečki susret Gromika i Šulca i njegovo trajanje uliva izvjesnu nadu da su obje strane na neki način pripravne na međusobni dijalog. Ako bečka uvertira Šulca i Gromika ima taj karakter i predstavlja uvod u kompletniju i harmoničniju simfoniju u međublokovskim u prvom redu odnosima, a njihovu takvu melodiju sa radošću prihvate i ostali svijet, onda to predstavlja, makar tračak nade u ovom današnjem sumornom svijetu opterećenom mnogim sukobima, suprotnostima problemima i sukobima.

A. OTOVIĆ

Siniša DAVIDOVIĆ

TEŠKOĆE U RO „VETPROM", OOUR „UNUTRAŠNJI PROMET"

Pokidane samoupravne niti

● Dugogodišnji usporen razvoj, narušeni samoupravni i međuljudski odnosi, nezakoniti samoupravni akti, nemoć da se dohodovno privređuje su sasvim dovoljni razlozi za uvođenje privremenih mjera društvene zaštite

BANJALUKA — Izvršni odbor Skupštine opštine Banjaluka podržao je prijedlog opštinskog društvenog pravobranioca samoupravljanja da se u RO „Vetprom", OOUR „Unutrašnji promet" uvedu privremene mjere društvene zaštite samoupravnih prava i društvene svojine. Konačnu riječ će, naravno, reći delegati Društveno-političkog i Vijeća udruženog rada.

Kamo sreće da je u cijelom ovom slučaju više dilema, da još postoji makar trag nade da radni ljudi ovog kolektiva mogu sami izaći iz teškoća, osposobiti rad i pohvatati pokidane samoupravne niti. Sve, međutim, govori da su ovdje propuštene mnogobrojne povoljne prilike da se stane na svoje noge, da se sigurno kroči ka dohotku. U OOUR-u „Unutršanjih promet" se mogu sa nostalgijom sjećati ranijih dobrih vremena kada se ovdje odlično zarađivalo, živjelo „na visokoj nozi", ali se kratkovido gledalo u budućnost.

DALEKO OD OKA

Ovaj OOUR posluje u sastavu RO „Vetprom" iz Beograda, ali su njihovi odnosi najbliži onoj narodnoj „daleko od oka, daleko i od srca". Kao drugačije objasniti tvrdnje da se i ono malo zdravih i smišljenih poteza koji su počinjali ovdje u Banjaluci osujećivalo u Beogradu. Jednostrano i sasvim pogrešno bi bilo smatrati da je za sve krivo nerazumijevanje u Radnoj organizaciji. Srž problema je, ipak, u Banjaluci i u ljudima koji ovdje rade. Osnovna djelatnost OOUR—a je trgovina na veliko humanitarnim i veterinarskim lijekovima, fito-zaštitom, medicinskom i bolničkom opremom. I pored obilja lijekova ovdje ne uspijevaju naći pravi da pomognu oboljelom samoupravljanju. Ako se, međutim, zna da polovina samoupravnih opštih akata, ili nisu donešena na zakonom propisani način, ili nije usaglašena sa zakonskim propisima, jasno je da se u tom normativnom košmaru najlakše snalaze oni kojima do zakona i zakonitosti i nije naročito stalo. I ovako sročeni akti, po nekakvoj nadripravničkoj fikciji, se ne provode. Treba li se u takvoj situaciji čuditi što je osnovno obilježje 26 godina ovog kolektiva usporen razvoj. Ovdje su za više od četiri vijeka otvorili samo 53 radna mjesta, a na drugoj strani „Krajinalijek", kolektiv koji se bavi istom djelatnošću, je za osam godina otvorio svoje kapije za 120 radnika.

OD KOLAČA DO MRVICA

Kada je apetit veći od obroka na sofri i kada to tako ide godinama, jasno je da materijalnoj bazi moraju ostati samo mrvice. Tako je sada ukupna vrijednost osnovnih sredstava po sadašnjoj vrijednosti pala na svega 13,972.000 dinara ili samo 263.628 dinara po radniku. Poređenja radi pomenimo i da se osnovna sredstva po radniku u toku godine u Unutršanjem prometu koriste u iznosu od 284.585, a „Krajinalijeku" 1,287.602 dinara.

Sumorna je sadašnja slika poslovnog prostora u ovom kolektivu, ali sve je to moglo izgledati drugačije da su... Tih, da smo ovako, ili onako, ovdje ima mnogo. Još 1978. godine na nivou Radne organizacije udruženo je za izgradnju poslovnog prostora osam miliona dinara, Skupština opštine obezbijedila je lokaciju, a nadležni organ izdao je građevinsku dozvolu prije pet godina, ali do danas, osim idejnog rješenja, ništa nije urađeno.

— U OOUR-u „Unutrašnji promet" očigledno nemaju snage da uhvate razvojni korak. Investiciono su nesposobni, izolovani od uticaja društveno-političke zajednice, jednom riječju, nemaju osnovnih uslova za rad. U ovoj situaciji došlo do određenih strujanja pa i do toga da se sa sadašnjim stanjem solidarišu OO SK i OO SS. Uvođenje privremenih mjera u tako zakržljalom OOUR—u je neminovnost - smatra Vasilije Branković, društveni pravobranilac samoupravljanja.

Ovim pitanjem bavio se i Opštinski sekretarijat za privredu. Sve se pokušalo prije nego što je krenula inicijativa za uvođenje privremenih mjera, ali rezultata nije bilo. U „Unutrašnjem prometu nisu bili spremni ni za dijalog, a kamoli za mijenjanje stanja.

— Materijalno stanje u kojem se nalaze nije produkt ekonomskih odnosa ili tretmana društva nego ponašanja ovog kolektiva. Ako bi se nastavilo raditi na ovaj način i ova simbolična sredstva kojima u ovom kolektivu raspolažu bila bi dovedena u pitanje, kaže Husnija Begić.

Mirjana Vavić, predsjednik Zbora radnih ljudi, tvrdi da je glavni krivac Radna organizacija koja je nekad, istina davno, bila zainteresovana za poslovanje OOUR—a u Banjaluci ali ga je kasnije jednostavno odgurnula.

— Krajnje je vrijeme da se društvena imovina zaštiti. Mora se brzo reagovati jer se pod pritiskom teškoća podijelila i partijska organizacija. Godinu dana smo bez direktora, pa je i to kumovalo dijeljenju kolektiva, kaže Mirjana Vavić?

Krajem prošle godine OOUR-u je nedostajalo 33,7 miliona dinara trajnih obrtnih sredstava, što je samo kamenčić u neveselom samoupravnom mozaiku. Poremećeni međuljudski odnosi, nezakoniti samoupravni akti, finansijska nemoć podijelili su kolektiv na dva tabora. Tako je i došlo do protivljenja dijela kolektiva uvođenju privremenih mjera.

U OOUR—u „Unutrašnji promet" očigledno nisu znali kako treba raditi i samoupravljati. Predstojeća godina dana, ukoliko se delegati skupštinskih vijeća opredjele za mjere, trebala bi biti prilika da se ispravi jedinica iz samoupravljanja koja je zaključena nakon 26 godina rada.

Anton KASIPOVIĆ

!?

SRCE

Centar za liječenje bolesti srca i krvnih žila u Kamenici, zamišljen kao jugoslovenski Hjuston, obećavao je znatno smanjenje izdataka za liječenje u inostranstvu teških srčanih bolesnika. U cjelini takva su se očekivanja ispunila. Novo je, međutim, da je lani nekoliko pacijenata obrađivanih u tom centru ipak operisano u Hjustonu. Druga nepoznanica jeste da su zahvati na srcu u tom centru četiri puta skuplji nego u drugim medicinskim centrima u zemlji.

Dok u VMA, Ljubljani i Zagrebu zahvati na otvorenom srcu ne stoje više od 30 miliona, u Kamenici iznos je veći od stotinu miliona?

REKLI SU...

Genocid ili ne?

U kraljevačkom regionu već dvadesetak godina veoma drastično se odražavaju posledice kontrarevolucije na Kosovu, naročito u pogledu fašistoidnog genocida koji se vrši nad srpskim i crnogorskim narodom. Od 1941. do 1944. u ovom kraju je bilo dosta izbjeglica sa Kosova i Metohije. Međutim, tada za vreme fašističke okupacije je bilo daleko manje izbeglica nego sada. Oni su živeli u čvrstoj nadi da će se ubrzo vratiti na svoja ognjišta, što je i ostvareno našim slovom Hitlerovog nacizma. No, ubrzo, kakva ironija, u socijalističkoj državi - novi egzodus, koji traje do današnjeg dana... i to daleko masovniji i bezočniji... četrdesetogodišnjicu pobede nad fašizmom oni dočekuju opet u izbeglištvu. Bez nade na povratak u postojbinu svojih predaka...

Nikola Bugarčić na sjednici Predsjedništva Republičkog odbora SUBNOR-a Srbije)

„GLAS" List Socijalističkog saveza radnog naroda

Opštine osnivači: Banjaluka, Bosanska Gradiška, Čelinac, Kotor-Varoš, Laktaši, Prnjavor, Skender-Vakuf i Srbac.
Izdaje i štampa NIGRO „Glas" Banjaluka, Ulica AVNOJ-a 93.

Predsjednik Poslovodnog odbora NIGRO „Glas" ***Edhem Čizmić***

Direktor i odgovorni urednik ***Nebojša Radmanović***

Uređuje Redakcijski kolegij: **Mirko Kisjan** (banjalučka hronika), **Emin Krkić** (popodnevni desk), **Tomo Marić** (sport), **Miloš Milinović** (Bosanska krajina), **Miro Mladenović** (tehnička redakcija), **Sabira Piragić** (desk), **Nada Puvačić** (kultura), **Nebojša Radmanović** (direktor i odgovorni urednik), **Fadil Smajić** (hronike), **Dragiša Spremo** (Nedjeljni Glas).

Novinski savjet lista „Glas": **Ivan Andričić, Nusreta Borić** (Predsjednik) **Edhem Čizmić, Milenko Ćerketa, Jovo Kerkez, Radojka Kuzmanović, Predrag Lazarević, Oto Marušić, Islam Mehdić, Branko Pivašević, Nebojša Radmanović, Grozda Regodić, Nenad Trifunović, Franjo Vardić.**

Prvi broj „Glasa" izašao je kao organ NOP-a za Bosansku krajinu u Župici kraj Drvara, 31. jula 1943. godine. Poslije oslobođenja „Glas" izlazi u Banjaluci kao organ Oblasnog narodnog fronta do juna 1951. Od IX 1953. izlazi kao organ SSRN pod imenom „Banjalučke novine", a od 29. novembra 1955. pod imenom „Krajiške novine". Od 13. maja 1963. list ponovo izlazi pod imenom „Glas". Ukazom Predsjedništva SFRJ od 19. jula 1968. „Glas" je odlikovan Ordenom zasluga za narod sa srebrnim zracima. Od 8. februara 1983. „Glas" izlazi kao dnevni list.

KAKO U „JELŠINGRADOVOJ" RO „LIVNICA" PROVODE POLITIKU ZAPOŠLJAVANJA

Posao za 61 radnika

● Livci ne vode isprazne razgovore o politici zapošljavanja, ali otvaraju nova radna mjesta o čemu svjedoči i podatak da je danas ovdje primljen 61 radnik ● Današnjoj sjednici proširenog Predsjedništva Akcione konferencije SK prisustvovali su Rudi Kolak, član CK SKJ, i Ivana Vujić, predsjednik OK SK Banjaluka

BANJALUKA, 17. maja — Najbolji prilog diskusiji na današnjoj sjednici proširenog Predsjedništva Akcione konferencije SK u RO „Livnica" o problematici zapošljavanja je da je ovdje danas primljeno u stalni radni odnos 61 radnik!

Livci tako na najbolji način pokazuju kako odgovaraju jednom od najprečih zadataka: smanjenju nezaposlenosti. Poznato je da u Banjaluci na posao čeka 13.562 ljudi. Ta brojka upozorava da se ne smije smetnuti s uma ovaj vanredno važan zadatak.

Konkretan program zapošljavanja u RO „Livnica" ne prave, ali ga ugraduju u godišnje i kvartalne planove i što je još važnije u — svijest. Odavno su ovdje shvatili da je sudbina nezaposlenih u rukama zaposlenih, ali da se istovremeno mora voditi računa o produktivnom zapošljavanju. Za to je, kao što je istakao Rudi Kolak, član CK SKJ, koji je učestvovao u radu, neophodna veća produktivnost, odnosno veći dohodak.

— Mora se istrajavati i na daljem dograđivanju zakonskih odredaba koji regulišu ovu materiju kako bi radna mjesta dobijali najsposobniji među onima koji čekaju na posao — rekao je, između ostalog, Kolak.

Jasno je, kao što je to naglasio i Dušan Lajšić, da je uz zapošljavanje nezaposlenih neophodno zaposliti i zaposlene usmjeravajući diskusiju u pravcu traženja puteva za veću radnu i tehnološku disciplinu.

Planom za 1985. godinu predviđeno je da se u „Livnici" zaposli 135 radnika od kojih 30 pripravnika, što čini 10,5 odsto sadašnjeg broja zaposlenih u ovom kolektivu.

Zdravko Petrović, predsjednik sindikalne organizacije, govorio je o nužnosti benificiranja radnog staža na pojedinim radnim mjestima što bi bila nova mogućnost za zapošljavanje.

Očigledno je da su u „Livnici" izabrali pravi put, o čemu svjedoče i dosadašnji rezultati.

A. KASIPOVIĆ

PREDSJEDNIŠTVO OPŠTINSKE KONFERENCIJE SSRN ČELINAC O DOBROVOLJNOM OMLADINSKOM RADU

Podrška akcijašima

ČELINAC, 17. maja — Više godina u omladinskim organizacijama ove komune uspješno se organizuju radno-takmičarske aktivnosti — lokalne i omladinske akcije. Dobrovoljnim omladinskim radom daju se desetine hiljada radnih sati. U proteklih osam godina na akcijama, širom zemlje učestvovalo je oko hiljadu mladića i djevojaka čelinačke komune.

Odlučeno je da i ove godine u sastavu Omladinske radne brigade „Ivo Lola Ribar", koju sačinjavaju mladi iz opština Sanski Most, Jasrebarsko, Majdanpek i Čelinac učestvuju i mladi ove komune.

Na današnjoj sjednici Predsjedništva Opštinske konferencije SSRN Čelinac data je podrška omladinskom akcijaškom ljetu. O odlasku mladih na akcije konačnu riječ će dati Predsjedništvo Opštinske konferencije Saveza socijalističke omladine.

S.M.

OPŠTINSKI KOMITET SAVEZA KOMUNISTA SKENDER-VAKUF

Savjetovanje sekretara OOSK

SKENDER-VAKUF, 17. maja— Danas je Opštinski komitet Saveza komunista Skender-Vakufa organizovao savjetovanje sa sekretarima osnovnih organizacija Saveza komunista. Razgovaralo se o aktivnosti članova, organizacija i organa Opštinske organizacije SK na ostvarivanju Zaključaka 16. sjednice Centralnog komiteta Saveza komunista Jugoslavije. Na ovom, uspješno organizovanom savjetovanju sekretarima OOSK govorili su Franjo Čakarić, predsjednik Opštinskog komiteta SK i Đorđe Popović, sekretar OK SK Skender-Vakuf. U raspravi je učestvovao i veći broj sekretara OOSK.

Z.K.

OBILJEŽAVANJE 43-GODIŠNJICE PRVE KRAJIŠKE BRIGADE

Zbor u Lamovitoj

PRIJEDOR, 17. maja — Lamovita će u nedjelju ponovo biti zborno mjesto ratnika i naroda Potkozarja. Tom prilikom će se u stroju naći preživjeli borci Prve krajiške narodnooslobodilačke udarne proleterske brigade i vojnici jedinice JNA koja nastavlja tradicije ove herojske brigade. Oni i Kozarčani i ovog puta će se podsjetiti na 21. maj 1942. godine, kada je formirana ova brigada, a zatim je krenula na pobjedonosni put — od Lamovite do Dravograda, do konačnog oslobođenja zemlje.

Ova slavna brigada imala je 1.186 boraca. Ukupno je vodila 393 bitke i prevavila put u dužini od blizu 21 hiljadu kilometara. Ratovala je, odnosila pobjede i donosila slobodu u BiH, Crnoj Gori, Sandžaku, Srbiji, Kosovu, Vojvodini, Hrvatskoj i Sloveniji.

Poslije smotre preživjelih boraca održaće se i narodni zbor na kome će, kako se očekuje, govoriti Boško Baškot, član Predsjedništva Republičke konferecije SRNBiH.

Z.Đ.

NAKON ODLUKE SIV—a O VRAĆANJU CIJENA

Nedorečenosti izazivaju nestašicu

● Zbog nejasnoća oko toga ko će nadoknaditi razliku u cijeni dešava se da se neka roba povlači iz prometa s namjerom da se vrati proizvođačima

BANJALUKA, — Dosadašnja praksa je pokazala da primjena svakog novog zakona, odluke ili, pak, nekog drugog zakonskog propisa nametne brojna praktična pitanja za čijim rješavanjem se traga i po nekoliko mjeseci kasnije.

Ovaj put riječ je o Odluci Saveznog izvršnog vijeća o vraćanju cijena određenih proizvoda na nivo od februara ove godine. Proizvođačima i trgovcima je nejasno pitanje koga će teretiti razlika u cijeni, a nejasnoća ima i oko pitanja koja je to posljednja proizvođačka cijena ostvarena u februaru za robu koje tada nije bilo na banjalučkom tržištu.

Potraga za odgovorima na ova dva pitanja napravila je gotovo pravu uzbunu u mnogim banjalučkim organizacijama udruženog rada, u opštini i u Osnovnoj privrednoj komori. Na adrese Saveznog izvršnog vijeća i Republičkog izvršnog vijeća upućeni su mnogobrojni teleksi kojim se traže dodatna objašnjenja ove odluke. Odgovora do danas u Banjaluci još niko nije dobio.

Logično bi, međutim, bilo da razlika u cijeni ide na teret proizvođačkih organizacija udruženog rada, jer su upravo oni ti koji su povećali cijene. Međutim, oni se grčevito bore protiv toga jer su im ta povećanja, vjerovatno, izlaz iz teškoća. Trgovci, dakako, zbog niske cijene rada to takođe ne mogu izdržati. Zbog toga se dešava da se roba na kojoj je veća razlika u cijeni povlači iz prodaje i priprema za vraćanje proizvođačima. Recimo, u OOUR-u „Merkur" su povukli iz prodaje električna brojila, štednjake na čvrsto gorivo, kade i još neke proizvode koji su znatnije pojeftinili. Nije to ni čudo, jer ako bi u ovoj trgovinskoj organizaciji nastavili prodaju ove robe prema prvim procjenama ostvarili bi gubitak veći od pet miliona dinara. Slično je i u drugim trgovinskim organizacijama koje se bave prometom tehničke robe.

Logično je zato da će ovih dana, vjerovatno, sve dok se ne riješe nejasnoće oko toga ko će nadoknaditi razliku u cijeni nekih vrsta robe biti manje u prodaji. Na taj način trgovci bi, kako ističu tržišni inspektori, načinili grub prekršaj zakonskih propisa okvalifikovan kao povlačenje robe iz prometa. Na to su trgovci sigurno prinuđeni, iako su svjesni da krše zakonske propise. Međutim, sigurno je da će takvih pojava i dalje biti sve dok se ne riješe zakonske nedorečenosti.

V. DUBOČANIN

BANJALUKA: ZBOG OSNOVANE SUMNJE DA SU UTAJILI POREZ

PRITVORENI UGOSTITELJI

● U saopštenju Opštinskog javnog tužilaštva se kaže da su četvorica vlasnika samostalnih ugostiteljskih radnji u Banjaluci pritvorena zbog osnovane sumnje da su izvršili krivično djelo utaje poreza

BANJALUKA, 17. maja — U saopštenju koje je Opštinsko javno tužilaštvo danas izdalo, između ostalog, stoji da su „ovlašteni radnici Međuopštinskog i Opštinskog SUP-a Banjaluka priveli istražnom sudiji Opštinskog suda u Banjaluci četiri lica — vlasnika privatnih ugostiteljskih radnji. Protiv tih lica su podnesene krivične prijave zbog sumnje da su izvršili krivična djela poreske utaje. Istražni sudija je protiv sva četiri lica odredio pritvor, a Opštinsko javno tužilaštvo će protiv tih lica istražnom sudiji Opštinskog suda u Banjaluci podnijeti zahtjev za provođenje istrage zbog osnovane sumnje da su počinili pomenuta krivična djela".

Nezvanično saznajemo, iako se u saopštenju ne navodi, da je riječ o **Draganu Buliću**, vlasniku kafića **„Buljoni"**, **Marjanu Benešu**, vlasniku kafe-bara **„MB"**, vlasniku **„Venecije" Josipu Kovačeviću i Lazi Radanoviću**, vlasniku **„Bumbara"**.

A.K.

U SLICI I RIJEČI

Izviđači akcijaši

SKENDER-VAKUF — Ovih dana izviđači odreda „Radojka Lakić" uređuju okoliš skendervakufskog Doma zdravlja. U akciji učestvuje više do 200 članova izviđačke organizacije, koja ima 540 članova. Ovo nije prvi put da izviđači organizuju ovakve i slične akcije. Naročito su zapaženi rezultati ostvareni u pošumljavanju. Izviđači su dosad zasadili više od 50 hiljada sadnica.

Ž.K.

JUTROS ISPRED PARKA HEROJA NA MARŠ DO KUĆE CVIJEĆA KRENULA GRUPA PRNJAVORSKIH IZVIĐAČA

U stroju i 70-godišnjak

PRNJAVOR, 17. maja — Ispred Parka heroja u Prnjavoru jutros je na marš do Kuće cvijeća krenula grupa od 12 članova ovdašnjeg Odreda izviđača „Vid Nježić". Među izviđačima, kojima je ovo treća godina da organizuju marš do Beograda, jest i sedamdesetogodišnji Branko Todorović, poljoprivrednik iz sela Gornji Grabik. U narednih osam dana o utvrđenoj maršruti izviđači će pješice savladati relaciju od 330 kilometara, da bi za Dan mladosti položli cvijeće na grob druga Tita.

B.R.

BIHAĆ

Krenula Štafeta kajakaša

BIHAĆ, 17. maja — Danas je iz Bihaća svečano ispraćena tradicionalna, osma po redu, Štafeta kajakaša, kojom sportisti i omladina avnojskog grada manifestuju svoju privrženost liku i djelu druga Tita. Štafetu je prvi ponio učenik Tehničke škole Pedo Karabegović, član kajak-kanu kluba „Una".

Bihaćki kajakaši Štafetu će nositi do Bosanskog Novog, gdje će je preuzeti članovi Kajakaškog kluba „Ada". Štafeta kajakaša nasavlja zatim put Unom i Savom do Beograda, gdje stiže 25. maja, na Dan mladosti.

M.Z.

POSLOVANJA SRBAČKE „POSAVINE"

Kamate jedu dohodak

● Prvo tromjesečje Radna organizacija „Posavina" završila s gubitkom od 12 miliona i 418 hiljada dinara

SRBAC, 17. maja — Među 11 radnih kolektiva u srbačkoj opštini, koji su prvo tromjesečje završili sa gubitkom (ne)očekivano se našla i prometna radna organizacija „Posavina". Negativan finansijski saldo na kraju prvog obračunskog perioda iznosio je 12 miliona i 418 hiljada dinara. Očigledno, otežane uslove privređivanja počeli su da osjećaju i trgovci. U „Posavini" ističu da njihov kolektiv najteže pogađa nedostatak obrtnih sredstava zbog čega su prinuđeni da uzimaju kratkoročne, po pravilu nepovoljne kredite sa visokom kamatom.

Za prva tri ovgodišnja mjeseca za kamate je izdvojeno oko 15 miliona dinara, što je u poređenju sa istim prošlogodišnjim periodom više za oko 2,5 puta. Svojevrsnu teškoću predstavljaju i zalihe robe koja je na kraju prvog tromjesečja imala vrijednost od 382 miliona dinara, ili 29 odsto više nego što je planirano. Svakako da na poslovne rezultate i poslovanje u cjelini utiče i smanjena kupovna moć potrošača zbog čega ni promet ne ide kako je planirano. U „Posavini", ipak, vjeruju da će se prilike u nastavku godine „srediti" i da će već na periodičnom obračunu za prvo polugodište imati povoljniji rezultate.

Ove godine „Posavina" treba da okonča planiranu investicionu izgradnju. U Bosanskom Kobašu završava izgradnja supermarketa i sa ovim 54. prodajnim objektom biće maksimalno pokriveno cijelo područje opštine. Otvaranjem robne kuće „Sava" snabdjevenost je poboljšana što sve nagovještava bolje dane i za „Posavinu" i za potrošače.

Ž.Š.

IZ SKUPŠTINE SFRJ

PODACI OPET KASNE

● Nije teško, istaknuto je u Skupštini SFRJ, nabrojati niz primjera kada je SIV-u vraćena dokumentacija uz ocjenu da je nepotpuna, pa i nepouzdana

BEOGRAD, 17. maja (Tanjug) — Delegati u Veću republika i pokrajina bili su, najblaže rečeno, iznenađeni podacima koje je, na prošloj sjednici ovog skupštinskog doma, saopštio guverner Narodne banke Jugoslavije Radovan Makić. Govoreći o ekonomskim odnosima sa inostranstvom, Makić je iznio brojke za koje — kako je izgledalo niko od prisutnih nije znao, a koje ukazuju da je u prvom kvartalu zabilježen tako visok deficit platnog bilansa kakav nismo imali nekoliko proteklih godina. Ta iznenađenost potvrđena je reakcijom Stipe Tojčića koji je, dosta žučno, istakao da su delegati, samo nekoliko dana ranije, dobili suprotne pokazatelje.

Ovaj „slučaj" aktuelizovan je pitanje tačnosti i blagovremenosti podataka koji stižu u Skupštinu SFRJ, kao i odgovornosti za to. Delegati su i ranije, u više navrata, izražavali nezadovoljstvo kvalitetom materijala na osnovu kojih je trebalo da glasaju o mjerama i zakonima. Česte su bile i primjedbe da „papiri", neophodni za donošenje važnih odluka, kasne, a da niko za to ne odgovara. Nije teško nabrojati niz primjera kada je SIV-u vraćena određena dokumentacija, uz ocjenu da je nepotpuna, pa i nepouzdana. I posljednja analiza o privrednim kretanjima na početku godine od delegata je okvalifikovana kao manjkava, bez niza činjenica neophodnih za odlučivanja o tome kakve bi korake valjalo preduzeti.

SJEDNICA PREDSJEDNIŠTVA SK SSRNJ

UTVRĐENI KANDIDATI

● Izbor za jednogodišnje funkcije u Saveznoj konferenciji obaviće se 23. i 24. maja

BEOGRAD, 17. maja (Tanjug) — Predsjedništvo Savezne konferencije SSRNJ utvrdilo je na današnjoj sjednci prijedlog da se za predsjednika Savezne konferencije Socijalističkog saveza Jugoslavije izabere dr Aleksandar Grličkov. Za predsjednika Konferencije za pitanja društvenog položaja žena Jugoslavije predložena je Branislava Trivić. Mandat za obje funkcije traje godinu dana, a izbor će se obaviti na narednoj sjednici Savezne konferencije SSRNJ, koja je zakazana za 23. i 24. maj.

Predsjedništvo je danas raspravljalo i o zadacima SSRNJ u jačanju sistema društvene samozaštite. U uvodnom izlaganju general-pukovnika Milana Daljevića i u diskusiji kritički su sagledani rezultati dosadašnje aktivnosti. Konstatovano je da je suština koncepcije DSZ prihvaćena u praksi i da je njena efikasnost u mnogim prilikama i akcijama provjerena. Ukazano je, takođe, da je posljednjih godina došlo do organizovanijeg nastupa nacionalista, takozvane građanske desnice, birokratsko-dogmatskih i drugih antisamoupravnih snaga. Neprijatelj se prvenstveno „hrani" našim slabostima, rečeno je na sjednici, koje zloupotrebljava za svoje parole i akcije, pa je zato potrebno da ih brže i odlučnije otklanjamo. U našim akcijama moraju se praviti jasne razlike između opravdane kritike i osnovanog nezadovoljstva radnih ljudi, od malograđanskog kritizerstva i neprijateljskih parola, rečeno je na sjednici.

ŠTAFETA MLADOSTI

PUT LJUBAVI

ZRENJANIN, 17. maja (Tanjug) — Danas je duž ulica grada više hiljada Zrenjaninaca toplo dočekalo i ispratilo Štafetu mladosti.

Do svečane tribine, postavljene u centru grada na Trgu slobode, simbol bratstva i jedinstva mlade generacije i odanosti djelu druga Tita, donio je mašinbravar Brodogradilišta „Begej" Goran Mitrović.

Nakon prigodnog programa i poruka na četiri jezika ove višenacionalne opštine Štafetu je put Kleka i Žitišta ponijela mlada atletičarka Danica Živanov.

Štafeta mladosti na svom putu po Banatu zanoćiće u Kikindi.

DOMOVINI U POHODE

Štafetni supermaraton

LJUBLJANA, 17. maja — Učesnici štafetnog supermaratona koji je pod parolom „Mir-prijateljstvo-mladost" organizovao Jugoslovenski klub „Edvard Kardelj" iz Zapadnog Berlina jutros su ušli u zemlju na graničnom prelazu Ljubelj. Maraton je krenuo 15. maja iz Berlina i obišao klubove naših radnika u gradovima Nirnberg i Minhen. (Foto: L. ČUK)

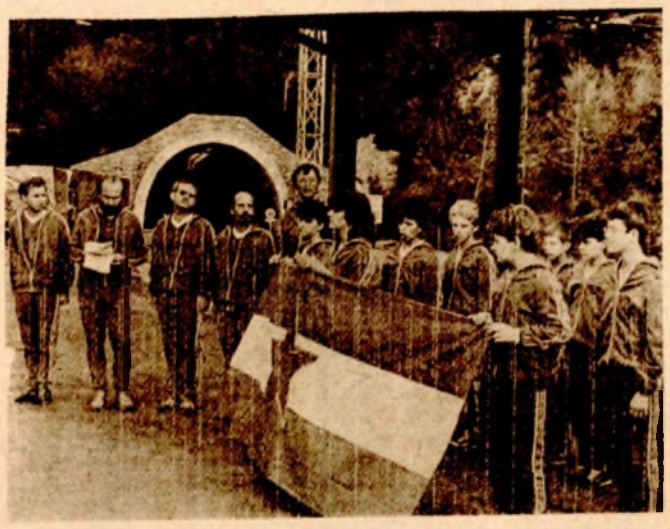

DESETI SABOR JUGOSLOVENSKIH REKORDERA U POLJOPRIVREDNOJ PROIZVODNJI U SREMSKOJ MITROVICI

PRIZNANJE U JABLANICU

● Zajednica udruženih zemljoradnika iz Jablanice kod Bosanske Gradiške svrstala se u red najboljih u zemlji

SREMSKA MITROVICA, 17. maja — Zajednica udruženih zemlojradnika „Jablanica" iz sela Jablanice kod Bosanske Gradiške proizvela je i isporučila u prošloj godini 95 hiljada litara mlijeka, 15 hiljada kilograma mesa, 16 hiljada kilograma kupina.

Ovi izuzetni rezultati jedine zajednice udruženih poljoprivrednika u Bosanskoj krajini svrstali su je među najbolje u Jugoslaviji. Na Desetom saboru zemljoradnika jugoslovenskih rekordera u poljoprivrednoj prozvodnji, koji se održava u Sremskoj Mitrovici, dodijeljeno joj je priznanje koje je iz ruku Ratka Svilara, predsjednika Zadružnog saveza Jugosalvije, primio zemljoradnik — član Zajednice Branko Stojnić.

Među jugoslovenskim rekorderima prozvođačima hrane iz Bosne i Hercegovine našli su se **Jurko Grgić** iz Liporašce kod Gradačca, **Ivo Blažević** iz Donjih Asića, kod Bosanskog Šamca, **Đorđe Perić** iz Dragaljevaca kod Brčkog, **Bogdan Šišljagić** iz Novog Grada kod Odžaka i **Ante Vali**, veterinar iz Tuzle. Ovo izuzetno priznanje dobilo je još trideset sedam poljoprivrednika i devet zadružnih organizacija iz cijele zemlje.

Otvarajući Deseti sabor poljoprivrednih rekordera predsjednik Radničkog savjeta Jugoslavije **Ratko Svilar** je, između ostalog, rekao da se stiglo do granice snova.

— Na takmičarskim parcelama proizvodnja je dostigla neslućene rekorde — po hektaru. Ubire se i do 20 tona kukuruza, 10 tona pšenice... Rekorderi su dali veliki doprinos u povećanju proizvodnje u svim oblastima poljoprivrede. Računa se da je kroz takmičenje za ovih deset godina prošlo više od 200 hiljada zemljoradnika, ali to je svega sedam do osam odsto zemljoradničkih gazdinstava. Naša sela raspolažu s više od osam miliona hektara obradivih površina i oko 600 hiljada traktora sa priključnim mašinama. Zato se takmičenje mora omasoviti i raspoloživi kapaciteti rentabilnije koristiti kako bi se proizvodilo više hrane, a manjim ulaganjima — naglasio je Ratko Svilar.

Jugoslovenske rekordere u proizvodnji hrane pozdravili su **Jelena Ćupurdija**, predsjednik PK SSRN Vojvodine, **Dušan Komadinić** predsjednik Skupštine opštine Sremska Mitrovica, u ime domaćina **Boško Nikolić**, predsjednik Poslovodnog odbora PIK „Sirmium". U ime predsjedništva CK SKJ govorio je **Petar Matić Dule.**

O Dugoročnom programu ekonomske stabilizacije kao bitan uslov razvoja cjelokupne privrede, uslovili smo brži razvoj agroindustrijske proizvodnje, jer ona utiče na stvaranjje više od polovine društvenog proizvoda ukupne privrede i petine ukupnog deviznog prihoda. Poljoprivreda je značajan faktor cjelokupne privredne aktivnosti u zapošljavanju i obezbjeđenju standarda radnih ljudi i građana. Ipak, to strateško opredjeljenje ne ostvarujemo kako smo utvrdili. U protekle četiri godine prosječna godišnja stopa rasta poljoprivredne proizvodnje bila je ispod planirane. Posmatrano po pojedinim poljoprivrednim granama rezultati su još nepovoljniji. Veći problemi su u stočarstvu, posebno govedarstvu, što se zajedničkim naporima proizvođača, prerađivača i prometne sfere mora što prije riješiti. A kao što je poznato, usporavanje rasta poljoprivredne prozvodnje imalo je nepovoljne posljedice u korištenju kapaciteta, produktivnosti rada, racionalnosti proizvodnje i razvoju prehrambene industrije. U poljoprivredi nemamo ni rast produktivnosti u odnosu na raspoložive mogućnosti, posebno kod bolje organizacije rada veće korišćenje genetskih potencijala domaćih sorti hibrida, primjenu agrotehničkih mjera, navodnjavanje i slično. — rekao je, između ostalog, Petar Matić Dule.

Za učesnike Desetog sabora u Sremskoj Mitrovici priređen je bogat kulturno—umjetnički program.

R. MARIĆ

NOVI RED VOŽNJE NA ŽELJEZNICI

Više međunarodnih vozova

BEOGRAD, 17. maja (Tanjug) — Od 2. juna stupa na snagu novi red vožnje jugoslovenskih željeznica, koji će važiti do 31. maja 1986. godine.

Kako je saopšteno na konferenciji za novinare u Zajednici JŽ, u međunarodnom putničkom saobraćaju ponovo je uspostavljena direktena veza Jugoslavije sa Švedskom, uvođenjem kola za spavanje na relaciji Beograd-Malme. Pred predstojeću turističku sezonu novina je da su, na primjer, uvedeni auto-vozovi iz Belgije, Holandije i SR Njemačke do Ljubljane, koji će tokom ljeta saobraćati jedanput sedmično. Vagoni za prevoz automobila će biti, takođe, priključeni i na međunarodnim linijama iz Beča do Rijeke i Splita.

Zbog elektrifikacije i remonta pruge Bosanski Novi — Knin u domaćem saobraćaju je došlo do značajnih izmjena. Ukinuti su sezonski vozovi iz Maribora i Beograda do Splita, s tim što će tokom ljeta kompozicija iz glavnog grada saobraćati preko Sarajeva do Kardeljeva. Osim toga, sedam brzih vozova iz Ljubljane i Zagrba će ka Splitu umjesto preko Bihaća ići preko Karlovca i Gospića. I pored obimnih radova ovom prugom će prolaziti 15 brzih vozova.

POSLIJE VIŠEGODIŠNJIH PRIPREMA U TUZLI

Novi rudnik soli

TUZLA, 17. maja — Poslije višegodišnjih priprema i istraživanja u Tuzli počinje izgradnja novog rudnika soli. Novi rudnik „Tetima" u okviru hemijskog kombinata „Sodaso" ovih dana dobio je zeleno svjetlo na zborovima radnika.

Izgradnja „Tetime" na Majevici, izvan domašaja urbanog dijela Tuzle, počinje uskoro podizanjem infrastrukturnih objekata, vodovoda za dopremu tehnološke vode, cjevovoda za otpremu slane vode do potrošača, podizanjem električne mreže i izgradnjom novog puta, koji će iz Tuzle voditi kroz tunel „Kozlovac".

Programom je predviđeno da se u infrastrukturne objekte sada uloži 4,11 milijardi dinara. Novi rudnik gradiće se najvećim dijelom iz sopstvenih sredstava, ali biće potrebno angažovati i druge izvore.

TESLIĆ

Pomoć hotelu „Kardial"

TESLIĆ, 17. maja — (Tanjug) — Kolektivi iz mnogih krajeva naše zemlje do sada su na ime pomoći hotelu „Kardial" u Banji-Vrućici kod Teslića, koji je izgorio u požaru 23. marta ove godine, uputili više od 20 miliona dinara, a istovremeno, Radnički savjet „Kardiala" donio je odluku da dodijeli deset stipendija djeci lica koja su stradala u požaru. Odlučeno je da porodice lica koja su izgubila život u požaru dobiju još o 250.000 dinara, tako da će ukupna pomoć iznositi po 300.000 dinara.

Radovi na sanaciji ovog hotela „A" kategorije odlično napreduju i pretpostavlja se da će hotel prve goste primiti već početkom jula.

SKUP TURISTIČKIH NOVINARA U TUČEPIMA

„Jugoslavija — zemlja bezbrojnih ljepota"

TUČEPI, 17. maja (Tanjug) — Uoči svečanog otvaranja 23. međunarodnog skupa turističkih novinara u hotelu „Alga" u Tučepima promovisana je knjiga publiciste i novinara „Politike" Žike Todorovića „Jugoslavija-zemlja bezbrojnih ljepota". Knjigu je u luksuznoj opremi na Engleskom i njemačkom jeziku izdala novinska agencija Tanjug. Na promociji, koju je organizovao Međunarodni pres-centar, knjigu Žike Todorovića domaćim i stranim novinarima predstavio je predsjednik Turističkog saveza Jugoslavije Miodrag Mirovic.

„Prsten prijateljstva" — belgijskoj novinarki

Za značajan doprinos afirmaciji jugoslovenskog turizma, novinarki belgijske televizije Gracijeli Huet uručen je „Prsten prijateljstva" na međunarodnom majskom skupu turističkih novinara, koji je danas počeo u Tučepima kod Makarske.

PRIZNANJE „VASA JAKŠIĆ"

Tradicionalno prizananje domaćim turističkim novinarima „Turističko pero" ubuduće će nositi ime Vasa Jakšić u znak sjećanja na preminulog novinara „Politike" koji je jedan od osnivača međunarodnog majskog skupa turističkih novinara. Ovo je danas odlučeno na 23. međunarodnom skupu koji je počeo u Tučepima.

„Zlatno turističko pero" za ovu godinu dobili su Klod Ezio, reporter francuskog „Figaro magazina" i Herald Irnberger, glavni urednik austrijskog časopisa „Das magazin".

Tradicionalno priznanje „Turističko pero", koje se dodjeljuje domaćim novinarima za doprinos razvoju turizma, uručen je Vlasti Kovač, novinarki zagrebačkog „Vjesnika", Miši Stanisavljeviću iz „Večernjih novosti" — Beograd, Fahri Memiću iz sarajevskog „Svijeta". „Turističko pero" dobili su i novinari Marjan Rastresen iz ljubljanskog „Teleksa", Branislav Bimbašić iz TV—centra Pula, Momčilo Popović iz titogradske „Pobjede".

RAIF DIZDAREVIĆ O BEČKIM RAZGOVORIMA

RJEŠENJA U STRPLJIVIM PREGOVORIMA

BEČ, 17. maja (Tanjug) — Jedinstveno je raspoloženje svih učesnika proslave u Beču da je to bila dobra prilika za niz razgovora prisutnih šefova diplomacija. Tom prilikom je istaknut značaj austrijske politike neutralnosti, a potpisivanje austrijskog Državnog ugovora, od prije 30 godina, istaknuto je u razgovorima šefova diplomacija i u više svečanih govora, kao istorijsko iskustvo o tome da se putem strpljivih pregovora mogu rješavati i najsloženiji međunarodni problemi.

To je ocijenio savezni sekretar Raif Dizdarević u kraćem razgovoru s dopisnikom Tanjuga Mirkom Bolfekom na bečkom aerodromu pred jučerašnji povratak u Beograd.

Dizdarević je rekao da je austrijski domaćin učinio maksimum kako bi se ministrima inostranih poslova svih zemalja omogućili kontakti i politički razgovori, kojih je bilo više desetina tokom proslave u Beču.

Pored razgovora sa austrijskim šefom diplomacije Leopoldom Gracom, koji je bio i prvi u nizu njegovih razgovora sa ministrima inostranih poslova u Beču, Dizdarević se u više navrata sreo i sa predsjednikom Republike Austrije Kirhšlegerom, kao i sa saveznim kancelarom Sinovcem i drugim austrijskim ličnostima. I u tim kraćim susretima potvrđen je zajednički interes da se odnosi dalje grade i da se razvija suradnja, a takođe i da se rješavaju otvoreni problemi.

SPORAZUM DESETORICE O CIJENAMA POLJOPRIVREDNIH PROIZVODA

Žito unosi pometnju

BRISEL 17. maja (AFP) - Ministri poljoprivrede Evropske zajednice nisu danas odlučili da fiksiraju cijene poljoprivrednih proizvoda za 1985. 86. godinu, izuzev cijena žita.

Ministri desetorice, okupljeni u Briselu, odložili su za kasnije ključno pitanje snižavanja cijene žita, konstatujući da nisu u mogućnosti da postignu zajednički sporazum o tom pitanju.

Do odlaganja je zapravo došlo poslije prijetnje zapadnonjemačkog ministra poljoprivrede Ignaca Kihlea da će staviti veto na prijedlog Evropske komisije da se cijena žita smanji za 1,80 odsto.

SR Njemačka od februara ove godine odbija da se smanji garantovana cijena žita koju su zahtijevale Francuska, Velika Britanija i Evropsk komisija.

OSLOBOĐENI BIVŠI GVINEJSKI FUNKCIONERI

Ostao „klan Ture“

DAKAR, 17. maja (Tanjug) - Vlada Republike Gvineje pustila je na slobodu veći broj bivših ministara, visokih činovnika, generala i viših oficira iz vremena vladavine Seku Turea - uhapšenih odmah po izvršenom državnom udaru kojim je vojska preuzela vlast u ovoj zemlji trećeg aprila prošle godine.

U kominikeu pročitanom preko Radio-Konakrija ne navodi se tačan broj oslobođenih lica, ali se kaže da je na slobodu pušteno dvadeset ministara, među kojima i general Tomas Kuruma, bivši šef Generalštaba. Među oslobođenima je i najstarija kćerka Seku Turea - Aminata. U kominikeu vlade se kaže da će „ostalim zatvorenicima protiv kojih su podignute nove optužnice biti suđeno".

Kominike ne precizira koliko je još ostalo zatvorenika. Jasno je, međutim, da su u zatvoru još svi oni koje obično nazivaju „klan Ture", zatim polubrat i nećak Seku Turea Ismail i Siaka, kao i Mamadu Keita, bivši ministar visokog školstva i Musa Diakite - i Sejdu Keita - ministar stanovanja i urbanizma, odnosno generalni komesar revolucije za Konakri u doba Seku Turea. Ni ime udovice Seku Turea se ne nalazi na spisku oslobođenih iz zatvora u Kindi.

OSLOBOĐEN FUNKCIONER UN U LIBANU

Funkcioner pogrešno otet

BEJRUT, 17. maja — Za sada nepoznati otmičari oslobodili su kasno prošle noći irskog državljanina Ajdena Volša, pomoćnika direktora Agencije UN za pomoć palestinskim izbjeglicama UNRWA, koji je u srijedu otet u zapadnom Bejrutu.

Sam Volš danas tvrdi da je u pitanju najvjerovatnije bila „zamjena ličnosti", jer su otmičari nastojali da ustanove da li je Amerikanac.

BOMBAŠKI NAPAD NA REZIDENCIJU AMERIČKOG AMBASADORA U PERUU

Napada „Svijetla staza“

LIMA, 17. maja (AP, ROJTER) - Pripadnici gerilskog pokreta „Sendero Luminoso" izvršili su noćas bombaški napad na rezidenciju američkog ambasadora u Limi Tomasa Džordana.

Kako je saopštio predstavnik policije, u toku noći grupa nepoznatih napadača bacila je bombu u dvorište rezidencije prije nego što je policijsko obezbjeđenje uspjelo da interveniše. Od eksplozije su oštećeni prozori na rezidenciji, saopštio je predstavnik policije koji je odbio da potvrdi da li se američki ambasador nalazio u rezidenciji u vrijeme atentata.

U posljednja 24 sata peruanska policija uhapsila je u Limi i okolnim prigradskim naseljima 4.500 lica, poslije najnovijeg talasa gerilskih napada.

POSLIJE OTKRIVANJA ZAVJERE SIKA

SJEDIŠTE UN NA METI?

● Od inspektora FBI traženo je konkretno šta treba osigurati od oružja i opreme kako bi mogli napasti i ubiti Radživa Gandija

NJUJORK, 17. maja - Koliko vam je eksploziva potrebno?"

— „Dovoljno da srušimo mostove Trajbor, Bruklin ili Kvinsbord i takođe dovoljno da razorimo zgradu od trideset i šest spratova".

Ovaj dijalog u njujorškom hotelu između podmetnutog agenta Federalog istražnog biroa (FBI) i zavjerenika iz redova Sika privlači pažnju ne samo kao dokaz ozbiljnosti namjera potencijalnih terorista već i kao povod za razmišljanje o njihovim ciljevima.

Svim pomenutim mostovima se sa aerodroma Kenedi može doći na Menhetn, iz čega se zaključuje da se teroristi ne bi ustezali da sruše most preko koga bi u koloni motornih vozila prelazio indijski premijer Radživ Gandi.

Izbor zgrade više zbunjuje ne toliko zbog toga što Njujork oskudijeva u građevinama od 36 spratova već zbog toga što je zgrada Ujedinjenih nacija samo nešto viša od opisanog cilja...

Mogućnost napada na centar svjetske diplomatije na Ist Riveru doduše niko zvanično nije pomenu ali ni opovrgao. Mnogobrojnim gledaocima televizije je, umjesto toga, prepušteno da nagađaju koja je - od mnogih njujorških višespratnica - mogla da bude meta napada.

Zahvaljujući umješnosti podmetnutog agenta, teroristički planovi su, na sreću, ostali ne samo u domenu nagađanja već i čiste teorije. Prema izvještajima njujorške štampe čovjek koji je zadobio povjerenje zavjerenika je „stručnjak za urbano gerilsko ratovanje uključujući i upotrebu eksploziva i automatskog oružja".

Za razgovore u njujorškom hotelu ova stručnost mu je očito bila potrebna, jer su se zavjerenici interesovali ne za bilo kakvo oružje već za vrlo određene tipove automatskog oružja i čak bacača mina. Oni su se takođe interesovali za mogućnosti vojne obuke, za šta je za prvo vrijeme izabran poligon u Nju Džersiju. Ne samo tipovi izabranog oružja već i zamišljene mete napada nesumnjivo svjedoče o tome da se zavjerenici ne bi libili od toga da ugroze živote mnogih nevinih ljudi.

Šta se, zaista, može drugo zaključiti ako su potencijalni teroristi - radi napada na Radživa Gandija - bili spremni da ruše mostove i zgrade, ne razmišljajući o životima hiljada ljudi.

D. MIKLJA

NOVO OTKRIĆE „FIGARA“ O MENGELEU

LAŽNI PASOŠ „ANĐELU SMRTI“

● Međunarodni Crveni krst izdao putne isprave nacističkom zločincu ● Istina, pri izdavanju ovih isprava nije se znalo da je riječ o „anđelu smrti" iz Aušvica

PARIZ, 17. maja - Gotovo četrdeset godina od misterioznog izbavljenja nacističkog zločinca Jozefa Mengelea, odgovornog za smrt najmanje 300.000 logoraša Aušvica, pariski „Figaro" je danas ekskluzivno objavio faksimile lažnih putnih isrpava, koje su „andelu smrti" iz Aušvica, omogućile da u proljeće 1949. godine , odmagli brodom iz Evrope u Južnu Ameriku, gdie se, po svim pretpostavkama, i danas krije.

Poznati pariski dnevnik takođe piše da su ovi faksimili lažnih putnih isprava poznatog nacističkog zločinca upravo poslati iz Ženeve, odnosno iz sjedišta Međunarodnog Crvenog krsta, u Sjedinjene Američke Države.

Poznato je da je Mengele uspio da se iz Evrope prebaci na ovu stranu Atlantika, pomoću putnih isprava izdatih na lažno ime Helmut Gregor. Poznato je isto tako da se monstruozni „doktor iz Aušvica" pod imenom Helmuta Gregora, a kasnije i pod svojim pravim imenom, bio nastanio u Argentini i od 1950. do 1956. lagodno živio u Buenos Airesu.

Ustanovljeno je da se 22. maja 1949. godine Mengele sa falsifikovanim ličnim dokumentima na ime Helmuta Gregora, rođenog 1911. godine u Alto-Adiđe u Termenu „kao Italijan njemačkog porijekla, neoženjen, katoličke vjere i po zanimanju tehničar-mehaničar", obratio Crvenom krstu za putne isprave i dozvolu da se iseli u Argentinu. Tri dana kasnije Jozef Mengele, alijas Helmut Gregor, ukrcao se, sa lažnim dokumentima, na brod „Nort-king" koji ga je odveo preko Atlantika, u Buenos Aires.

Reporter „Figara" se obratio i predstavnicima Međunarodnog Crvenog krsta, sa molbom da potvrde tačnost navoda oko prebacivanja Mengelea u Argentinu. Međutim, u ženevskom sjedištu Međunarodnog Crvenog krsta, koji je u međuvremenu dostavio sudskim organima sve dokumente kojima raspolaže u vezi sa slučajem Mengele, odbili su da se izjasne oko veze Jozef Mengele - Helmut Gregor, ističući da nije stvar jedne humanitarne međunarodne organizacije da „prikuplja dokaze" o bilo kojem ratnom zločincu.

Pariski dnevnik uz to iznosi da je pri kraju rata Crveni krst u neznanju „omogućio" bjekstvo mnogim nacistima, jer nije imao nikakvih mogućnosti da provjerava identitet mnogih lica, koja su tražila odobrenje za iseljenje iz Evrope. Putne isprave Crveni krst je izdavao na osnovu pasoša ili ličnih karti, koje su često bivale falsifikati. Tako je, kaže „Figaro" i nekadašnji šef Gestapa u Lionu Klaus Barbi, poznatiji pod imenom „lionskog dželata", odmah iza rata, pod lažnim imenom, kao I Mengele, uspio da prebjegne iz Evrope takođe u Latinsku Ameriku.

U Sjedinjenim Američkim Državama, koje su zajedno sa Saveznom Republikom Njemačkom i Izraelom, uzele u svoje ruke „aferu Mengele", dokumenti dobijeni ovih dana iz Međunarodnog Crvenog krsta mogli bi da imaju kapitalnu važnost za dalju istragu.

D. RADOVANOVIĆ

SAOPŠTENJE SEKRETARA MPLA U LONDONU

ANGOLA ZAPLIJENILA ORUŽJE

LONDON, 17. maja (ANGOP, PL) - Angolske snage odbrane i bezbjednosti zarobile su veću pošiljku oružja upućenu kontrarevolucionarnim bandama koje djeluju u sjeveroistočnim dijelovima zemlje, potvrdio je Andre pitra „Petrof", sekretar CK MPLA-Partije rada.

Na konferenciji za štampu ovaj visoki angolski partijski funkcioner, koji trenutno boravi u posjeti Velikoj Britaniji, potvrdio je da je oružje dopremljeno vazdušnim putem u angolsku provinciju Malanž i da su iste noći otkrivena još dva aviona koji su namjeravali da padobranima spuste svoj tovar.

Pitra Petrof je naglasio da očigledno ova najnovija akcija pokazuje da Južna Afrika nije odustala od ideje da obučava, naoružava i finansijski pomaže pripadnike angolskog pobunjeničkog pokreta „Unita".

BRISEL — PRIVREDNA KRIZA I KRIMINAL — OD DOPISNIKA TANJUGA

Direktor postao — lopov

● Kako je propali direktor iz Liježa pokušao da opljačka prodavnicu nakita da bi izmirio svoje dugove

BRISEL, 17. maja - Nije se skoro desilo da javnost u Briselu listom ustane u odbranu optuženog, kao što je to sada slučaj sa jednim bivšim poštovanim direktorom iz Liježa koji odgovara za pokušaj pljačke nakita. U stvari, bolećivost prema ovom čovjeku najprije je pokazalo briselsko tužilaštvo, koje ga je umjesto u istražni zatvor poslalo kući, da u miru sačeka suđenje koje je ovih dana počelo.

Sam pokušaj pljačke jedne prodavnice nakita u Briselu nema naizgled ničeg posebnog. Jedno poslije podne u „butik" je ušao nepoznati čovjek pedesetih godina, i samouvjereno zatražio da razgovara sa vlasnikom. Prodavačica mu je rekla da je trenutno sama i zamolila ga da ponovo navrati.

Amater, ostaje amater

Nepoznati je to uradio i pošto je ovog puta imao sreću, odmah je stupio u razgovor sa vlasnikom poznate prodavnice „Stephany" „o uslovima transakcije određene količine zlata".

Iskusnom trgovcu se klijent valjda učinio sumnjivim i zatražio mu je legitimaciju prije nego što nastave razgovor. Nepoznati se na to mašio džepa i umjesto papira izvukao revolver velikog kalibra GP, kojim je naoružana belgijska žandarmerija. To nije zbunilo trgovca, skočio je na napadača i odgurnuo ga, kome je od udarca ispao revolver, što je bilo dovoljno prodavačici da ga dograbi sa poda, dok je vlasnik iskoristio metež i uključio alarmne uređaje.

Policija je došla za tili čas i napadaču su navučene lisice. Međutim, umjesto banalnog završetka, policiju je čekalo iznenađenje za iznenađenjem kada je počela saslušavanje uhvaćenog napadača. Naime, bez oklijevanja je priznao pokušaj „hold ap"-a, a zatim nastavio:

— To sam uradio zbog toga što mi je hitno bio potreban novac. Oženjen sam i do početka prošle godine bio sam u Liježu uvaženi direktor sopstvene kompanije. Međutim, kao hiljade drugih, i ja sam otišao pod stečaj. Pokušao sam kao trgovački putnik ali bez uspjeha, a kreditne obaveze, na kojima sam poput mnogih drugih zasnivao visok standard: kuća, automobil itd, nisu trpjele odlaganje, jer bi mi u protivnom sve otišlo na doboš. Jednom riječju došao sam u očajan vremenski škripac. U Brisel me je, u stvari, dovezao moj sin. Imao sam namjeru da posjetim jednog poslovnog prijatelja i zatražim zajam. Nažalost, od toga sam odustao i u trenu se očajnički odlučio da pokušam i problem riješim „sa pet minuta straha" na kradu nakita. Međutim, amater, ostaje amater, zar ne?

Očekuje se razumijevanje

Čak i oguglale isljednike je iskreno priznanje uhapšenog uzbudilo. Tim prije što su utvrdili da je revolver, koji je potegao na vlasnika, u stvari bio - dječja igračka, olovna kopija policijskog „magnuma". Stoga su brzo zatvorili dosje i proslijedili ga tužilaštvu. U njemu su, takođe, pokazali neuobičajenu blagost za neobičnog „holdapera", jer su ga poslije kraćeg zadržavanja umjesto u zatvor, otpustili rekavši mu:

„Idite kući i čekajte sudski poziv".

Suđenje direktoru lopovu počelo je opštim pitanjem u javnosti, koliko je, sam kriv, a koliko društvo koje ga je, niz godina poštenog i cijenjenog, dovelo na ivicu očaja, gurnuvši direktno preko granične crte koja dijeli poštene od kriminalaca.

Neki ne prihvataju do kraja prebacivanje krivice na društvo, ali i zvaničnici povezuju trostruko povećanje kriminala u Belgiji u posljednih nekoliko godina sa najdužom posljeratnom privrednom krizom. Čak i ministar pravde Žan Gol smatra da „veza" postoji, kao i kod činjenice da je samo u prošloj godini ukupni broj nasrtaja na imovinu premašio brojku od 100 hiljada, to jest da je povećan za blizu deset odsto. Stoga javnost očekuje da i sudije pokažu određeno razumijevanje.

M. SOKOLOVIĆ

ZAPISI IZ ALEKSANDRIJE

● Dok je zanosna Šeherzada namigivala cijelim stoljećima koja će doći, savremeni arhitekt, neosjetljiv na šarm starih graditelja, sagradio je usred kompleksa krhkih građevina sivi betonski i supermoderni hotel „Palestinu", koja se učini zalutalom na ovim prostorima

Jedna od glavnih kapija drevnog Misira: Aleksandrije

TAMO GDJE SE PREPLIĆU STOLJEĆA

Aleksandar - munja plamteća, koji spali zemlje i gradove polovine znana svijeta, Veliki Aleksandar, miljenik smrti, ispred čijeg sam kipa stajao bez ikakve nade da ću vidjeti još nešto slično: odlučnu ljepotu podzemnih bogova na koje je Samira bacila svoje čarolije. Aleksandar, Iskender - otac je ovoga grada, „ljepotom odmah iza Carigrada".

U muzeju kairskom društvo mu čine tajnoviti faraoni. Jedan ga gleda ravno u čelo blistave mudrosti.

Gdje je Faros i ima li temelja legendarne biblioteke? Prije nego ste stigli na nekoliko dana ronioci - arheolozi iznijeli su iz mora, iz tamna mulja, iz zatrpana sjećanja, vijest što je ružno obigrala cijeli svijet: **„Pronašli smo potopljene ostatke svjetionika"...**

Pokazuju vam u jednoj aleksandrijskoj knjižari fotografije, snimke iz dubina, zaista. Kasnije, kad se vratite u zemlju, naći ćete ih u „Startu", u „Ninu"... To su krhotine ovog svjetskog čuda, još uvijek prekrivene blagim nitima algi i prozirnim oblicima prilijepljene pržine.

A biblioteka, ona vam se u pitanjima budi, u sjećanju predaje: da li bi mudri Kalimah izgorio zajedno s njom da bi vidio kako gori, proklinjući nesretnu ruku kraljevskog piromana Cezara.

xxx

Vozite, slušajući kazetu aleksandrijske opere „Salam" (Mir), pjevuše mir-oljubivu, angažiranu pjesmicu naslovljenu po imenu njihova grada - „Iskenderija". Ako ste zastali, odmah se iskupe oko automobila, uživaju u muzici, nešto govore. Nude vam se neuvjerljivi dječaci za putovođe, baš oni što zanijeme kada ih pitate gdje je ulaz u katakombe o kojima pišu bedekeri puni atributa, ali im zato jezik ne miruje ako trebate krčmu „Omer Hajjam" s vinom čuvenih vinograda, a pored kojih ste proputovali vozeći u ovaj grad sunčanih vinograda Đanaklisa. Oni će vas zasuti podacima o broju i nacionalnom sastavu stanovnika, činjenicama koje mirno prepuštamo enciklopedijama. Nude vam stvari koje brzo propadaju, riječi kratka dometa. No, oni ne odustaju, upozoravaju na onaj moderni spomenik, „ali ga ne snimaj", kažu, „zar ne vidiš vojnika i malu kasarnu iza njega?" (vjerovatno je bez ikakva značaja!). Svojom jeftinom kamerom rado ću „ovjekovječiti" dragu uspomenu: izmjenu straže pred spomenikom Muhammeda Alija, vašeg zemljaka iz Makedonije, utemeljitelja Egipta, moderne države.

Obišli ste Pomorski muzej, pozdravljate se u šali s ribljim leševima, a zapanjio vas samo nevjerovatni kostur jednogodišnjeg kita u čiji bi grudni koš čovjek slobodno mogao ugurati svog „stojadina"!

xxx

Saputnik, domaćin, novinar uvijek na usluzi, uvijek na dužnosti nudi vam vožnju na drugi kraj grada, na rt Ras el Tin, gdje je palača u kojoj je, prethodno potpisavši jedan list golobradim Naserovim oficirima i odloživši krunu, neodlučno je gurkajući malim prstom po lakiranu stolu, izašao i „pješice otišao do broda koji ga je čekao spreman za plovidbu" - King Faruk, zadnji plavokrvni potomak rečena zemljaka, Alija.

Palača je pred nama, ali na ulaznim dverima naoružani vojnici, ljubazni kao da je baš sve u najboljem redu - odvraćaju vas od posjete. „Možda neki drugi dan", obećavaju vam.

Suputnik nešto mrmlja u bradu, govori da je jednog od prošlih ljeta (kako vrijeme brzo prolazi!) izvještavao iz dvorca Ras el Tin o onim famoznim razgovorima Sadat-Begin. Šteta, unutrašnjost je bez usporedbe, toliko krasota na jednom mjestu, na malom prostoru, koje, eto, ostaju neviđene ispred samoga nosa.

Ali, ne gubite nadu u lijepe stvari. Tu je Muntaza: kuće, zamkovi, vilinski dvorci od one vrste koje ste mogli samo sanjati onih budnih noći pročitavajući Šeherzadine priče u vrijeme davnih bubuljica na licu, pokazuju se pred žednim pogledom u trenu kad ste zakoračili u ograđen prostor kraljevskoga parka. Dok je Ali, - nepismeni osnivao medicinske, vojne, poljoprivredne i farmaceutske škole po zemlji misirskoj, njegovi okrunjeni potomci udaraju temelje onim čudesnim „skloništima za odmor i razonodu". Ibrahim gradi od mramora, a Abas II Hilmi od ebanovine. Said otvara luku, bilježeći ime u zemljopisne mape - Port Said. A Fuad? Fuad unosi u dvore čipkaste rezbarije. A Faruk, onaj potonji? E, on ukrašava krevete razbludnom svilom i pohotljivom kadifom!

xxx

Iz jednog zamka gledao bi preko uvale s plažom u kojoj su se nakad brčkale nježne hanumice; gledao bi, dakle, u onaj krhki ljetnikovac... No, dok je zanosna Šeherzada namigivala cijelim stoljećima koji će doći, savremeni arhitekt raspalio je „šakom u oko" - sagradio je sivi, betonski, supermoderni hotel „Palestina" među krhkim građevinama, zgradu zalutalu nevjerovatnim, glupim čudom pored stazica kojima su još juče šetale paunice, a u zoru se zaticali vitkonogi jeleni.

Aleksandar bi se ovdje radovao. Ali... u hotelu valjda ne bi tražio prenoćište... Radije bi se vratio - u davninu.

U staru, mirisnu postelju!

Ibrahim KAJAN

Da bude lakše, snošljivije

STRANCI U SR NJEMAČKOJ I NJIHOVI PROBLEMI

● Ono što je posebno važno za moj posao je da se čovjek mora identifikovati sa ljudima za koje radi, staviti se u njihovu situaciju - kaže gospođa Gerda Pitman, zadužena u Diseldorfu za koordinaciju između stranaca i grada

Položaj stranaca u SR Njemačkoj, posebno u nekim njenim gradovima, njihov radno-pravni i socijalni status zavise umnogome i od raspoloženja gradskih vlasti i od toga da li je u pojedinim većim mjestima određena osoba koja obavlja funkciju koordinatora između stranaca i grada.

U gradu Diseldorfu tu funkciju obavlja gospođa **Gerda Pitman**, na sreću stranaca - vrlo savjesno i odgovorno. Od naših sunarodnjaka čuli smo pohvale o gospodi Pitman. Željeli smo od naše sagovornice saznati nešto više o stvarnom položaju stranaca u ovom velikom industrijskom gradu Sjeverne Rajne - Vestfalije.

Odraz ekonomske situacije

— Moja dužnost je, prije svega, da se staram o položaju stranaca u našem gradu, da im učinim život lakšim i snošljivijim, da se brinem o infrastrukturi u oblasti stanovanja... To znači, da saznam nedostatke u ovoj infrastrukturi i da ih uklonim na najbolji mogući način. Staram se i o poboljšanju šansi integracije stranaca u naše društvo, pri čemu sve činimo da se uspostave kontakti između stranaca i Nijemaca. To je jedna od najvažnijih obaveza i dužnosti, koje obavljamo s manje ili više uspjeha. To se, nažalost, u posljednjoj godini promijenilo u negativnom smislu zbog lošije privredne situacije i solidarnosti stranaca. To se odnosi na sve društvene slojeve, a i spremnost stranaca u tom pogledu je iščezla, vjerovatno i zbog toga što mnogi od njih imaju svoje egzistencijalne probleme i brige. Oni ne vide više ovdje svoj životni cilj, nastala su kolebanja: vratiti se u domovinu ili ostati.

Kod djece se, pak stvaraju konflikti jer su ovdje odrasla i uglavnom, ne žele da se vrate. Stranci se, dakle, u posljednje dvije godine nalaze pod velikim psihološkim pritiskom.

— Ono što je vrlo važno za moj posao je to što čovjek mora da se identifikuje sa ljudima za koje radi. Ja se zaista stavljam u položaj i probleme tih ljudi. Ovaj posao mora da se radi srcem - kaže gospođa Pitman.

O radu Kluba Jugoslovena „Sloboda" u Diseldorfu naša sagovornica veli:

— Veoma se radujem da Klub „Sloboda", poslije prolazne stagnacije, postaje ponovo aktivan. To je vrlo važno budući da grad finansiranje bazira samo na aktivnostima. Grad ne želi više da finansira klubove u kojima se ništa sadržajno ne dešava. Na stolu upravo imam novi nacrt i nove smjernice o finansijskoj pomoći klubovima. Ja želim, jednostavno, da nagradim one klubove koji aktivno i osmišljeno rade, koji svojim radom nude ljudima nešto, čine nešto za internacionalne kontakte i za kontakte sa Nijemcima. Ja smatram da će klubovi biti od sada i obavezni da više rade, a pogotovo kada znaju da će za svoj rad dobiti i više sredstava.

Želja - ponovo na Hvar

Kada smo gospodu Pitman upitali kakva su njena iskustva sa Jugoslovenima kada je u pitanju poštivanje pravnih i društvenih normi ponašanja, odgovorila je:

— U načelu se neke stvari moraju odvojiti. Kriminalitet je porastao u čemu su i mladi Jugosloveni učesnici. Tu treba tražiti razlog i u lošoj privrednoj situaciji. Poznato je da je služba za mlade delikvente u posljednje vrijeme veoma zaposlena. To nije, međutim, specifičan jugoslovenski problem, to je normalan razvoj unutar ove loše privredne situacije, gdje stranci imaju mnogo manje šansi nego njihovi njemački vršnjaci. Mladi stranci moraju biti bar za neki stepen bolji i sposobniji od Nijemaca da bi im se pružila bar donekle ista šansa. Ako su loše završili školu, ili nisu dobili posao, oni mnogo brže pokleknu. Međutim, ja tvrdim da je pogrešna pretpostavka da su mladi stranci, ili njihova omladina, kriminalci. To što se povećala delinkvencija samo je odraz opšte situacije.

Inteesovalo nas je da li je njena funkcija povezana sa mandatom ili je to u sklopu njenih radnih obaveza kao službenika gradske uprave:

— I mam normalno radno mjesto u upravi. Od ovog posla se više ne mislim odvajati, jer mi je bila želja da mi se pruži šansa da dam svoj doprinos zbližavanju stranaca i Nijemaca, da im u tome pomažem svuda i u svakoj situaciji, gdje god to mogu.

Gospođa Pitman nam je, na kraju razgovora, otkrila da je jednom sa svojim sinom provela godišnji odmor na Hvaru i da od tada sanjaju kada će im poslovi dozvoliti da ponovo posjete Jugoslaviju.

Gospođa Gerda Pitman: „Moj posao mora da se radi srcem"

— Trudim se da bar kroz literaturu i preko vaših zemljaka saznam što više o vašoj domovini, najviše o prošlosti. U svakom slučaju želja mi je da ponovo posjetim vašu zemlju, završila je naša sagovornica.

Ratko LUKENIĆ

Radmila kao „majka Vukosava" u TV seriji „Pozorište u kući"

DASKE ŠTO ŽIVOT ZNAČE

RADMILA SAVIČEVIĆ, glumica Jugoslovenskog dramskog pozorišta u Beogradu

Četiri decenije sa publikom

● „Dugo sam smatrala da sam isključivo pozorišna glumica i da je moja jedina ljubav pozorište. Ali, odjednom se pojavila televizija, to moćno sredstvo, koja pruža mogućnost glumcu da se više dokaže i nađe u orbiti, što, naravno, nije slučaj u pozorištu"

To je glumica koja nije nastajala, ona je rođena. Umjetnica koju su bodrili neuspjesi, kao i uspjesi... Tek u zrelom dobu, gotovo na izmaku karijere, doživjela je svojih „pet minuta". Narod kaže — bolje ikad nego nikad.

Tako je **Radmila Savičević**, veteran pozorišne scene, stekla popularnost i priznanja zahvaljujući TV serijama: **„Pozorište u kući, „Kamiondžije", „Vruć vetar", „Vanglom u svet", „Babino unuče"**... Igrala je srcem i zato su njeni likovi, kao majka **Vukosava** („Pozorište u kući") ostali nezaboravni.

TA DAVNA 1946...

Došao sam nešto ranije u klub **Beogradskog dramskog pozorišta**, gdje smo zakazali razgovor. Bila je više nego tačna, što samo potvrđuje da cijeni vrijeme... Ušla je brzim korakom sa širokim osmijehom na licu i bez mnogo protokola sjela za moj sto.

I dok lagano ispijamo kafu, ćaskamo o svemu. U jednom trenutku je upitah:

● Kada biste pisali svoju autobiografiju, kako bi ona u najkraćem izgledala?

— Rođena sam 1926. godine u Kruševcu, kojeg mnogo volim i uvek kažem da je „mali Pariz". Dao je mnogo umetnika raznih profila. Glumom sam počela da se bavim 1946. godine, kada je otvoreno Gradsko pozorište, a 1986. spremam se za penziju. Iza mene stoji 40 godina umetničkog rada i 60 godina života. Nisam završila Pozorišnu akademiju. Međutim, to mi nikada u životu nije smetalo. Mnoge stvari nisam znala, ali sam se trudila da naučim... Sve sam postigla upornim radom. Iz Kruševca sam otišla u niško Narodno pozorište, gde sam radila sa izvanrednim rediteljima. To je razdoblje mog glumačkog sazrevanja i pravog rada. Posle 17 godina provedenih u Nišu, krenula sam u Beograd. Već 15 godina radim u Beogradskom dramskom pozorištu na obostrano zadovoljstvo. Bila sam 25 godina glumica van Beograda.

IZA SVEGA STOJI RAD, UPORNOST

● Šta vas je privuklo u Beograd?

— Bilo je to vreme slobodnog ugovaranja: glumac — pozorište. Kada se glumac u jednoj sredini iskaže, normalno je da traži promenu, nove prostore dokazivanja. Dolaskom u Beograd, za veći krug ljudi bila sam nepoznata, mada su me poznavali u glumačkom svetu. Trebalo je sve početi iznova... Imala sam već 44 godine, osvajala korak po korak, prvo pozorišnu scenu zatim televiziju, manje film. Ništa nije slučajno došlo. Iza svega stoji veliki rad, golema muka, upornost. Imala sam sreću da dočekam mojih „pet minuta", za razliku od mnogih talentovanih kolega koji su ostali tamo gde su započeli.

Za dugi niz godina umjetničkog rada, Radmila je dobila brojna priznanja. Pomenimo neka: **Oktobarsku nagradu Niša, Nagradu Joakim Vujić, Oktobarsku povelju Beograda, Povelju grada Kruševca**, da bi 1983. godine bila proglašena zajedno sa **Pavlom Vujisićem, za najbolji glumački par godine.**

● Očito da vam „leže" uloge žena iz naroda. Predstavljate ih na najbolji mogući način. Koliko ste do sada ostvarili likova u vašoj glumačkoj karijeri?

— Mnogo. O tome ne volim da pričam, kao ni o tome koja mi je uloga najdraža i slično... Gluma je posao kao i svaki drugi. Nekad je lakše, nekad teže. Nikad nisam umela da budem dama. Ni u svom repertoaru nisam igrala uloge nekih gospoja. Uvek sam imala uloge koje su zahtevale najkraći, ali zato najteži put do gledaoca. Dugo sam smatrala da sam isključivo pozorišna glumica i da je moja jedina ljubav pozorište. Ali, odjednom se pojavila televizija, to moćno sredstvo, koja pruža mogućnost glumcu da se više dokaže i nađe u orbiti, što, naravno, nije slučaj u pozorištu.

● Šta trenutno igrate u matičnoj kući?

— Neke predstave su skinute sa repertoara zbog selekcije, tako sam ostala samo sa predstvom „Sabirni centar" Kovačevića. Nadam se da će moji u pozorištu imati sluha da još nešto novo uradim ove godine. Nije glumac u situaciji da planira uloge u pozorištu. On je samo roba, koja je određenog trenutka potrebna, koja se kupuje ili ne kupuje.

ŠIROKA POPULARNOST

● A televizija? Ima li ona nekih planova s vama?

— Potpisala sam ugovor za novu dečju seriju **„Sedefna ruža"**, na tekst Grozdane Olujić, a režira Vera Bjelogrlić, s kojom volim da radim. Snimanje počinje juna meseca.

● Priznajete li monodramu kao teatar?

— Mislim da je to najteži način kazivanja u pozorištu. Nimalo lak posao.

● Da li pozorište treba da je političko ili smiješno?

— Ponekad ne znam šta to znači... Mislim, pre svega, da narod treba da razume ono što gleda.

● U kojoj mjeri finansije utiču na repertoarsku politiku pozorišta?

— Dosta! Mada smatram da naše društvo prilično izdvaja za kulturu, naročito pozorište. Istina, nikad nije dovoljno materijalnih sredstava, ali mislim da kriza nastaje u pozorišnoj kući samo tada kad nema šta da se kaže... Čim se napravi dobra predstava, nema krize... To je praksa potvrdila.

● Likovi majki i baka u TV serijama donijele su vam veliku popularnost...

— I, ogroman broj pisama koja dobijam od gledalaca. Jedna mi žena, između ostalog, piše: **„Hvala Ti Vukosava, što si osvetlila obraz svih svekrvi..."** To je veliki kompliment za mene. Ja sam volela tu ulogu i danas je volim. Svako ima svoju majku i svoju Vukosavu. Zahvaljujući toj ulozi doživela sam prijatnih trenutaka: ljudi me prepoznavaju na ulici, zaustavljaju da popričamo. Ili u znak pozdrava, nasmejemo se jedno drugom, iako ih nikada u životu nisam videla. Za svakog nađem toplu ljudsku reč...

I, tu je kraj razgovora sa poznatom umjetnicom Radmilom Savičević, koja još reče:

— Obaveza je mnogo, a vremena uvek malo.

Otišla je kao „VRUĆ VETAR"...

Borislav GAJIĆ

U „pisara" hitre ruke

● Koliko umijeća, vida i truda treba da se u minuti otkuca pet stotina slova za pisaćim strojem? ● Fahrudin Talić, jedan je od najboljih daktilografa u Jugoslaviji ● Ovim poslom bavi se već 25 godina ● Svi bi tako bili muzičari...

SA FAHRUDINOM TALIĆEM, VIRTUOZOM ZA PISAĆIM STROJEM

Vještina, koncentracija, brzina čitanja — sve je to bitno za daktilografa

Kakva je prirodna nadarenost potrebna i koliko treba znoja proliti da bi se postalo internacionalni velemajstor daktilografije s pet stotina otkucaja-k'o treptaja-u minuti? Svako od nas bi ovo pitanje postavio **Fahrudinu Taliću**, jednom od najboljih jugoslovenskih daktilografa, šefu daktilobiroa u Skupštini opštine u Banjaluci.

Iz velikog talasa radnika u administrativnim poslovima, prije 25 godina iznikao je majstor rekorder ni rudar, ni žetelac, ni brzinski vozač na drumu. O njima se tada više govorilo, kačile mu se medalje na prsa, stizala i druga priznanja. Posao daktilografa ostao je u zavjetrini, čak i sa onih 516 otkucaja u minuti, postignutih na maloj pisaćoj mašini, kada je Fahrudin Talić osvojio naslov internacionalnog velemajstora daktilografije. Bilo je to prije 11 godina na saveznom takmičenju daktilografa u Beogradu.

Posao ne baš primjeran muškarcu — takva su naša shvatanja. Ali, u svijetu se više muškaraca nego žena bavi daktilografijom. Ocijenjen je i dokazan kao izuzetno težak, gdje se gubi vid, obolijeva kičma. Ipak, to je posao koji se voli. Da nije ljubavi, nikada hitre ruke ne bi bile na mašini. To je kao i u muzici.

MALO JE BOLJIH

— Već u sedamnaestoj godini, kada sam završio ekonomsku školu, savladao sam tehniku daktilografije. „Titranje" na mašini učinilo mi se u početku zanimljivim i otada sam stalno evo već četvrt vijeka, uz nju. Nikada nisam ni pomišljao na neki drugi posao. Nije mi zasmetalo ni to kada bi neko zajedljivo prigovorio da je to ženski posao. Greška je što se tako misli. U drugim zemljama to je mahom posao muškaraca. A težak je — kaže Fahrudin Talić. — U Jugoslaviji je samo desetak velemajstora ove struke, a u Bosni i Hercegovini — dvojica.

Fahrudin je sedam godina uzastopno bio republički prvak u daktilografiji, a nekoliko godina drugi. Bio je član jugoslovenske reprezentacije na svjetskim prvenstvima u Španiji 1974., Beogradu 1978., godine (tada je pokrovitelj bio drug Tito i tom prilikom je osvojio prvo mjesto) i evropskom prvenstvu u Beču 1977. godine.

Na prvenstvu Evrope Talić je osvojio peto mjesto, a u Španiji, među nekoliko stotina najboljih daktilografa svijeta, i u brzini i u tačnosti kucanja osvojio je 17. mjesto. Uz to, dva puta je bio prvak Jugoslavije u daktilografiji u obje discipline — tačnost i brzina kucanja.

— Teško je tako nešto ponoviti. Već nekoliko godina nij a, ni Dobojlija Ilija Marić, takođe velemajstor, ne bavimo se više ovim poslom, ne idemo na takmičenja. Jednostavno, dogovorili smo se da idu mladi, neka se dokazuju. Ne može se takva brzina ni održati ako se stalno ne vježba. A najvažnije je da daktilograf dobro čita svaki rukopis, da zna što je moguće više da iskoristi mašinu, pa tek onda može da očekuje neki rezultat — priča Fahrudin.

ŠKOLA NE RAĐA MAJSTORE

Nedavno je u Banjaluci održano savezno takmičenje najboljih jugoslovenskih daktilografa i stenografa. Rekorder, naš sagovornik, bio je među akterima, posmatrao ih. On kaže:

— Škola ne rađa majstore. To se potvrdilo i na ovom kvalifikacionom takmičenju za svjetsko prvenstvo. Mladi daktilografi izlaze iz škola usmjerenog razovanja, gdje je ovaj posao nekako potisnut drugim predmetima. Malo je ostalo za savladavanje tehnike rada za pisaćim strojem. Pa otud i dobijaju ocjene kao iz drugih predmeta, a nemaju dovoljno ni znanja ni brzine. Mi smo morali da imamo 250 otkucaja da bi nas neko primio da radimo i da bismo imali to zvanje. Danas nije tako kada se izlazi iz škole. Mnogi i ne znaju da rade na nekim strojevima. To je posljedica nečeg drugog. Ko dopušta daktilografu da ode na sajam tehnike, da vidi nove mašine? U kolektivima ih nabavljaju ekonomi, koji se u to ne razumiju. Jednostavno, posao nije dovoljno cijenjen — kaže Talić.

Sada on rukovodi daktilobiroom u banjalučkoj Skupštini opštine. Tu je tim radnika za mašinama gdje se svaki dan otkuca stotine stranica najrazličitijih materijala i rukopisa. Nepisano je pravilo: ko ne čita brzo, nikada neće ni kucati brzo i u poslovima daktilografije neće ništa postići.

Fahrudin svojim saradnicima prenosi iskustvo. Podsjeća ih da stroj treba što bolje iskoristiti. A kada se primaju novi, selekcija od njegove ne može biti preciznija. Naravno, ne mora se za svaku sekundu postići desetak slova, kako to rade u svijetu najbolji daktilografi.

Fahrudin je dobitnik mnogih priznanja. Najdraže mu je Medalja rada kojem ga je odlikovao drug Tito. Izuzetni rezultati moraju se povezati s desetogodišnjicom rada Daktilografske škole u Banjaluci, prve ove vrste koja je osnovana u BiH. Tradicija daktilografije vezana je za ovaj grad. Tu već godinama djeluje Udruženje daktilografa BiH sa preko 400 odličnih poznavalaca ovog posla, među njima i nekoliko pravih majstora za pisaćim mašinama.

— Svi bi oni — veli naš sagovornik — **mogli da budu dobri harmonikaši ili svirači na orguljama. To je nešto više od pukog truda. Posao s dugmetima i tasterima je blizak i jednima i drugima.**

P. MATAVULJ

DANI ZA NEZABORAV

ZANAT TREBA VOLJETI

R. Čengić: Dug put do ovog što danas imamo

● RASIM ČENGIĆ: Godine koje su ostale iza nas bile su pogubne za zanatstvo, jer su mnogi zanati - lijepi, unosni, korisni - faktično nestali

Iako hoće da se katkad požali na zdravlje, **Rasim Čengić (1930)** ne prestaje da bude u matici zbivanja. Tako je, reklo bi se, odvajkada, od onog trenutka kada je kao radoznali omladinac počeo da otkriva tajne profesije koju je odabrao za životni poziv.

● Poslije povratka iz logora, inž. **Kopelman**, predao je svoju optičarsku radnju društvenom sektoru. U to vrijeme radnja je potpadala pod Ministarstvo zdravlja BiH. Ni sam ne znam kako, ali sam otišao do Kopelmana. On je dugo, sa dosta ushićenja, govorio o perspektivi tog poziva, ljudski mi je objasnio šta donosi sutrašnjica i ja sam čvrsto odlučio da postanem - optičar. Kada sam to rekao ocu, trgovcu, on je samo promrmljao: **Dijete, hoćeš li imati kruha da iedeš, ako odeš u te optičare?"** No, to me nije pokolebalo: tri godine sam pohađao školu, učio što je trebalo da učim, a kada sam postao optičar, u ruke su mi utrapili - dekret o tome da moram u Banjaluku. U ovaj grad sam stigao 1. septembra 1948. godine, jer me niko nije pitao hoćeš li ili nećeš promijeniti grad, sredinu. Morao sam, kao i mnogi drugi. Određena mi je i plata - 3.200 dinara. U bivšoj radnji **„Sabah"**, na početku Ulice Veselina Masleše, s lijeve strane, otvorena je optičarska radnja, druga u Bosni i Hercegovini. Radili smo jedan zarobljenik-slobodnjak Nijemac i ja. Do tada, ako je nekome iz ovog kraja trebala neka optičarska usluga, išlo se najčešće u Zagreb.

Oskudica

● Na prstima su se mogli izbrojati ljudi koji su javno nosili naočale, a materijala za rad gotovo da nije ni bilo. Nešto ga je ostalo od prije rata, a nešto se našlo u UNRINIM paketima.

Tada smo, na primjer, otkupljivali rogove, slali ih u Sarajevo i od njih su pravljeni okviri za naočare!? Sunčane naočale malo je ko nosio, jer ih nije bilo, a nisu bile ni u modi.

● **Čitave generacije su „preskakale" naočale. Istina, vid se ranije nekako lakše čuvao: manje se čitalo, manje je bilo pismenih, nije se buljilo u televizore, zagađenosti nije bilo, svuda oko ljudi carovalo je zelenilo.**

● Dug je bio put do ovog što danas imamo, što pružamo ljudima, i što oni traže. Svojevremeno je bilo važno dobiti okvir, kakav-takav. **Sada se gleda na sve: boja, dizajn, oblik glave, boja očiju... Sve to treba sjediniti. Optika je odavno postala nauka. Optičar mora pratiti kretanja u svijetu. Svaka sezona donosi nešto novo, modernije.**

□ Kada sam došao u Banjaluku, dr Šefkija Sefić bio je mislim, jedini očni ljekar u Bosanskoj krajini. Lijepo smo sarađivali, a od njega sam mnogo stvari naučio. Znao sam prisustvovati i operacijama: obučem mantl i u operacionu salu. To što sam tada naučio, ničim ne mogu da platim.

Procvat

● Nakon odsluženja vojnog roka i trogodišnjeg rada u sarajevskom **„Zraku"**, 1955. godine sam se vratio u Banjaluku. To su, rekao bih, i godine prvog uspona optike. Osniva se **„Getaldus"**, zatim druga istorodna preduzeća, formira se i Udruženje optičara Jugoslavije, čiji sam predsjednik svojevremeno bio. Optika se, da tako kažem, digla i stupila na scenu.

● Život je to diktirao: rad na preciznim strojevima zahtijevao je dobar vid; nepismenost se polako iskorjenjavala... Ljudi su sve više i sve češće tražili naočale.

● **Prije dvadesetak godina odlučio sam da otvorim samostalnu radnju. Najviše radi toga da bih ostao u struci. Kao šef predstavništva „Getaldusa", to sam odjednom shvatio, sve sam se više bavio organizacijom rada, administracijom, a sve manje optikom.** Volio sam svoj poziv, uživao u radu, nastojao sam da ljudima pomognem, a možeš im mnogo pomoći, pogotovo ukoliko s ljubavlju prilaziš onome što radiš.

Zanatstvo

● Godine koje su ostale iza nas bile su pogubne za zanatstvo! Mnogi zanati - lijepi, unosni, korisni - faktično su nestali. U nekim drugim, osipanje je bilo gotovo nezaustavljivo. Ljudi su (čak i zanatlije) svoju djecu nerado davali na izučavanje zanata, jer je to smatrano drugorazrednom profesijom. Zanatlija je bio slabo plaćen, teško je dolazio do radnog mjesta. Djeca su, na silu, „gurana" u školske klupe, na fakultete...

● **Ni zanatstvo više nije što je nekad bilo. Danas se radio sa savremenim, modernim mašinama, u mantilima, sedam ili osam sati dnevno... Mnogo toga se izmijenilo. Srećom!**

● Utisak je, ne samo moj, da je zaustavljen proces osipanja zanatlija. Tome je dosta doprinijela izmijenjena poreska politika, iako su opterećenja i sada velika. Da se „nešto kreće", dokazuje i to da se vračaju „stara vremena": sve je više slučajeva da sinovi nastavljaju očevim primjerom, odlaze u - zanatlije.

● **U zanatstvu se kriju, inače, najjeftinija radna mjesta: uz samo malo više fleksibilnosti, sa neophodnim sluhom, samo u Banjaluci bi se vrlo brzo moglo dobiti na stotine radnih mjesta. Naravno, otvaranjem novih uslužnih radnji.**

● Novi zanatski centar trebalo bi da oživi one izumrle zanate. Glupo smo se odrekli „Bezistana", ali sada se ukazuje nova šansa. Nju valja iskoristiti.

● Često ističem ovu definiciju: grad gradom čine trgovina i zanatstvo. Ukoliko u Banjaluci ne budemo vodili mudru politiku i u ovoj sferi života, drugi će nas vještiji, mudriji, spretniji - preticati, a to ne bi bilo dobro za ovaj grad.

Limun PAPIĆ

ŠIPRAŠKA SRETANJA

BITE ŠEN TRAVNICKI...

Možda je u Salcburgu Švabica nespretno zatražila kilogram sira sa ono obavezno „bite šen" i onda još nevješto dodala da hoće „travnicki".

Ili recimo u Beču?

Svejedno.

Dobila je travnički sir iz Šipraga. A Austrijanci, Evropa je to, čovječe, znaju šta valja. Još da Švabica zna odakle stiže taj „travnički", čudom bi se čudila. Iz Šipraga, sela, gdje kad kiše udare poderu i ono malo makadamskog puta, rijeka trasom poteče. I da znaza Mićine muke. Kog Miće, upitala bi? Miće Romića, direktora zadruge ovdašnje, onog što veli da bi ljepše bilo da se zove upravnik, ko u neka vremena.

O siru samo „gut" i „zer gut" iz Austrije. Pojeli su ga lani deset tona. Kako im se dopao? Pretpostavljam, prste su lizali, kad traže još, a glas se i dalje pronio, jer im prvi susjedi žele da se „dokopaju" tog „travničkog". Nije mala stvar, bogati, kačice iz Šipraga prodati Bečliji.

Travnički sir iz Šipraga, pa u austrijske samoposluge. Je l' moguće, pitali se seljaci, krivili šubare, poručivali još po jednu „meku" i izvirivali hoće li odakle banuti Mićo, onako s terena, da se uvjere.

- Jeste, brate, što nije. Baš u austrijske trgovine. Ide, nema da stane.

A oni vrte glavom. Ko ne vjeruju svom Mići, a znaju da nikad nije omanuo.

- Kel'er, još tri meke.

- I za meze po' kile travničkog. Kad mogu oni u Beč, zašto ne bi i mi u Šipragama.

Kelner stao, zaprepašteno gleda seljake, prekrsti se, ko veli ušao u njih neki đavo. Oni sir da meze?

Mićo se valjda samo smješkao, gledao izborana lica ovih težaka, upijao sa njih radost, što su i oni, eto, pročuli se po težakluku i to u bijeloj Evropi.

Kad kelner sir donese jedan od njih kroz brke, guste k'o metla, procijedi.

- Zna Švabo, ćaća ga njegov, šta valja. Nije on uvrnut k'o mi.- Viđaj ti njega, pa naš sir, šipraški kupuje. A vele najbolji oni švicarski-šuplji. Jest, da nije našeg - travničkog.

Poručiše još dva puta po tri „meke", oblizaše prste od ono po kile i svaki sebi.

Tako je bilo, ili možda nije baš tako, ali kad su čuli da sir ide preko granice, ibretili su se, nisu vjerovali, u prvi mah ni Mići, a on, nedaj bože, nikad ih nije slagao.

Još uveče, dok su muzli stado, tepali su ovcama. „Švabice moja lijepa, ne da tebe tvoj..." Zaboravljali muku nomadsku, ponosili se i sad se ponose. I kad bi još put, da zovnu te nafrakane Švabice, da dođu, da malo same muzu i sire na livadi. Da oni čuju i vide kako one kažu ono „Bite šen travnicki" i kako prste ližu.

To da vide, pa ne žale umrijeti. I javno su to u kafani govorili. I poručivali za meze sir šipraški - pardon travnički, jeli, vrtjeli glavom, čudili se.

A Miću druge muke more. Mnogo sira u magacinu, u mljećaru zadružnom. Trista hiljada kila bilo preklane, ove će biti oko 500. Kad čuje u Minhenu ono „Bite šen travnicki" biće mu lakše. Možda mu ni tad u prvi mah neće povjerovati. Nije važno.

I još štošta nije važno, ili jeste, ko zna šta Mićo njihov misli i smjera. Od jutra do večeri je na farmama, kod domaćina. U šipraške zadruge farme, pune, nije se, ne daj bože, na vratima uhvatila paučina kao u drugim mjestima. Stada bijela sir još bjelji - „bite šen", „zer gut", ko da gledam kako Švabicama ide voda na usta dok kupuju taj „travnicki", sto grama, delikates, a u zadružnom mljećaru u Šipragama ima ga koliko voliš. I ne jedu ga kod kuće, to je u njih za sirotinju, „bijeli mrs", samo oko posta...

Duma Mićo kako to „bite šen" proširiti na ostalu Evropu, da udari čarlamu ako treba i švicarskom, čuvenom.

Hoće li, vidjeće se, ali on je zapeo, a kad zapne, ne popušta.

U međuvremenu u Šipragama u kafani, uveče uz tri blage poručuju: „Odval' der komad onog što Švabice kupuju".

Ali ono „bite šen travnicki" promijeni im navike. Nauči ih Švabo, ćaća ga zakarto, što valja. Jakako, valja od svijeta učiti.

Mićo opet duma, više farmi, više sira, šta može drugo u Šipragama, još reče da je selo po siru, na latinskom ili možda nekom odavno mrtvom jeziku, davno nekad dobile ime.

I to se da iskoristiti da kačice krenu i putuju bijelom Evropom. Zna Mićo šta valja činiti, ko zna šta je već, za ovo dana otkad duma i bistri, smislio.

Smisliće on, ali ako koja nacifrana Švabica u Minhenu ili Ulmu uđe u interšapr, samoposlugu, pa gukne ono „Bite šen travnicki", ko će biti ravan Mići i njegovim brkajlijama.

Možda će onda i u Kotor-Varošu da traže travnički iz Šipraga i da prste ližu. Možda, ljudi su čudni.

Jelenko SLATINAC

NA TRACI VREMENA

Emancipacija

Ne tako davno seosku ženu smo poznavali samo kao izvršiteljku volje oca, brata, muža, svekra... Njeno se znalo: rad po kući, na njivi, oko živadi, marve. Uvijek se brinula o djeci, kuvanju, pranju i niz sitnijih poslova koji se „ne vide". Gledali smo je i sa obramicom preko ramena, kako nosi vodu sa dalekog izvora, sa prakljačom na potoku, kojom je lupala po natopljenom vešu, sa preslicom i vretenom, dok čuva stado, ili „kad ne radi". Smatralo se da joj ni školovanje nije potrebno, jer se njena budućnost osiguravala samom udajom.

I, tako, uvijek na usluzi drugima, u duhu one stare da ne stoji kuća na zemlji, nego na ženi, njen životni put je programiran već od rođenja. Bila je radna snaga, a za roditelje, zbog obaveznog miraza, i jedna briga više. Od najranije mladosti pripremano je svadbeno ruho, uz stalnu strepnju u koliko uglednu i imućnu kuću će doći. Zavisilo je to i od njene ljepote, ali i od težine dukata s kojiam je išla u kolo i „k misi". A u to vrijeme u grad se pješačilo. Putevi su bili blatni, pa da ne upriljaju odjeću, žene i djevojke su do grada išle bosonoge. Pred prvom gradskom česmom prale bi noge i tek tada navlačile čarape i cipele.

Ali duh i dah novog doba prostrujao je kao razvigorac i našim selima i poput princa iz bajke probudio kreativnu energiju seoskih žena. Osamostaljene i svjesne svojih mogućnosti, one danas same krče svoj životni put. Vidimo ih u tvornicama, trgovinama, kancelarijama, za katedrama, za volanom automobila. Mnoge su se nastanile u gradu, a druge putuju autobusima. S njima u društvu su buljuci djevojčica s udžbenicima pod miškom.

Za svjedoke jednog drugačijeg vremena sve te promjene su upečatljivije. Ako se u dva popodne nađe kao putnik u jednom od prigradskih autobusa, kojim se prevoze i radnice sa sela, zapaziće i ono što drugi možda neće. U krilu djevojčurka savremeni roman, na šipci iznad glava lakirane nokte, u cekeru saputnice modni časopis, na sportskoj strani nečijih novina napis o ženskom rukometu u selu Zeravcu...

I život starijih žena na selu radikalno se izmijenio. Moderna oruđa su u poljoprivredi, aparati u domaćinstvu, a nekad su sve morale rukama i snagom. A ona slika pranja nogu na ulazu u grad ostala je još samo u sjećanu starijih generacija.

Rajko SKRAVICA

TAMO GDJE KANARINCI NAJLJEPŠE PJEVAJU

Pjesma kao žubor vode

● Meho Rahmanović iz Bihaća, koji je još kao mladić ostao bez vida, svu ljubav poklonio je pticama. On je vrstan uzgajivač kanarinaca, a počeo je gajiti zečeve, papagaje i japanske zebe. Kanarinci „malino" nenadmašni kao pjevači

Kroz otvoren prozor iz kuće broj 15 u Krajgerovoj ulici u Bihaću do nas dopire pjesma. Ptičji pjev privukao je našu pažnju i mi pokušavamo da uđemo u dvorište, da se u ove proljetne dane opustimo uz lepršav i omamljujući cvrkut ptica. Na ulazu u dvorište dočekuje nas najprije mladi pas vučajk Luči, ratoboran i nepovjerljiv prema došljacima. Tako se nađosmo u nezavidnoj situaciji, sve do pojave vlasnika kuće **Mehe Rahmanovića**.

Pošto umiri psa, Meho nas pozva da uđemo unutra. Ulazimo u hodnik, a potom u sobu u kojoj „stanuju" kanarinci. Oduševljeni smo pjesmom. U regalima mali kanarinci „malino" pjevaju u horu. Sve je čisto kao u apoteci.

LJUBAV OD MALENA

Meho Rahmanović je iz Turije, sela nedaleko od Bihaća. Tu je odrastao i tu je ptice i životinje zavolio odmalena. Kao dječak od jedanaest godina doživio je tragediju: kapsla od granate eksplodirala mu je u lijevoj ruci i povrijedila oba oka. Ostatak vida održao se sve do 1950. godine. Od tada je potpuno oslijepio. Ali, tadašnji mladić nije klonuo duhom, već je završio školu u Zemunu, a zatim radio u Brčkom, Zagrebu, Sarajevu i Derventi, gdje je i penzionisan. Kada se vratio u Bihać, napravio je Meho kuću, čija jedna prostorija danas isključivo služi za gajenje kanarinaca.

Ja sam još kao dijete zavolio životinje. Najprije sam odgajao zečeve, a zatim papagaje. Držao sam i japanske zebe. Onda sam odlučio da uzgajam kanarince.

SA MAGNETOFONOM U ŠUMI

Meho, kako sam kaže, iznad svega voli da sluša pjesmu ptica. A među njima pjesma slavuja mu je najdraža. Pokušao je on da gaji i ovu pticu pjevicu, ali to ne uspijeva, jer slavuj neće da pjeva u kavezu. Zato je Meho prije nekoliko godina odlazio u šume Pokojskih brda sa magnetofonom u ruci da snimi pjesmu slavuja.

Meho o tome kaže:

— Snimanje pjesme slavuja nije nimalo lak posao. Treba ići oprezno i po nekoliko dana provesti u šumi. Ipak, uspio sam da snimim pjevanje slavuja. To mi je bilo potrebno da bih školovao kanarince „boje i stasa", da pjevaju pjesmu slavuja. U tome sam donekle uspio ali nije to bilo ono pravo.

— Šta ste onda radili?

— Kao slijep čovjek nisam mogao da uživam u kanarincima „boje i stasa", pa sam odlučio da nabavim kanarince - pjevače „malino". Tako je i bilo. To su najbolji pjevači među kanarincima i ja sam veoma zadovoljan. Uživam svakodnevno u njihovoj pjesmi, koja se sastoji od žubora vode zvanog: klokende, bolende, vuten, čoken, rolende, belen, belrol, futrol, knor, staltonen...

PAZIMO IH KAO DJECU

Danas Meho Rahmanović ima 20 kanarinaca „malino". O njima se on svakodnevno brine. U odgajanju ovih sićušnih ptica pomažu mu supruga **Tifa i sinovi Nermin i Ali Sadi.**

— Kanarincima poklanjamo dosta pažnje. Oko njih ima puno posla. Pazimo ih kao djecu, jer su nam svima u kući velika razonoda. Mi više i ne bismo mogli bez naših kanarinaca „malino". Svake godine odgojim nekoliko desetina mladih kanarinaca, koji su sve traženiji među odgajivačima ptica u našoj zemlji...

Melini kanarinci dobili su brojne zlatne medalje i diplome na izložbama. Ipak, najdraže su mi tri zlatne medalje koje su osvojene na izložbi u Bihaću.

I dok pričamo sa našim domaćinom kanarinci kao da znaju da rado slušamo njihovu pjesmu. A ona se otisne kao žubor vode na bistrom potoku. Zaista, lijepo je u društvu ptica koje tako čarobno pjevaju. Zato i vjerujemo Mehi kad kaže: „Volimo ih kao djecu".

Kad smo napustili kuću našeg domaćina, njegov vučjak Luči ispratio nas je svojim gromkim lajanjem, ali u našim ušima odjekivao je umiljati glas kanarinaca „malino".

Dragoljub MUTIĆ

Uvijek kraj svojih kanarinaca, čija pjesma žubori kao planinski potok

ZAPIS O LOVCU

Nadmudrio lisicu

● Dragoljub Stanković iz Srpca jedan je od najuspješnijih lovaca na lisice na prostorima pod Motajicom ● U svom desetogodišnjem nadmudrivanju sa lukavim zvjerkama više od stotinu puta izašao je kao pobjednik

Ranka Stanković iz Srpca nosila je protekle zime skupocjenu bundu, jednu od onakvih koje izmamljuju uzdahe pripadnica ljepšeg pola kad dokone obilaze izloge luksuznih butika. Ranka je prosvjetna radnica i ovako rijetka bunda ne slaže se baš sa tradicionalno niskim ličnim dohocima prosvjetara. Ni njen muž **Dragoljub** nije baš neki „parajlija" - zaposlen je u Radnoj organizaciji „Posavina", u kojoj su lični dohoci negdje pri dnu opštinske rang-liste. I da ne bi bilo nagađanja otkud Ranki takva bunda koja vrijedi najmanje 20 starih miliona, treba reći da joj je suprug lovac, nezvanični šampion među lovcima na lisice.

Od oca na sina

Dragoljub Stanković druguje s puškom i prirodom već 10 godina. Ljubav prema ovom sportu, kaže, naslijedio je od oca **Drage**, jednog od najstarijih članova Lovačkog društva „Srna" u Srpcu. Međutim, Dragoljub se vrlo rano „specijalizovao". Za razliku od brojnih lovaca ovog kraja koji zbirke sojih trofeja najradije upotpunjuju prepariranim glavama divljih svinja ili rogovima srndaća, on se opredijelio za „nadmudrivanje" sa lisicama.

— Svaki pravi lovac je prije svega ljubitelj prirode i lov posmatra u prvom redu kao spajanje i kontakt sa životom oko sebe. Iako je lovačko pravilo broj jedan da divljači uvijek treba dati šansu, ja sam već prvih godina svog lovačkog staža shvatio da životinji ne ostaje baš mnogo da se spasi pred čoporom kerova, sve modernijim oružjem i sve brojnijim lovcima. To je bio osnovni razlog što sam se opredijelio za lisice i osim njih skoro ništa drugo me ne zanima, priča Dragoljub, a onda kao potvrdu dodaje da još nije „uživo" vidio divlju svinju, mada je obišao sve šume na području srbačke opštine.

Dragoljub je, kako kaže, „zanat" naučio od takođe mladog lovca **Rade Mihajlovića** s kojim se dugo družio i usput pronikao u sve tajne nadmudrivanja lisica. Njegova specijalnost je lov sa goničima i „jamarenje".

Ovaj naš kraj je izuzetno pogodan za razmnožavanje lisica. I dok neke druge vrste divljači, kao recimo zec, gotovo iščezavaju, lisica je sve više. Prošle jeseni toliko ih se namnožilo da su postale prava napast u nekim selima, gdje su usred dana zalazile u dvorišta i odnosile kokoši. Organizovali smo akcije i svaki član moje grupe, koja broji osam članova, odstrijelio je od 3 do 7 lisica, kaže Dragoljub.

„Saradnja" sa kerovima

Svoj uspjeh na lisice Dragoljub, kako sam kaže, može ponajprije da zahvali svojim vrsnim kerovima. Bez dobre „saradnje" sa njima lov bi bio mršav. Jer, lisica je toliko lukava i oprezna da će se nečujno išuljati gotovo kraj samih lovačkih nogu.

— Svaki odlazak u lov i svaki susret sa lisicom je priča i doživljaj za sebe. Kad im otkrijem jazbinu, na scenu stupaju kerovi. Ponekad borba traje i po četiri sata i kad napetost i strpljenje popuste, lisica se pojavi iz rupe. Međutim, ni tada nije sve gotovo, jer će ova lukava zvjerka iskoristiti i najmanju priliku da umakne. Dešavalo se da se lisica „zabarikadira" u rupu i u tom slučaju ništa drugo ne prostaje osim kopanja. Na ovaj način sam uhvatio nekoliko živih lisica.

Dragoljub Stanković tvrdi da nije lovac na krzna. Iako za krzna godišnje može dobiti oko 5 miliona starih dinara, najviše ih je poklonio prijateljima.

Ž. ŠARIĆ

Lisičja krzna kao dokaz uspješnog lova: Dragoljub sa ocem Dragom

SA RAZNIH MERIDIJANA

TUNIS POOŠTRAVA ZAKONE

ZA SILOVANJE SMRTNA KAZNA

Na učestalo silovanja, čiji je broj posljednjih godina dosta zabrinjavajuće razmjere, Tunis je ovih dana odgovorio maksimalnim pooštravanjem kazni za tu vrstu krivičnih djela. Uprkos protivljenju tuniske Lige za prava čovjeka i rezervama pojedinih nezavisnih listova, izmjenjeni Krivični zakonik - usvojen po ubrzanom postupku u Nacionalnoj skupštini - predvidio je za teže oblike silovanja i smrtnu kaznu!

Sam predsjednik Burgiba je, kažu, sredinom prošlog mjeseca naložio ministru pravosuđa da hitno pripremi izmjene Krivičnog zakonika, očigledno zabrinut porastom broja silovanja, naročito u većim gradovima.

TRAJAN TRAG

Više nego ijedan drugi zločin, silovanje ostavlja doživotan trag i često trajnu traumu u svjesti žrtve. Polazeći od toga, tuniski zakonodavac je sada predvidio smrtnu kaznu za silovanje izvedeno na posebno brutalan način - uz upotrebu ili prijetnju oružjem, ili kad je u njemu učestvovalo više osoba. Sudeći po kriminalnim hronikama štampe, takav način silovanja je upravo veoma raširen u Tunisu.

Smrtna kazna će stići odsad i zločince koji napastvuju žrtvu mlađu od deset godina. Za silovanje maloljetnica između 10 i 13 godina slijedi doživotna robija.

Statistika je ovih dana objelodanila da su sudovi u Tunisu, prošle godine razmatrali oko 400 slučajeva silovanja. Upućeni tvrde da je broj tih krivičnih djela neuporedivo veći. Iz straha da za njihovu ličnu i porodičnu traumu ne sazna okolina, mnoge žrtve ne prijavljuju zločin sudu.

NEPOSREDNI POVODI

Tuniska Liga za prava čovjeka, dosta aktivna u ovoj zemlji, izjasnila se protiv uvođenja smrtne kazne za silovanje. U saopštenju, koje je ostalo bez odjeka u Skupštini, Liga za prava čovjeka preporučuje da se umjesto uvođenja još jednog slučaja najteže kazne radije dosljedno primjeni dosadašnji Zakonik, takođe strog za tu vrstu krivičnih djela. Jedan nezavisni nedjeljnik je, pak, primjetio da će napasnik, svjestan da ga za silovanje čeka i najteža kazna, vrlo vjerovatno tražiti načina da zauvijek „ukloni" svoju žrtvu.

Poznavaoci tuniskih prilika smatraju da je na uvođenje smrtne kazne za silovanje uticalo i to što je zemlja suočena sa porastom nasilja.

S. MANOJLOVIĆ

AFRIČKI LEMURI — U EVROPI

STOKHOLM, maja - Lemuri, vrste galago, mogu se vidjeti isključivo u centralnim dijelovima Afrike. Međutim, ova tri majušna lemura nikada neće ugledati žarko, afričko sunce, jer su ugledali svijet u stokholmskom zoološkom vrtu. Njihov životni vijek je osamnaest godina, a pošto su tek rođeni, cijeli život je još pred njima! Ova životinjska vrsta nije ljubitelj dnevne svjetlosti, pa su, poput sova-buljina, veoma aktivni - noću. Inače, zvuk koji ispuštaju podsjeća na dječji vrisak i ne može se reći da je baš prijatan za uši.

(Foto-Tanjug)

NEOBIČNE FOTOGRAFIJE NA PLAŽAMA KOSTA DEL SOL

KUPANJE POD ZAŠTITOM POLICIJE

● Zbog delikvenata i terorista na plažama uvedeno stalno dežurstvo ljudi-žaba, policije i specijalno dresiranih pasa

Sa najjužnijeg i najsunčanijeg dijela Španije - iz turističkog eldorada zvanog Kosta Del Sol - španska štampa ovog vikenda objavljuje neobične fotografije: sastavni dio pejzaža svake plaže postali su i ljudi -žabe, policajci i specijalno dresirani psi koji pomalo odudaraju od uobičajenog ambijenta.

Španska štampa uporno objašnjava da sve ovo „ide u prilog sigurnosti" turista, mada se niko ne može oteti utisku da sve to može da ima i prizvuk turističke - antireklame.

Razlog ove „inovacije" je poznat već u cijelom svijetu: primjetan porast delikvencije u turističkim mjestima i najnovije prijetnje ETE da će djelovati protiv turističkih objekata na Mediteranu.

Zbog toga su ovih dana na Kosta del Sol stigla pojačanja specijalnih policijskih jedinica.

Tu su prije svega „ljudi žabe" koji od zore do mraka bez utvrđenog radnog vremena pretražuju uvale, marine i sva mjesta gdje bi se - na daljini od desetak metara od obale - mogli postaviti eksplozivni predmeti. Ovi mladi (oko 25 godina) snažni ljudi sad imaju „ugodan zadatak" da se „brčkaju" među kupačima, a noću su redovni posjetioci obližnjih diskoteka.

Policijski psi su opet priča za sebe. U cjeloj Španiji - kako piše štampa - ima samo 12 ovakvih četvoronožnih specijalista za otkrivanje eksploziva. Sad su četvoro tih njemačkih „pastora" dodijeljeni da dežuraju na potezu od Marbelje do Toremolinosa. Policajci se ne odvajaju od ovih životinja kojima je potrebna izuzetna njega, ali i briga na vrućini ne mogu da „rade" duže od 2-3 časa, a onda im je potreban odmor u specijalnoj odaji policijskog komesarijata.

Uz sve to treba pomenuti i svih 600 policajaca na Kosti del Sol koji od jutra do mraka obilaze ovaj dio sunčane Španije pješice, motorima i automobilima.

Tako je počeo da se ostvaruje nedavno donijet plan zaštite španskih turističkih mjesta: lokalne policijske snage su dobile znatno pojačanje, a svaki hotel je prihvatio obavezu da odvoji dvije sobe za smještaj policajaca.

Sigurno je da sve ove mjere stvaraju osjećaj sigurnosti kod turista, ali ostaje pitanje koliko je prijatno ići na ljetovanje tamo gdje su tolike mjere sigurnosti - potrebne.

LJ. MILOVANOVIĆ

PRED JEDNU SPEKTAKULARNU IZLOŽBU U PIREJU

ZEMLJA DREVNIH MOREPLOVACA

Grčki ministar kulture, poznata filmska glumica i pjevačica **Melina Merkuri** najavila je nedavno da će u luci Pirej nedaleko od Atine biti otvorena reprezentativna stalna izložba o grčkom moreplovstvu.

- Grčka je oduvijek živjela kraj mora i od mora - rekla je Melina Merkuri. **Ova stalna izložba podići će Pirej u rang najbogatijih kulturnih centara Evrope.**

Za realizaciju ovog plana već su odobrena sredstva od 700 hiljada dolara - piše američki dnevnik „Internešenel herald tribjun" a izložba će svečano biti otvorena 21. juna ove godine u zgradi centralne stanice u Pireju. Biće izloženo više od 1.600 eksponata o grčkom moreplovstvu od kamenog doba do današnjih dana.

Tako se Melina Merkuri još jednom „odužila" svom Pireju. Ona je, inače, predstavnik pirejske oblasti u grčkom Parlamentu, ali je vjerovatno najveći doprinos popularnosti ove luke predstavljao izvanredni film „Nikad nedjeljom", u kojem je Melina izvanredno kreirala lik pirejske prostitutke.

PROBLEM SEKTI U EVROPSKOJ ZAJEDNICI

BEZAKONJE U IME SVEVIŠNJEG

● Sekte su se namnožile u Belgiji, kao i na cijelom području Evropske zajednice. Sekte ugrožavaju ljudske slobode

Otkako je režirao komad „Dijete Solomona" Žan Klod Ide je pod stalnom psihološkom presijom u Belgiji. Danonoćno mu, naime, prijete smrću i najavljuju sudske procese. Sekte su se, zapravo, namnožile u Belgiji, kao i u cijeloj Evropskoj zajednici. Sem toga, one u većini slučajeva nisu grupice „koje se klanjaju", već paravan za mnoge zloupotrebe, nasilja i izgrtanje para...

Prema istraživaču Pjeru Moreliju sa „slobodnog Briselskog univerziteta", u Belgiji trenutno djeluje šezdesetak raznih sekti, sa oko osamdeset hiljada članova. Dvije trećine su članovi takozvanih „opasnih sekti", a jedna od njih, prema istim istraživanjima, „obrće" godišnje u Briselu 250 miliona belgijskih franaka, što je ravno obimu posla osrednje multinacionalne kompanije. Kao nekada „mafija", sekte su podijelile Brisel u sektore, gdje je svaka apsolutni gospodar. Neke raspolažu „bataljonima prostitutki", druge otvaraju butike, pa čak i robne kuće.

Francuska je već krenula u akciju protiv ovih drastičnih zloupotreba građanskih sloboda i zakona. I Evropski parlament je, shvativši širinu problema, usvojio rezoluciju kojom se sektama nameću „pravila dobrog ponašanja". Međutim, da bi ona to i postala, neophodno ih je pretočiti u nacionalne propise.

Problem zakonske neefikasnosti protiv ovih „destabilizatora društva" je, čini se mnogo širi.

Indikativno je, tako, da su u Strazburu evropski parlamentarci ostali bez inače uobičajenog „miga" partija kako da glasaju. S druge strane, borba se, zapravo, sastoji u traženju „koegzistencije" sekti i društva. Posebno se veoma pazi da se ne izazove gnjev crkve i zato se sve prebacuje na teren zaštite ljudskih prava i individualnih sloboda. Nije čudno zato da su neki u Strazburu osporili uopšte nadležnost Parlamenta, ili upozorili na opasnost prerastanja u „policajce savjesti", pa i na činjenicu da su sve crkve „jednom počele kao nove religije i da su zbog toga optuživane za zavođenje mladih".

Usvojeni izvještaj parlamentara Ričarda Kotrela je, međutim, ukazao upravo na niz najtežih zloupotreba primoravanje na prostituciju, totalitarnost sekti, nestajanje mladih, ucjenjivanje porodica, prosjačenje itd.

M. SOKOLOVIĆ

DA LI ĆE ČUVENA PIKASOVA TAPISERIJA PROMIJENITI VLASNIKA

„GERNIKA" U ZGRADI UN

Predstavnici zemalja članica Savjeta bezbjednosti Organizacije Ujedinjenih nacija uskoro će stalno imati pred očima impresivni podsjetnik na ratne strahote - slavnu **Pikasovu** tapiseriju **„Gernika"**.

Kako piše američka štampa, ova tapiserija je bila vlasništvo preminulog američkog milijardera **Nelsona Rokfelera** i nalazila se u njegovoj kući u Albaniju dok je on bio gradonačelnik Njujorka. Saznaje se da je Rokfelerova udovica Margareta sada odlučila da je pozajmi, a najvjerovatnije i pokloni Ujedinjenim nacijama.

Tapiserija, koja je istkana pod nadzorom samog Pikasa, predstavlja kopiju njegove proslavljene slike „Gernika" naslikane 1937. godine kao protest protiv zločinačkog bombarodvanja baskijskog grada Gernike za vrijeme španskog građanskog rata. Prema Pikasovoj želji, slika je bila u Muzeju moderne umjetnosti u Njujorku sve do 1981. godine, kada je vraćena u madridski Muzej Prado poslije smrti diktatora Franka i povratka demokratije u Španiju.

Mladen ŠUKALO

RASTJELOVLJENI PISAC

I

ANTE PORTAS je fiktivno lice. Zato jesu ove riječi — ANTE PORTAS — ispisane velikim slovima. A i zato da se ne bi tako olako lišili nedoumica ko je i šta je on: da li je ovo ANTE PORTAS samo uputa na povljesnost zbivanja ili je riječ o autorovoj fantaziji. Možda se radi i o nečem trećem.

On je prije svega fiktivna ličnost jer ima dosta sličnosti sa samim piscem priče.

Sanjajući, bolje reći bludeći, jednog predjutarnjeg praskozorja, dok se tišina gubila poput zvjezdanog sjaja, pisac je razmišljao u čemu sve čovjek može da bude raspolučen, gdje počiva zbrka duševnog i tjelesnog. Tako se i došlo do prve rečenice koja je trebala da odredi suštinu pričanja: „ANTE PORTAS je fiktivno lice."

II

Nastojao sam da se na bilo koji način odredim prema tom, odnosno mom fiktivnom licu imenom ANTE PORTAS, ali njegovu amorfnost nisam mogao do kraja da svladam. On je bio poput tijesta koje se, pri stisku, provlači između prstiju mada se, još uvijek, ne zna da li će se od njega mijesiti hljeb ili torta. ANTE PORTAS se smješkao bezazleno kao da je htio da kaže:

„Ostavite se, **gospodine,** besmisla vašeg postupka, jer ja ću ostati ono što jesam, a vi nećete moći ni u kom slučaju da kažete ko sam i šta sam ja."

III

ANTE PORTAS je i dalje fiktivno lice, lice koje je imalo svoje ime, ali ne i ona druga odličja potrebna da bi se od njega formirao junak priče, književni lik. Pokušavao sam da ga razdijelim, kao dvostruku ličnost, na ono što se može označavati kao spoljni efekt (tijelo) nasuprot psihološkoj dimenziji (duša), jer bez njih se umjetničko djelo ne da zamisliti stvarno kao moguće; želio sam da dosegnem njegov „ego" i „alter ego".

Ni sanjati, sebe u njemu, nije mi uspijevalo.

IV

Zurio je u mene, iz noćne tame, dok se stapao s titrajima svijeće kojoj je trebalo još dugo da bi dogorjela. Pitao sam ga da li i on tako dogorijeva, da li se njegova tjelesnost gubi kao što vosak nestaje pod upaljenom žiškom.

Žmirkao je prema meni i blagonaklono se smješkao. Kao da je htio da kaže:

„Gospodine, ostavite se gluposti. Još niko nikad nije ni pokušao da napiše ko je ANTE PORTAS. ANTE PORTAS je vječnost; to je prošlost i budućnost sročena u ovaj sadašnji titraj svijeće. To je i postojanje ne samo jednog čovjeka, ne samo nekog ko je ANTE PORTAS, već svega, već svega što se može svesti u ove dvije riječi, što se može u njima razumjeti.

Zato vam i jeste neuhvatljiv. ANTE PORTAS ima svoje obličje kojeg se ne može odreći, ali ga mi, ipak, ne možemo doseći. (Mogu li ga JA doseći? A da li ga može izraziti njegov EGO?) ANTE PORTAS je sveden u tjeleseno. On sve osjeća svojim tijelom: ljubav, umjetnost, hranu, žene... ANTE PORTAS sve doživljava u svom trbuhu: to vam je, **gospodine,** ona situacija koja podsjeća na prvu ljubav. Sve se osjeća i preživljava tjelesno, mada u prvoj ljubavi fizičko nema nikakav značaj kojim bi se mogla takva ljubav da određuje. Doduše, čovjek i nema drugih perspektiva: on traži tjelesno uzbuđenje i zato će ANTE PORTAS morati da bude vječno neuhvatljiv. Ja, ako sam bar mali dio ANTE PORTASA, to mogu najbolje da osjetim, da mu se najviše približim."

V

Kad sam se prvi put zaljubio, samoća je tražila u meni da pišem sebe, da se bavim umjetnošću. Poslije sam smatrao da je pisanje jedina prava ljubav.

Zauzvrat, nikad ništa nisam dobio. (Uvijek su mi tvrdili da ljubav postoji ukoliko ti se takvo ili slično osjećanje uzvraća.)

Preostali su jedino snovi...

Jednom sam sanjao razbijeno ogledalo. Dohvatio sam jednu krhotinu i na njoj čitao:

„Tada bi se on usuđivao da kaže nešto što naizgled ima opšte značenje, što pripada apsolutnom i bestjelesnom svijetu čistih ideja, ali što je u stvari bilo tek obezličeno izražavanje njegovih tjeskoba i nadanja. Kada bi mu neko govorio o apsolutu, on bi, na primjer, pitao da nije i prava ljubav jedan od tih apsoluta. U pitanju, riječ LJUBAV imala je isto toliko veze sa onom koju su upotrijebili Kant ili Hegel kao riječ KATASTROFA sa stvarnim iskliznućem voza iz šina ili sa zemljotresom, sa ranjenima i postradalima, s njihovim jaucima i njihovom krvlju. Drugi bi mu odgovorio da se, po njegovom mišljenju, vrste ljubavi između dva bića mijenjaju iz trena u tren, te je tako u jednom času uzvišena, da bi se potom spustila do trivijalnosti, prerastajući potom u nešto prijatno i lagodno, da bi se iznenada pretvorila u tragičnu i razornu mržnju."

Možda istovremeno, a možda i kasnije, na nekom drugom mjestu, iščitao sam sreću priče koja se piše:

„Ukoliko je želio da sačuva sreću te noći, to je bilo upravo zbog sreće, zbog onog što je za njega predstavljalo sreću: a to znači biti s njom a ne pored nje. I više od toga: biti u njoj (u priči), nalaziti se u svakom njenom procjepu, u svakoj njenoj ćeliji, svakom njenom koraku, svakom njenom osjećanju, svakoj njenoj misli, pod njenom kožom, nad njenim tijelom i u njemu, pored tog tijela za kojim je čeznuo i tome se divio, sa njom i u njoj. Htio je zbliženje a ne običnu, tihu i sjetnu blizinu."

VI

Pisao sam kako se tjelesno uzbuđenje može raspolućivati i raspoređivati na pojedine organe, u pojedine obronke našeg vlastitog postojanja i da se sve to, na kraju, izdvaja iz trbušnog predjela. Tek tada se, pred nama, počinju razastirati apsolutna značenja, svijet čistih ideja, svijet ljubavi i katastrofa, jauci i sreća, osjećanja i misli, uzvišenih, prijatnih i lagodnih čežnji koje ne poznaju trivijalnosti.

VII

ANTE PORTAS, i jedan najobičniji san, pokazali su mi šta u stvari treba da jeste ČOVJEK.

Tada sam se prvi put osjetio umjetnikom, jer su se moja ljubavna htijenja, svi moji nagoni i nadanja, svi osjećaji i doživljaji pretakali iz trbušnog predjela u ruku koja je, bezuslovno, ispisivala besmislice po bjelini, besmislice o kojim je suvišno ovdje trošiti riječi. (One se i ne bi uklopile u strukturu priče!)

Mojim ispisima sam pokušavao uvijek da analiziram koliki je doprinos onog duševnog a koliki tjelesnog. Moja misao nema težine, jer je to **mistifikacija** (da li ona ista kako je moja prijateljica, Valerija Pul, tumači?!) jednaka **fiktivnosti** kakvu posjeduje ANTE PORTAS.

VIII

Gdje se, u stvari, rodila priča o fiktivnom licu ANTE PORTAS?

Ovo pitanje nikada neće naći svoj odgovor, pogotovo što sumnjam u postojanje ove priče. Posjećuje me ANTE PORTAS u mojoj samoći. Nisam čak ubijeđen da ovo fiktivno biće postoji kao fikcija ili je samo izvjesna neurotična i stvaralačka (!) nebuloza.

Razgovaram s njim koji mi se nikad nije predstavio, niti mi je rekao šta ćemo učiniti s onim PORTAS, jer svaka dobro odmjerena priča morala bi da riješi takvu dilemu.

ANTE PORTAS bi prečuo moja pitanja. Zapravo, među nama dvojicom nije bilo nikad prave komunikacije. On bi na trenutak postojao, tu, preda mnom, sa određenim riječima, a zatim je, bez traga, nestajao kao što su se i dotične riječi raspršavale u nošnom eteru.

Nestajao je upravo onda kada sam ja trebao da kažem nešto.

IX

ANTE PORTAS je fiktivno lice.

Ante bi moglo da mu bude ime. Ali se nikada neće saznati je li Portas njegovo prezime, nadimak, znak za njegovo zanimanje ili smisao nečeg drugog čije je porijeklo skriveno u meni neznanom jeziku.

On je jednog dana nestao ispred vrata isto tako kao što je nenadano banuo u moje misli — moju jedinu stvarnost.

X

Još uvijek su preda mnom riječi kojim mi je često tkao prostor za san:

„Vrijeme je neuhvatljivo kao pojam. Ako se prema njemu odnosimo kao prema fizičkoj konstanti — ono će automatski postati dio ljudskog bitka. Vrijeme je u čovjeku, nikada čovjek u vremenu. To je najsuštastvenije određenje kojeg se trebaš držati dok pišeš. Vrijeme je jednakost za sva ona osjećanja koja potiču iz našeg trbušnog grotla... ANTE PORTAS je fizičko biće, kao i svi mi ostali. Zato nemoj da se trudiš da pišeš priču o njemu, jer u takvoj priči nećeš imati šta da napišeš."

— Zar je važno uopšte da se ima šta da napiše?! — uzviknuo sam. Ali, ove riječi su se izgubile s mojom sjenom.

Zar je važno nešto napisati? — pitao sam se stalno od onog trenutka kad sam shvatio da se moj duh ANTE PORTAS nastojao dokazati kao tjelesnost, kao fizička konstanta, i kad sam pomislio da je zapravo nemoguće diferenciranje duše i tijela (!), jer on, ANTE PORTAS, fiktivni lik, uopšte ne može da ima tipične fizičke obline.

Poželio sam da odgonetnom zbog čega sam želio da pišem o njegovom fizičkom određenju.

Da li zato što se ANTE PORTAS dokazivao kao tijelo bez duha, a ja sam ga, zatim, u priči, predstavljao kao duh bez tijela?

Čini se da — ne.

Ovakav kontrapunkt nalikuje samo najprostijim ukrštenim riječima i sasvim je logično da se poslije svega upitam da li je išta važno što je ovdje zapisano. Smatram da je važno da ostane nešto napisano, da se piše, jer pisanje je, na kraju krajeva, tjelesna preokupacija. Rijetko duhovna...

XI

Prošlo je mnogo vremena i već zaboravljeni ANTE PORTAS pokušao je da iz fikcije pređe u san. Postavio sam mu uslov: ukoliko se nađe rješenje mojoj budućoj priči, ANTE PORTAS će moći, s punim pravom, da postane dio mog sna. Nasuprot — više nema šta da traži u meni...

ANTE PORTAS je ostao fiktivni lik!

XII

Kasnije, kad sam sumirao svoj životni put, shvatio sam da me je ANTE PORTAS prevario. Namagarčio u pravom smislu!

On nije bio nikakav fiktivni lik, već je, jednostavno, bio dio mog sna, ali sna kojeg nisam dovoljno proživio.

Jer, i ja sam san sebi samom!

Naravoučenije ANTE PORTASA

...Ovakvo rješenje kraja priče niko ne bi, ni u snu, poželio. Niti bi tako učinio. Ipak, ono se nametnulo samo od sebe. Jer je preostalo da se priča o ANTI PORTASU još — napiše, a ja nisam pisac. Nisam znao ni kome bih ponudio ove riječi a da mu vjerujem da može izraziti moju misao o ANTI PORTASU, da opiše sve moje ljubavi i sva moja htijenja koja su, u umjetničkom smislu, morala ostati nedorečena.

Smisao umjetničkog, kao dio bića koje se ne zna izraziti drugačije nego što mu priliči, a u ovom slučaju svojim snovima, obično ostane zapretan u nekim mračnim kutcima tijela što vene. Dok duša, ipak, ostaje nedirnuta!

Dok mi je duša, ipak, ostala nedirnuta...

Ilustrovao Igor BOBAN

PUBLIKACIJE

KNJIŽEVNIK TREBA DA IMA PUNU SLOBODU STVARANJA

Književni godišnjak „Kikićevi susreti", broj 8, Gradačac, 1985.

Ja mislim da ćete se vi složiti sa mnom u ocjeni uloge književnika danas. U novoj Jugoslaviji njihova uloga vrlo je velika. To ne znači samo, i ne radi se o tome — da pisci u umjetničko-literarnoj formi ovjekovječe veliku historijsku epohu kroz koju smo prošli i kroz koju sada još prolazimo, nego se radi o tome da pisci svojim djelima treba da rade na formiranju karaktera novih ljudi. Ranije, mnogi ljudi nisu bili saglasni s tim da se utiče na pravac literarnog stvaralaštva. I ja sam također protiv ukalupljivanja, odnosno uniformisanja literature. Književnik treba da ima punu slobodu stvaranja...

Ove **Titove** riječi, kazane još 20. novembra 1946. godine, u razgovoru sa delegacijom Prvog kongresa književnika, uvode čitaoce u bogat sadržaj osmog broja književnog godišnjaka **Kikićevi susreti**, koji se pojavio ovih dana, u povodu održavanja XIII Kikićevih susreta, u Kikićevom zavičaju, Gradačcu. O značaju ovakvih književnih manifestacija, koje prepliću literarno i revolucionarno, piše **Mihajlo Đonović**, u tekstu **Hod ka slobodi**, ističući da je „moćno i snažno naše uvjerenje da bez takvih umjetničkih djela, bez sinova kao što su Hasan, Goran, Skender, Branko i mnogi drugi stvaraoci i borci, i bez širine pokreta u čijem su krilu stasali, naša revolucija ne bi, po svom karakteru, bila tako masovna, svenarodna i mnogonacionalna, niti bi njiva našeg kulturnog stvaralaštva bila tako rodna i bogata".

Novi broj godišnjaka **Kikićevi susreti** posebno se bavi pitanjima školske lektire — metodskim pristupima i interpretacijom značajnih djela naše književnosti. „Savremena nastava srpskohrvatskog-hrvatskosrpskog jezika i književnosti u osnovnom i srednjem usmjerenom obrazovanju i vaspitanju afirmiše načelo jedinstva jezika i književnosti", zalaže se **Elbisa Ustamujić** u prilogu **Princip korelacije sadržaja jezika i književnosti u obradi lektire,** ilustrujući svoj stav osjećajnom analizom romana Meše Selimovića **Derviš i smrt**. U svojoj diskusiji o nekim aspektima suvremene metodike nastave jezika i književnosti, **Tvrtko Čubelić** metodičko-nastavne modele prihvata kao uvod u „iznalaženje vlastitog individualno-autonomnog metodičkog i interpretativnog puta i usmjerenja". I **Milija Nikolić** ističe da su istraživački zadaci „osnovni oblik podsticanja učenika da u primanju umjetničkog teksta maksimalno iskoriste i razviju svoje sposobnosti". U rubrici **O školskoj lektiri** čitamo i dvije stručne interpretacije djela iz NOB-a: **Milivoj Rodić** približava **Zbornik tekstova o simbolima i herojima NOB-a i revolucije,** objavljen u dva izdanja **Glasa, a Zorica Turjačanin** se bavi literarnim i metodičkim aspektima interpretacije Nazorovog dnevnika **S partizanima** u domaćoj lektiri učenika osnovne škole. „Među mnoštvom partizanskih boraca lik maršala Tita je najsvestranije osvijetljen u jugoslovenskom pjesništvu NOB-a i revolucije", piše Rodić. „Nazora impresionira Titova stamenost i odlučnost, čvrstina i ustrajnost", ali ispod tog gvožđa „kuca toplo srce", čitamo u interpretaciji Zorice Turjačanin.

Književni godišnjak **Kikićevi susreti** osvjetljava također djelo **Hasana Kikića** i njegovu vezu sa narodnim stvaralaštvom: **Milivoj Rodić** piše o Kikiću i poetici usmenog narodnog stvaralaštva, **Tvrtko Čubelić** o zaobiđenoj dimenziji u književnom opusu pisca **Provincije u pozadini, Mirko Skakić** o tragovima i potvrdama umenog stvaralaštva kao konstitutivnih komponenata u Kikićevom djelu, dok **Rajko Glibo** osvjetljava upotpunjavanje i autonomiju dviju poetika, vlastite i usmene narodne, u djelu pisca i borca od čijeg je rođenja prošlo 80 godina, a čiji se životni put završio u vihoru borbe, na Čemernici, od četničke ruke, 1942. godine.

Interesantni su i prilozi **Mehmedalije Tufekčića,** koji oživljava svoja sjećanja na predratne susrete sa Hasanom Kikićem, **Sadika Šehića,** o Hasanu Kikiću kao narodnom učitelju, i **Ranka Risojevića,** o grafičkom svijetu **Enesa Mundžića.**

I. BEKRIĆ

U SVIJETU KNJIGE

S DJECOM KROZ ŽIVOT

PETAR PETROVIĆ: ŽUBOR POTOČIĆA, DEČJE NOVINE, GORNJI MILANOVAC, 1983.

Petar Petrović je vrlo zanimljiva pjesnička ličnost. Već više od dvije decenije piše za djecu i ovo mu je osma knjiga pjesama. **Žubor potočića** je zbirka u kojoj je veoma zrelo, nenametljivo i iskreno ušao u svijet djece. Taj svijet je dio njegove ličnosti, vrijeme koje ga veže za davne dana sopstvenog djetinjstva. Upravo u tom djetinjstvu, koje nije bilo lako, on gradi neraskidive istine o djeci, nudeći im život onakav kakav jest. Ali u tom kontekstu sagledavanja svijeta oko sebe, duboko uranja u dušu djeteta, otkriva dio njihovih tajni, skrivenih želja... Dijete je u njegovoj poeziji odrastao čovjek, prilazi mu s punom odgovornošću, zrelo i potpuno iskreno, jer jedino tako djeci i treba prilaziti. Ona ne trpe ugađenost, ulagivanje, ona su jednostavno zrele ličnosti koje na svijet gledaju potpuno iskreno, pošteno i odvažno; u takvoj koncepciji građenja svijeta u svojoj pjesmi Petrović nudi svu ljepotu i iskrenost dječjeg svijeta. Taj svijet je odraz onog iskrenog i dubokog života djeteta, on je postojanost svijeta, ne nikakva tajna ili bajka u kojoj se isprepliću san i java.

Upravo zbog takvog građenja života i odnosa prema djeci Petrović je ovom knjigom ispričao veoma lijepu priču o dječjem životu. To je ono pravo prepoznavanje života djece, koja su još ogrnuta plaštom duboke istine, što im omogućava da na pojmove, pojave i svijet oko sebe gledaju krajnje realno, duboko otvoreno i bezazleno. Zbog toga je u svojim pjesmama ovom knjigom, Petrović otišao dalje u stvaranju svog poetskog svijeta.

Momir LAZIĆ

G

KAMEROM KROZ ZEMLJU

ŠTAFETA

NOVI SAD, maja — U okviru sedmodnevnog boravka Štafete mladosti u SAP Vojvodini, sredinom ove sedmice u Sportskom centru „Vojvodina" u Novom Sadu priređena je centralna manifestacija mladih u ovoj pokrajini. Na slici: sa svečanosti dočeka Štafete.

BICIKLOM PO SAVI

BEOGRAD, maja — Visok vodostaj Save i neočekivano izlivanje rijeke iz korita u srijedu uveče učinili su da ljubitelji „dvotočkaša", nastanjeni kraj Ušća, voze ovih dana bicikle po vodi umjesto biciklističkom stazom kraj rijeke.

KARAVAN PRIJATELJSTVA

ZAGREB, maja — I ovog maja nekoliko stotina stanovnika našeg glavnog grada uključilo se u Karavan „bratstvo — jedinstvo" Zagreb — Beograd '85, koji su u glavnom gradu SR Hrvatske veoma srdačno dočekani. Ovdje vidimo goste iz Beograda koji su upravo stigli pred Skupštinu grada.

„YU ROK-MISIJA"

„ZA MILION GODINA" — oznaka je na majici koju će naši najbolji muzičari nositi na velikom koncertu 15. juna na stadionu „Crvene zvezde" u Beogradu. Ovaj koncert ima humanu misiju i namijenjen je za prikupljanje sredstava kojima će se pomoći gladnima u Africi.

PŠENICA SE NE DA

Duge i obilne kiše tokom proljeća pogodovale su pšenici, tako da je ona skoro svuda (u Pomoravlju, Banatu, Bačkoj, Slavoniji...) u odličnom stanju. U glavnim žitorodnim rejonima ona je već dostigla visinu od 60 cm. Pšenici pogoduju i sadašnji sunčani i topli dani, tako da su dalji izgledi za ovu kulturu veoma dobri.

MIROVNI POKRET

BEOGRAD, maja — Ovih dana u našoj zemlji boravi delegacija Mirovnog pokreta pet evropskih zemalja — Švedske, Norveške, Finske, Danske i Belgije, koja je nedavno iz Skandinavije krenula na „veliko mirovno putovanje". Na slici: gosti za vrijeme prijema u SIV-u.

U HALAMA „GOŠE"

SMEDEREVSKA PALANKA, maja — U proizvodnim halama „Goše" niču čitave kompozicije novih i savremeno opremljenih vagona (vozova), koji će, možda, već za mjesec ili dva juriti našim i evropskim prugama. Na slici: u hali gdje se sklapaju vagoni.

GOTOVO JE GOTOVO!

RIJEKA, maja — Ovih dana je u cijeloj zemlji na ulicama prisutno maturantsko „ludovanje". Srednje školovanje je završeno a smijehom i pjesmom hiljade mladih ove zemlje prerasta u jednu ozbiljniju generaciju. Na slici: riječke maturantkinje, odjevene u šarolike vlastite kreacije, veselo haraju ulicama Rijeke.

JUBILARNA PODSJEĆANJA

BEOGRAD, maja — Povodom 15. maja i 40-godišnjice završnih operacija za oslobođenje Jugoslavije, u Međunarodnom pres-centru u Beogradu priređeno je umjetničko veče. U prigodnom programu, između ostalih, učestvovali su i članovi hora OKUD-a „Ivo Lola Ribar".

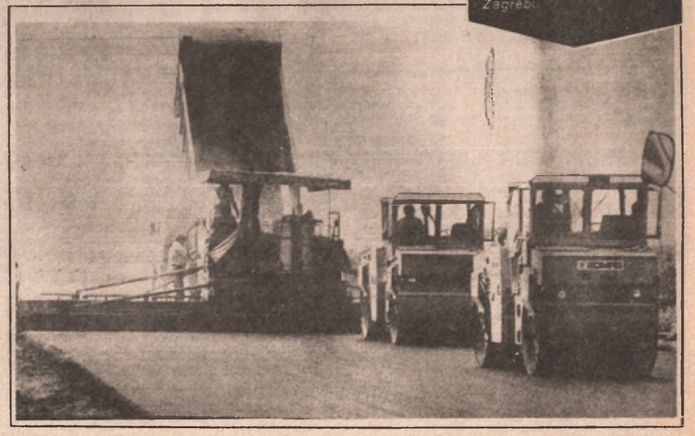

AUTO-PUT

ŠIMANOVCI, maja — Uoči početka turističke sezone, radnici Beograd-puta ubrzano rade na popravljanju i doradivanju asfaltne trake na auto-putu Beograd — Zagreb. Na dionici kraj Šimanovaca izgrađice se još jedna asfaltna traka ka Zagrebu.

PRENOSIMO
MAJ 1985.
REDAKCIJA ORFEJA U AKCIJI
orfej
LIST BANJALUCKE GIMNAZIJE

Bruka je pala na našu školu

Uopšte je poznato da naša socijalistička omladina ima progresivna shvatanja. Tu i tamo javnost sazna za neka devijantna ponašanja, ali svjesne snage društva na vrijeme stupe u akciju i stvar se popravi.

U ovom polugodištu počelo se govorkati i šuškati da kod naših učenika postoje neke negativne pojave koje štete ugledu naše ustanove. Šuškalo se da u našoj školi ima pojava pušenja, odnosno da ima jedan učenik koji krijući puši. Da li je to moguće, da li postoji i taj jedan jedini koji puši, da li u kukolju ima žita, da li se ta gnusna i ružna pojava može dešavati među nama a da mi za to ne znamo - pitali su se profesori, pedagozi, roditelji, omladinski rukovodioci. Niko u to nije mogao da povjeruje, jer je poznato, svima, da u posljednjih deset godina ni jedan učenik Gimnazije nije pušio! Čak ni profesori, samo da bi vaspitno djelovali na učenike! Pošto je vijest uznemiravala javnost, u otkrivanje prestupnika uključile su se i strukture opštenarodne odbrane i društvene samozaštite, ali opipljivih dokaza o destruktivnom djelovanju nije bilo. U akciju je stupila i redakcija „Orfeja", sa svim svojim osobljem. Napravljen je sijedeći plan: sačekati petak, posljednji dan nastave, napraviti zasjedu i žrtvu uvući u klopku. Tako je i bilo: zasjeda je postavljena na požarnim stepenicama i delikvent je tamo došao, da se uvuče u jedan stari ormar, gdje ga niko ne vidi, i da tu sam puši. Ali hrabri novinari, koji su se i sami izložili velikoj opasnosti, šćepali su žrtvu za vrat i doveli u prostorije lista. Poslije pretresa, saslušavanja i ispitivanja, sve smo saznali što vam i saopštavamo.

Uhvaćena ličnost je učenik IV 4 razreda naše škole, Nikola T. Pejaković, usmjeren u likovni smjer. Kod njega smo pronašli kutiju cigareta „Opatija", šibicu i jednu cigaretu iza uha.

Lični opis ovog lica vidi se i na slici koju objavljujemo. Cijeli organizam je skoro uništen. Sami vidite da mu je kosa opala, da ima velike podočnjake, a nedostaje mu skoro čitava gornja vilica. Vrhovi prstiju poprimili su žućkastu gamu a pluća skroz razorena. Njegov duhovni i mentalni nivo ravan je nivou devetogodišnjaka. Pogledajte to lice ostarjelo od poroka i uživanja, te tužne oči pune dima, pogledajte taj zamišljen pogled. Kud one gledaju! U truli zapad! Pogledajte njegovu dušu ogrezlu u nikotinu! Kakva će biti njegova budućnost, kakav će biti njegov porod? Može li on marksistički da misli, može li sutra sa takvim izgledom samoupravno da odlučuje?

Zaista, prizor je bio stravičan. Pred sobom smo imali izgubljen život, uništeno zdravlje, mladića bez perspektive!

Pritiješnjen nepobitnim dokazima naših novinara, sam je priznao da puši, a pod unakrsnim pitanjima naših reportera, ispričao je istoriju svoga poroka, a onda izrazio žaljenje i kajanje zbog svega što se desilo.

Evo njegove tužne i tragične ispovjesti.

„Nisam htio da sve bude ovako. Gledao sam jedan američki film, odlegao sam buržoaskoj propagandi. Znate, ja sam iz zaostalog kraja, u širem smislu riječi, iz kraja u kojem je pušenje dozvoljeno, tako da i oni koji ne puše u stvari puše. Vidim da sam pogriješio, kajem se, ali sve je kasno! Teško se krećem, slabo vidim, i kraj mi je bliži nego početak. Ne dajte mladima da puše, ne dajte im da se truju kao što sam se ja samoupravno trovao! Neka im moja tragedija, moja ljudska sudbina bude opomena!"

To su riječi pokajnika i ljudskog otpadnika. Njegovom ispovješću apelujemo na svijest društva, na omladinsku organizaciju, na nastavnički kolegijum, da se energično suprotstavi i najmanjem pokušaju da se ovo zlo počne širiti među našim učenicima. Ponosni smo što je ovo jedan jedini slučaj, što je delikvent usamljen, što je naša omladina listom protiv tog zla, ali stvar ne smijemo prepustiti stihiji, jer posljedice mogu biti zastrašujuće. Zamislite da u našoj školi ima još desetak učenika koji (ne) puše, ili ne daj bože učenica, pa to bi bila katastrofa!

OHRID

TOP—LISTA

DOMAĆA:

1. **ZA MILION GODINA** - „YU ROK—MISIJA"
2. **S DRUGE STRANE JASTUKA** - Bajaga i Instruktori
3. **POGLEDAJ DOM SVOJ, ANĐELE"** - „RIBLJA ČORBA"
4. **ZA ESMU** - „BIJELO DUGME"
5. **SIGNALI U NOĆI** - „FILM"

STRANA:

1. **HANGIN ' ON A STRING** - Loose Ends
2. **NIGHTSHIFT** - Commodores
3. **LET' S GO TOGETHER** - Change
4. **MOVE CLOSER** - Phyllis Nelson
5. **POO POO LA LA** - Roy Ayers

NARODNA:

1. **ZDVEŠ ME NA VINO** - Miroslav Ilić
2. **PRIČAJ MI, PRIČAJ** - Snježana Đurišić
3. **SAMO ME POTRAŽI** - Marinko Roković
4. **SAMO ON** - Snježana Petković
5. **EJ, GDJE SI SADA** — Zoran Gajić

PET NEZABORAVNIH:

1. **WIPE OUT** - „THE BEACH BOYS"
2. **MOVE OVER** - Janis Joplin
3. **TAKE FIVE** - „DAVE BRUBECK QUARTET"
4. **THIS IS OUR DANCE** - Elvis Presley
5. **MISSISSIPPI** - „PUSSYCAT"

RADIO—BANJALUKA

ZABAVNA:

1. **ZA MILION GODINA** - „YU ROK—MISIJA"
2. **DOBRO JUTRO, DŽEZERI** - Bajaga i Instruktori
3. **AIN ' T NECESSARILY SO** - „BRONSKI BEAT"
4. **SUADA** - „PLAVI ORKESTR" 5. **LOVER BOY** - Billy Ocean
6. **LABUDOVI MOJI** - Seid Memić Vajta
7. **NEĆU DA TE VOLIM** - „RIBLJA ČORBA"
8. **JULIA** - „EURYTHMICS"
9. **LIPE CVATU, SVE JE ISTO KAO LANI** - „BIJELO DUGME"
10. **RUŠKA** - Zdravko Čolić

NARODNA

1. **I ZANESEN TOM LJEPOTOM** - Halid Bešlić
2. **BEZ TEBE JE GORKO VINO** - Duško Kuliš
3. **POTRAŽI ME** - Šerif Konjević
4. **NEMA KAJANJA** - Hanka Paldum
5. **RECI SVE ŽELJE** - Sinan Sakić
6. **DOĐI POD MOJE NEBO** - Slavica Momaković
7. **HVALA TI ŠTO POSTOJIŠ** - Dobrivoje Topalović
8. **HEJ LJUBAVI, U DALEKOM GRADU** - Halid Muslimović
9. **PLAKAO SAM, PLAKAO** - Miroslav Ilić
10. **O LJUBAVI, MOJA PROŠLA** - Nada Obrić

M. PERVIZOVIĆ

„GLASOVA" AKCIJA SOLIDARNOSTI

DONATORI, GDJE STE

Kada bismo imali makar nekoliko darodavaca, kakav se pokazao Đorđe Balašević u najnovijem kvizu Novosadske televizije, koji je svu „zaradu" poklonio Dječijem selu u Kamenici naša akcija solidarnosti za Dječiji dom „Rada Vranješević" već bi postigla pun pogodak.

Koncertom u „Boriku" započela je humanitarna misija „Svijeta mladih". Banjalučki rokeri su tada okupili više od hiljadu gledalaca i slušalaca (prodata 1001 ulaznica), a u nastavku akcije obratili smo se za pomoć kolektivima za koje smo ocijenili da se mogu pojaviti kao donatori. **Bilo je dosta obećanja, mnogima vjerujemo još i sada, ali sve u svemu: slaba vajda. Na naš žiro-račun stigle su samo dvije uplate-deset hiljada dinara darovao je „Energopetrol", a isto toliko stiglo je i od Banjalučanina Branislava Carevića iz Ulice Borisa Kidriča 17.** Zahvaljujemo im u ime ovih dječaka sa ove fotografije, te mlađih i starijih članova njihove „porodice".

Da podsjetimo: akcija još traje.

Novčani prilozi mogu se uplatiti na žiro-račun OOSS OOUR-a „Novinska djelatnost" broj 10500-678-7615 uz naznaku „Za Dječiji dom „Rada Vranješević".

„BASDANS" NA TELEVIZIJI

„MOMCI IGRAJU"

Sve uspješnija banjalučka rok-grupa „Basdans" večeras (subota) nastupa u sarajevskoj „Skenderiji" u finalu najboljih sedam bosanskohercegovačkih sastava pod nazivom „Nove nade". Već sutradan čeka ih novi zadatak - da snime dva spota za TV-Sarajevo koji će se emitovati u „Nedjeljnom popodnevu" i junskoj emisiji „Rok-oko". Pjesme „Momci igraju" i „Bez budućnosti" već su snimljene u banjalučkom studiju „Plazma".

Prije odlaska u Sarajevo „Basdansi" su posjetili i TV-Zagreb, gdje su za narednu emisiju „Zdravo mladi" (ponedjeljak 20. maja) takođe snimili pjesmu „Momci igraju".

NA DOČEKU ŠTAFETE U ZAGREBU

„DŽEZVA" U „LISINSKOM"

Štafeti mladosti, koja je prošlog petka noćila u Zagrebu, priređen je u Dvorani „Vatroslav Lisinski" veličanstven doček od mladih muzičara iz cijele zemlje. Na okupu su se našle najpoznatije rok-grupe: „Aerodrom", „Film", „Haustor", „Električni orgazam", „Zabranjeno pušenje" i mnoge druge. Osim rokera, folklora i pjesnika, na posebno pripremljenoj bini su se smjenjivali džez-grupe, među kojima je u intervalima od jedan do šest sati ujutro svirala i banjalučka „Dežzva". Bivša „N. B. jazzva group" pojavila se pred publikom u novom sastavu: Nino Bahtijarević (klavir), Draško Kecman (tenor saksofon), Dragan Simović (bubnjevi) i Boris Glišić (kontrabas). Po povratku u Banjaluku kontrabasista Glišić je izjavio da je prezadovoljan prijemom publike i ocjenama prisutnih kritičara, koje će sigurno doprinijeti da se serija dobrih svirki „Džezve" u Zagrebu, započeta još prije nekoliko godina, uspješno nastavi.

I. P.

DOPRINOS BORBI PROTIV RAKA

MUZIČKO VEČE

U nedjelju, 26. maja, Društvo za borbu protiv raka, u hotelu „Bosna" organizuje muzičko veče. Nastupiće članovi Udruženja estradnih radnika Banjaluka i to ansambli: „MEMORI", „AFERIM", „TREĆA SMJENA" i „STARI ZNANCI", te vokalni solisti Enes Bašić i gošća iz Sarajeva Marija Baničević.

Prihod od ove večeri biće uplaćen u fond Društva za borbu protiv raka Banjaluke. Treba istaći da su se članovi Udruženja odazvali ovoj humanoj akciji i za svoje usluge u organizaciji i nastupe neće tražiti nikakvu nadoknadu. Ovo je još jedan divan primjer humanosti banjalučkih muzičara, (uz raniji „Glasov" koncert solidarnosti), koji, kada su u pitanju dobrotvorni ciljevi ne štede ni trud, ni vrijeme.

M. P.

ROK—ZVIJEZDE

MUZIČARI KOJI PIJU...

Britanska rok-zvijezda, Rod Stjuart, kako javlja UPI, 13. maja je uhapšen zbog sumnje da je vozio pod uticajem alkohola. Prije nego što su ga članovi „Kalifornija hajvej patreol" (kalifornijska saobraćajna patrola) odvezli u stanicu da mu uzmu otiske prstiju, poznati pjevač je uspio da potpiše nekoliko autrograma obožavaocima koji su se već okupili oko njega.

TELEKS

●DR FILGUD su izdali svoj novi singl na kome se nalaze pjesme „MAJ VEJI" i „ŠI' S IN D MIDL".

●DAJANA ROS glumi glavnu ulogu u filmu koji je posvećen životu slavne plesačice DŽOZEFINE BEKER.

●Nedavno je izašao novi album grupe FLITVUD MEK koji je snimljen u Bostonu prije šesnaest godina. Radi se o oficijelnom izdanju ove grupe koji je bio zamišljen kao njihov prvi album „uživo". U to vrijeme planove su poremetili odlasci PITERA GRINA i DŽEREMI SPENSERA iz grupe krajem 1969.

●MAJLS DEJVIS sebi je dozvolio kratak izlet u područje pop-muzike i u svoj repertoar uvrstio i hit „TAJM AFTER TAJM" američke pjevačice SINDI LOPER.

●Ljubitelje „starijih zabavnih ritmova" sigurno će obradovati vijest da su se kragujevački „SMAK" i beogradska „YU—GRUPA" okupili u svojim najboljim postavama i počeli da rade...

●ZDRAVKO ČOLIĆ kreće na jugoslovensku turneju predstavljajući svoj novi album „TI SI MI U KRVI". U Sarajevu će prirediti i koncert čiji će prihod biti uplaćen u dobrotvorne svrhe.

●U zagrebačkom KULUŠIĆU u organizaciji Jugoslovenskog rok-momenta (JURM) održani su petodnevni koncerti sa probranim jugoslovenskim (uglavnom neafirmisanim) grupama.

●PREDRAG ĆUNE GOJKOVIĆ ovoga puta u novom filmu Srđana Karanovića „JAGODE U GRLU" ne pjeva, već glumi (konobara).

●HALID BEŠLIĆ održao je u Sarajevu (17. 5.) koncert gdje će promovisati novi album „I ZANESEN TOM LJEPOTOM" uz pomoć razglasa i lajt-šoua „BIJELOG DUGMETA".

●Turneja BILJANE JEFTIĆ po Srbiji prošla je više nego loše, ali zato za koncerte MIROSLAVA ILIĆA i njegovih gostiju kuma Dobrivoja Topalovića, Usnije Redžepove i Bokija Miloševića nedjeljama unaprijed nema karata.

M. P.

U POTRAZI ZA „PJESMOM O OKLOPNOM VOZU“ • PIŠE MARINO ZURL • (1)

PJESMA KAO TOP

„Pjesma o oklopnom vozu“ nije moja prva pjesma. Najprije sam napisao „Partizani drugi front sad tvore“, koja je, kao i sve moje ostale ratničke pjesme, bila napisana u desetercu, za narod — kaže Mladen Oljača

Za zagrebačku televiziju, odnosno za scenarij o kozarskom narodnom heroju **Ivici Marušiću Ratku**, tragao sam za pjesmom, narodnom pjesmom, koja kazuje o Ratkovoj poznatoj i izuzetno spektakularnoj gerilskoj akciji zvanoj „Oklopni voz“ iz vremena dok je ovaj legendarni kozarski junak bio komandant 1. bataljona 2. krajiškog—kozarskog odreda. To je onaj smion, rizičan i pun nepredviđenih okolnosti (kakvog ga je okvalificirao **Stevo Rauš** napad na neprijateljski blindirani voz u Svodnoj prvih dana januara 1942.

Posegnuvši za knjigom „Kozara“ **Mladena Oljače**, u kojoj na dvanaest mjesta spominje i opisuje ratnika **Ivicu Marušića Ratka**, pronašao sam svojevremeno izrezan „Svijetov“ intervju sa **Oljačom**, u kojem se spominje malo poznati podatak da je **Oljača**, pisao pjesme. Reporter **Šefko Hodžić** upitao je **Mladena Oljaču**:

„Partizan iz Kozare“

— Početkom januara 1942. godine, kao petnaestogodišnjak, napisali ste i prvu pjesmu. Sad se govori o 35—godišnjici vašeg književnog rada. Očito ova se pjesma ne uzima u obzir, inače biste imali dvostruki jubilej: četrdeset godina kozarske epopeje i književnog stvaralaštva?

Oljača je na to **Hodžićevo** pitanje odgovorio:

— Da, ja sam zaista napisao tu pjesmu koja je objavljena u časopisu „Partizan iz Kozare“. Pjesma je bila posvećena **Ivici Marušiću**, narodnom heroju, zagrebačkom komunisti. On je 6. januara 1942. godine, zajedno sa sedam boraca, ušao u oklopni voz i zarobio 22 vojnika. Eto, tu sam akciju opjevao. Pjesma je štampana, ali je ja ni do danas nisam vidio.

Kako **Oljaču** nisam uspio pronaći, obratio sam se **dr prof. Milivoju Rodiću**, jedinom najsvestranijem istraživaču narodnih pjesama, među njima i revolucionarnih ratničkih pjesama sa Kozare, koji živi i radi u Tuzli.

Ponadao sam se da će **Rodićeva** bogata arhiva imati tu **Oljačinu** pjesmu, koju sam također htio koristiti u svome scenariju, te da je, kao i eventualno ispjevanu narodnu pjesmu o Ratku, predam narodnom pjevaču i tamburašu **Stanku Jefteniću** iz Gornjih Podgradaca, da je uz tradicionalnu kozarsku tamburu, snimi za televiziju.

Iz Tuzle je vrlo brzo stigao **Rodićev** odgovor:

— Oljačina pjesma „Bitka u oklopnom vozu“ je zagubljena, a napisana je u desetercu neposredno poslije akcije. Sačuvan je samo prvi broj biltena „Partizan iz Kozare“, a pjesma je štampana u broju dva ili tri, koji ne postoje u arhivama.

GDJE JE BILTEN?

Književnik i novinar **Marino Zurl** traga za pjesmom **Pjesma o oklopnom vozu** književnika **Mladena Oljače.**

Ta pjesma je napisana januara 1942. u šumi Karan gdje je bio smješten štab proslavljenog komandanta, narodnog heroja Ivice Marušića Ratka. Pjesma je objavljena u broju 3 (ili broju 2) tadašnjeg partizanskog biltena **„Partizan iz Kozare“**, ali tog biltena nema u arhivama, a njen autor pjesmu nije vidio pune četrdeset i tri godine. Redakcija „Glasa“ se pridružuje svojevrsnom književnom raspisu potrage za pjesmom i nagradiće onog čitaoca koji u tome pomogne. Sve informacije o toj pjesmi šaljite na adresu: **Marino Zurl, Jokino Brdo, 78405 Gornji Podgrdci.**

Objavljujemo literarni zapis Marina Zurla, koji će čitaocu „Glasa“ pomoći da se informiše i da eventualno ostvari Zurlovu zamisao, da Mladenu Oljači podari milošću za 40—godišnjicu pobjede nad fašizmom.

Podvig Ivice Marušića Ratka

U svome pismu **dr prof. Rodić** poslao mi je podugačku pjesmu u desetercu pod naslovom „Boj ne bije svijetlo oružje“, s napomenom:

— Ovu pjesmu spjevala je drugarica **Ankica Despotović—Knežević** koja živi u Banjaluci kao penzionisani borac Pete kozarske brigade. Rodom je Ličanka, 1938. se udala u Bosanskoj Dubici, stupila u NOR i borila se u redovima Kozarčana sve do pobjede. Voli Kozaru i njene ljude.

Mladen Oljača: „Volio bih da pronađem svoju pjesmu“

U ratu se borilo i pjevalo

Pjesmu „Boj ne bije svijetlo oružje“ snimio je **Stanko Jeftenić** za zagrebačku televiziju, a dok očekujem da se pronađe još koja pjesma na temu podviga **Ivice Marušića Ratka**, priča bi bila završena.

Ali priča nije završena. Priča tek počinje.

Zaintrigirao me podatak da jedan ratnik pjesnik nema svoje pjesme. Da je ta njegova pjesma zagubljena. Pjesnik je više nije vidio. Ne postoji u arhivama.

Zar ćemo zbilja dozvoliti da jedna takova pjesma, nastala u takvom sudbonosnom vremenu, nestane u zaboravu? Siguran u tom da ćemi u potrazi za pjesmom pomoći čitaoci „Glasa“, potražio sam prvo autora te pjesme.

Nije trebalo dugo da ga tražim. Nastupajući na priredbi u Novoj Gradiški u okviru ovogodišnjeg nedavnog **Bratimljenja pjesme i rijeke**, nenadano se ovdje u dvorani pojavio **Mladen Oljača**. Stigao je ravno sa kongresa književnika, iz Novog Sada, još uvijek pod kongresnim dojmom, ali stigao je da učestvuje u ovoj priredbi. Te večeri nije mi uspjelo da, osim rukovanja i onog zdravo—druže—de—si—i—kako—si, s njim porazgovaram o toj temi. Zgrabili su ga mjesni rukovodioci i odvukli na svoju stranu za svečanom trpezom nakon veoma uspjele priredbe.

Sutradan u hotelu „Sava“ u Jasenovcu zatekao sam ga za doručkom u društvu književnika **Ranka Risojevića**. Očigledno obradovan dodirivanjem u tu ratnu temu, negdašnji ratnik, „žgoljo“ i „balavander“ iz sela Devetaka („Rat sam doživio kao pozornicu na kojoj i ja trebam da igram važnu ulogu, junačku, kao iz priča. Imao sam petnaestak godina i bio sam mali, mršav, neugledan. I možete misliti kakve sam uvrede doživljavao kad bi mi kakav borac, Kozarčanin, delija, rekao: „Ti žgoljo, balvanderu, bježi kući. Samo džaba jedeš vojnički hljeb“. Tada je na Kozari bilo više vojnika nego pušaka... Ali, ubrzo ću ja dokazati da nisam ni žgoljo, ni balavander, nego prava junačina“) najprije je rekao:

— Tr ino je to da sam napisao tu pjesmu. **Pjesmu o oklopnom vozu**. Uzgred, kad već radiš na scenariju o **Ratku**, znaš li zašto je išao u akciju baš sa dvanaest boraca?

„Pjevaj, nek se čuje kako se borimo!“

Čekao sam odgovor, koji je odmah uslijedio:

— Zato što je tamo na Prljugovačkom mostu bilo dvanaest domobranaca koje su zarobili, pa da nekom ne bude sumnjivo što ih je manje ili više, poveo je dvanaestoricu odabranih. Poznato je da su svi naši borci u toj akciji, zajedno sa **Ratkom**, bili preobučeni u domobranske uniforme.

— Pa, sad o toj pjesmi — skrenuh razgovor.

— O toj pjesmi. Dobro. Pazi, prvo to nije moja prva pjesma koju sam napisao u partizanima. Tačno je da sam kao pjesnik propjevao u ratu. Ali moja prva pjesma zvala se **„Paritzani drugi front sad tvore“**. Kao i sve ostale moje ratničke pjesme, bila je napisana u desetercu, za narod kojemu je deseterac odvajkada bio prikladan, lako pjevan, prihvatljiv i blizak. Ta je pjesma bila objavljena u biltenu „Partizan iz Kozare“, u prvom broju. Ponoviću ti ono što sam sinoć kazao u Novoj Gradiški: pjesma u ratu, pjesma na Kozari, značila je kao top, značila je kao bacač, često razornija od svakog naoružanja, ubitačnija i efikasnija za sprovođenje revolucije.

— Da li je onda **Pjesma o oklopnom vozu** značila taj top ili bacač kao druga po redu?

— Jok! Drugu pjesmu, također u desetercu, napisao sam u stilu i ritmici **Silvija Strahimira Kranjčevića**, a zvala se *Slavenska lipa*“. Tek treća po redu bila je **Pjesma o oklopnom vozu**.

Možeš li se prisjetiti kako i gdje je nastala ta pjesma?

— Mogu. Bio sam u šumi Karan kod Dobrljina, tu gdje je bio stacioniran štab bataljona **Ivice Marušića Ratka**. Kad se on vratio sa ove munjevite i uspjele akcije, htio sam o tome da napišem pjesmu i to sam rekao komandantu **Ratku**. Zamolio sam **Ratka** da mi dozvoli da u njegovoj kancelariji na zarobljenoj pisaćoji mašini otkucam pjesmu kad je dovršim. Tih dana mi je **Ratko** dao najdraži poklon, dao pištolj šest—triespet. Kad je čuo da ću pisati pjesmu, širom mi je otvorio vrata štaba: „Idi, sjedi tu slobodno, piši! Piši! Pjevaj! Nek se čuje kako se mi borimo!“, rekao mi je. Kad sam dovršio rukopis otišao sam u štab da je tamo na mašini otkucam i pošaljem redakciji lista „Partizan iz Kozare“.

U sljedećem broju:

PJESNIK U ŠTABU

LISTAJUĆI SUDSKI DOSJE

B. S. MELI

Na odsustvu

Da li je Vanu odobreno odsustvo? — pitao je inspektor načelnika.

— Da, mada sam ja bio od samog početka protiv toga.

— Znam, znam. Bojite se osvete rodbine ubijenog dječaka. Prošlo je od toga dvije godine. Ljudi su se smirili, razmislili. Znaju da im osveta neće vratiti sina. Uostalom, Vanovim saučesnicima dlaka s glave nije falila.

— Nije.

— A Van se primjerno vladao. Možda će mu i kaznu smanjiti. Uostalom, mlad je, skoro dijete. Tek mu je osamnaest.

— Izgleda da nam djeca previše gledaju filmove. I još kad im idol postane negativna ličnost, gotovo je s njima. Vaspitanje je danas u zapečku.

Znači, vidjećemo ga ovih dana.

— Da. Nakon dva odbijanja ne možemo više tražiti razloge da mu molbu ne uslišimo.

x x x

Van se nije žurio kući. Kad je stigao na stanicu odlučio je da ta tri kilometra pređe pješke. Bio je željan svega, i aleja i blatnjavih sokaka. Htio je da upije sve te čari za koje samo čovjek koji nije na slobodi zna.

Sine — privila je majka Vana na grudi. Uželjela ga se. Nije ga vidjela skoro dvije godine. Došao joj je sad na odsustvo, iz zatvora.

Ona ni jednog trenutka nije povjerovala u razlog njegovog zatvaranja. On jeste bio nestašan, ali u ovom slučaju su okolnosti bile krive a ne njen Van. Dječaci su se tukli. Otkuda se moglo znati da je baš on zadao smrtonosni udarac.

x x x

Muzika u baru je treštala. Van je po ko zna koji put ustajao i ubacivao novac u automat. Godila mu je ta buka. Prosto ga je opijala. Sve mu je bilo lijepo što ga nije podsjećalo na tišinu. Ona ga je u zadnje vrijeme prosto mrvila.

Kad je zatvorskoj kapiji okrenuo leđa, udahnuo je punim plućima. Sad je napregnuo sva čula da upije u sebe i muziku i žagor i smijeh. Sa tim utiscima, što ih pokupi za nekoliko dana, lakše će izdržati drugu polovinu vremena u ćeliji.

— Halo, drugar — nečija ruka ga potapša po ramenu.

Okrenuo se. Bio je Ćeri.

— Kako da se baš istovremeno nađemo na slobodi. Jesi li i ti na odmoru? — Van je bio radostan.

— Ne. Ja sam svoje odslužio. Slobodan sam.

Naručili su piće. Ćeri ga je merkao ispod oka. Van je već osjećao šta će mu reći. Odmahnu glavom.

— Ne. Ne govori ni jedne. Dosta mi je i ovoliko. Povlačim se iz posla.

— Dobro. Ionaoko nemam razrađen plan. Nisam ni mislio na večeras— pomirljivo slegnu ramenima Ćeri.

— Ne samo večeras. Nikada. Svataš li? Dosta mi je. Kad samo pomislim da još moram ovoliko, ježim se, akamoli da još ne znam ni sam koliko. Ne. Nikada. Nikada više! Van je žestoko odmahivao glavom.

x x x

— Van, sine! Požuri kući! Imaš samo još dva dana! Budi malo s majkom!

— Ma, pusti, mama. Ne mogu stalno biti između četiri zida.

Bio je nervozan. Još mu je samo trebalo njeno zanovijetanje. Mislio je na posao koji treba obaviti. Ćeri ga je uspio nagovoriti. Večeras trebaju obiti jedan kiosk. S zašto ne bi napokon to i uradio? Treba stvoriti neke zalihe. Nek' se nađe kad se vrati.

Išao je polako. Kao da se nadao da će ga nešto spriječiti.

Stigao je neometen.

Ćeri mu pruži rukavice.

Brzo su obavili posao. Već su dobro izučili zanat. Išlo je rutinski. Uzeli su samo cigarete. Takva roba je najlakša za prodaju.

— Ti ponesi — prošapta Van. — Dogovorićemo se sutra kod Stjuarta za ostalo.

x x x

Bio je već kod pete čaše, a Ćeri se nije pojavljivao. Žurilo mu se da što prije podijele plijen. Sutradan mu ističe odsustvo.

— Najzad — promumljao je kad se Ćeri pojavio na vratima. — Već sam se uplašio da nećeš doći — obratio mu se.

— Pa šta, da nisam došao?

— Kako šta, čovječe? Znaš li šta sam rizikovao? Možda bi čak obnovili postupak za koji mi je suđeno.

— Što se to mene tiče?

— Ćeri, objasni mi zašto tako govoriš.

— Šta imam da objašnjavam. Love nema.

— Kako nema?

— Nema! Isparila! Ovako—Pucnuo je prstima.

Van skoči, uhvati ga za revere i podiže.

Šta isparila? Jesi li lud?

Ćeri ga odgurnu i ponovo sjede.

— Isparila i gotovo.

Van zamahnu, ali protivnik je bio spreman da izbjegne udarac.

— Hej, momci — prilazio im je Sjuart. — Kod mene se to ne radi. Napolje, pa se tucite do mile volje.

Obojica krenuše istovremeno prema vratima.

Van je bio van sebe. Stiskao je pesnice i pružio korak jedva čekajući da dohvati tu lisičju njušku.

Ćeri pođe za njim. Znao je da će loše proći uhvate li se u koštac. Snagom se nije mogao mjeriti s njim. Zavuče ruku u džep i polako je izvuče. Dok je stigao da vrata ošrica patent—noža je bila spremna da se zabode u meso.

Van ga dočeka raširenih ruku, spremnih za gvozdeni zagrljaj.

— Ja za tebe da radim — škrgutao je zubima? Još se nije rodio ko bi mene prešao.

Ćeri je prilazio polako i sigurno vrebajući mjesto gdje će prvo zabosti.

Prije nego što je Van uspio spustiti ruku da ga udari on zasiječe. Van nije ni došao sebi od iznenađenja i boli koja ga je presjekla, a Ćeri je još četiri puta ubo.

Samrtnički jauk je izmamio goste St-' juartovog bara. Našli su sklupčanog mladića u lokvi krvi.

— Zar je dotle došlo?

— Mislio sam da će se samo malo potući.

— Nek neko pozove hitnu.

Bilo je masno. A i da su došli ranije ne bi pomogli. Rane su bile smrtonosne.

Ubica je nađen u svom stanu. Nije se opirao, nije se ni riječima branio. Pružio je ruke da mu se stave lisice.

x x x

Inspektor je sjedio za stolom držeći glavu u rukama. Pred njim dva dosjea. Vanov je bio otvoren prije dvije godine kada je sa trojicom maloljetnika nasmrt pretukao jednog dječaka. Drugi je bio Ćerijev, otvoren tri godine ranije, kada je iz neke radnje ukrao usisivač.

— Izgleda da sam bio optimista i ovaj put — promrmljao je sam sebi. — Nisam mogao vjerovati da bi mogli šta uraditi. Obojica su imali tek po osamnaest godina, a već su se ponašali kao stari, iskusni kriminalci.

FUDBAL NAŠ SVAGDAŠNJI

KO KOGA ZAPLIĆE

(Slučaj Trninić kao povod u Regionalnoj fudbalskoj ligi u kojoj vladaju zakoni strani poštenom poimanju sporta)

Takmičarska komisija Udruženja klubova Regionalne fudbalske lige BiH, grupa Zapad, donijela je u srijedu uveče odluku povodom žalbe Bratstva iz Bosanske Krupe na registraciju Dobrivoja Trninića za Borac iz Titovog Drvara:

● Na osnovu člana 79. tačke 1. i 3. drugi stav i drugi dio stava tačke 3. Pravilnika o fudbalskim takmičenjima Fudbalskog saveza Jugoslavije usvaja se žalba Fudbalskog kluba Bratstvo iz Bosanske Krupe.

U obrazloženju stoji:

„Utakmica između Borca iz Titovog Drvara i Bratstva iz Bosanske Krupe, odigrana 21. aprila 1985. godine registruje se službenim rezultatom 3:0 (par forfe) u korist FK Bratstva. Protiv odluke nezadovoljna stranka ima pravo žalbe u roku od osam dana po prijemu odluke, a dostavlja se u dva primjerka uz dokaz o uplati takse od 3.000 dinara putem Takmičarske komisije. Žalba se dostavlja Predsjedništvu Udruženja klubova Regionalne fudbalske lige Bosne i Hercegovine, grupa Zapad."

Šta je rukovodilo Takmičarsku komisiju da donese ovakvu odluku, koja će, bez sumnje, izazvati reagovanja, jer direktno utiče na sam vrh prvenstvene tabele?

SUMNJE

Uz službeni protokol poslije prošlonedjeljne utakmice između Bereka i Bratstva delegat Pero Subašić je zapisao:

— Predstavnici Bereka Sulejman Cikota i Dedo Crnalić upozoravali su da je njihovom igraču broj 6 nuđen novac od strane jednog lica iz Bosanske Krupe!?

ROTACIJA

Usred prvenstva u Regionalnoj fudbalskoj ligi BiH, grupa Zapad, došlo je do izmjene predsjednika Takmičarske komisije Udruženja klubova. Navodeći bolest kao razlog ostavke je podnio predsjednik Munib Ganibegović koji je nastavio da radsi u Takmičarskoj komisiji kao njen član.

Izabran je novi predsjednik, Ibrahim Mušić, delegat fudbalskog kluba Bratstva iz Bosanske Krupe.

Kod donošenja odluke o prihvatanju žalbe Bratstva, Mušić nije imao pravo glasa.

ISPRAVKA REGISTRACIJA

Zbog ispuštenosti iz V. BROJA 2 Biltena od 23. januara 1985. godine, vrši se registracija igrača i to:

1. Z/ FK."BRATSTVO" /Bos.Krupa/
- Dupanović M.Sead /1o91/ FK."Krajišnik" /V.Kladuša/, čl.3o/1-b.
2. Z FK."BORAC" /Titov Drvar/
- Trninić S.Dobrivoje, FK."Trepča" /Titova Mitrovica/, čl.3o/1-b
3. Z FK."JASENICA" /Jasenica/
- Kameniko D.Vojislav /833/ FK."Željezničar" /Bos.Brod/
- Piralić M.Mehmed /232o/ FK. "K.Krajine" /Bihać/, čl.3o/1-b . Registracija objavljena u "Biltenu" br.8/85, stavlja se van snage.

Igrači registrovani po članu 3o/1-b, navedeni pod rednim brojem od 1 - 6 stiču pravo nastupa na prijateljskim i kup utakmicama: 23.1.1985 godine, a na prvenstvenim utakmicama: 23.3.1985.godine.

xxx

Faksimili iz Biltena broj 10. u kojem je objavljena registracija Dobrivoja Trninića za Borac iz Titovog Drvara

Nije sporan samo Trninić

Iz pregleda službene zabilješke sačinjene u Međuopštinskom fudbalskom savezu Bihać od predstavnika Takmičarske komisije gotovo nevjerovatan zvuči ovaj podatak

● Između posljednjeg broja u registru igrača (obavezan dokumenat za vođenje evidencije registrovanih igrača) od 2786. do broja koji nosi registracija Dobrivoja Trninića 2857 je tačno 71 mjesto?!

Nije sporna samo registracija Dobrivoja Trninića, već je riječ o sedmorici fudbalera, koji su na čudan način registrovani. To su: Sead Dupanović, za Bratstvo iz Bosanske Krupe, Vojislav Kamenko (Jasenica), Emir Sivić (Jasenica), Besim Šabić (Prekounje, Bihać), Selim Vilić (Kamenice), Petar Križanović (Mladost, Vedro Polje), Mehmed Piralić (Centar 78 Bihać) i na kraju Dobrivoje Trninić (Borac, Titov Drvar). Njihova registracija objavljena je u Službenom saopštenju od 3. aprila 1985. godine, kojeg izdaje Međuopštinski fudbalski savez Bihać.

Borčevi argumenti

Međutim, baš to Službeno saopštenje i stvara vrzino kolo, odnosno dovodi sve pomenute klubove u situaciju da tvrde kako su u pravu!

O čemu se radi?

U pomenutom Službenom saopštenju, na strani 5, pod naslovom „Ispravka registracija" doslovno piše:

„Zbog ispuštanja iz vanrednog broja 2 Biltena od 23. januara 1985. godine vrši se registracija igrača i to..." Dalje se navode svi pomenuti igrači, zajedno sa Trninićem.

Na kraju napisano je i obrazloženje:

„Igrači registrovani po članu 30/1-b navedeni pod rednim brojem od 1. do 6. stiču pravo nastupa na prijateljskim i kup utakmicama 23.1. 1985. godine, a na prvenstvenim utakmicama 23.3. 1985. godine".

Borac iz Titovog Drvara, kao meritorni dokument za ispravnost registracije, uzeo je Bilten, a svoju tvrdnju da je u pravu potkrepljuje i Biltenom od 3. aprila 1985. godine.

Umjesto zaključka

Žalosno je, a još teže prihvatljivo, da se susreti na sportskom polju rješavaju za zelenim stolom. Nedavno je prijetilo da regularnost takmčenja ugrozi „Slučaj Muhić", sada je to u punoj mjeri učinio „Slučaj Trninić". Oba puta bila je (ne) sporna registracija koja je objavljena u Međuopštinskom fudbalskom savezu Bihać. Naime, Regionalna fudbalska liga BiH „pokriva" fudbalske klubove sa dva saveza Bihać i Banjaluka, tako da se i registracije fudbalera obavljaju na dva mjesta.

Borac iz Titovog Drvara koristiće sva prava da dokaže kako je u pravu, a ostaje nejasno zašto se o svemu ovome nije čula riječ i Predsjedništva Udruženja, koje se nije sastalo od početka marta, što će reći od početka proljetnog dijela prvenstva.

Krajiški fudbal ne može bez afera! Zna se i ko zbog toga ispašta.

Tomo MARIĆ
Momo JOKSIMOVIĆ

RAZGOVOR S POVODOM

● Kad je god Borac bio u krizi, u pomoć je pozivan Ilija Miljuš da spasi što se spasiti može ● Tako je bilo i ovog proljeća i Miljuš spašava

Neočekivano, preko noći i sam iznenađen na kormilu banjalučkog prvoligaša obreo se njegov bivši istaknuti fudbaler i trener Ilija Miljuš. Po ko zna koji put, bez riječi je stigao da pomogne matičnom klubu. Nije u pregovorima s predstavnicima FK Borac bilo govora o novčanom iznosu i trenerskoj nadoknadi, niti pitanja kolike su premije, jednostavno Ilija je zbog ljubavi prema Borcu iskreno došao na Gradski stadion, i to u situaciji kada banjalučkom drugoligašu nisu cvjetale ruže.

— Borac je bio i ostao moja najveća fudbalska ljubav, pored toga ja sam još uvijek zaposlen u ovom klubu, tako da nijednog trenutka nisam razmišljao da ne dođem. Čim su mi s Gradskog stadsiona rekli da trebam pomoći, odazvao sam se. Tako bih učinio i da je mnogo teža situacija u klubu, počeo je razgovor Ilija Miljuš.

Znači, niste prije toga pogledali raspored takmičenja, koji ne ide baš naruku Banjalučanima, može biti još gore?

— Ne želim da razmišljam o gorim stvarima. Vjerujem da ćemo svi zajedno, mislim na trenere i igrače u Borcu, uspjeti izvući klub iz teške situacije. Jeste, dolazi nam u goste Goš. Spartak, Čelik, idemo direktnim konkurentima u borbi za opstanak i teško će biti osvojiti bodove, ali šta je tu je!

Tako je govorio šef stručnog štaba kada je tek stigao na kormilo. A, samo petnaestak dana kasnije, njegove riječi su se i obistinile. Pregrmljena su četiri jaka protivnika (Šibenik, 1:1, Gošk jug 2:0, Radnik 0:0, Spartak 0:0) i osvojeno pet izuzetno vrijednih bodova, kojim je Borac najvjerovatnije pregrmio brigu oko opstanka u Ligi.

— Gledao sam sve proljetne mečeve Borca, tako da mi kvalitet igrača i njihova igra nisu bili strani. Zajedno sa ostalim trenerima u klubu pokušali smo otkloniti neke nedostatke i rezultati su se pokazali. Međutim, sve do posljednjeg kola moramo igrati oprezno, jer svaki kiks značio bi ponovni povratak u ponor. Zbog toga je možda došlo i do slabijeg izdanja u meču sa Spartakom.

- Može li Borac više?

— Sve su ovo igrači koji znaju igrati fudbal i sigurno je da mogu znatno više. Ali, treba još dosta raditi da bi se razmišljalo o višim pozicijama i eventualnom odlasku u Prvu ligu.

● Da li se već sada o tome razmišlja u klubu?

— Ne, na prvom mjestu nam je tekuće prvenstvo, a poslije toga

NAŠE NARAVI

Da li ste, uz pomoć TV ekrana, pratili zbivanja na gimnastičkom prvenstvu Evrope, koje je održano u Helsinkiju? Arenom su dominirala djeca, djevojčice od deset, 11, 13 ili 15 godina. Njihova sportska dostignuća bila su, stvarno, impresivna, toliko impresivna da se posmatrač u nekim trenucima mogao slobodno da upita postoji li, još uvijek, zemljina sila teže. „Male djevojčice", kako bi rekla neuništiva Milka Babović, prkosile su joj u gotovo svim vježbama, a njihova virtuoznost graničila se gotovo s nemogućim.

Jedno od lica sa ekrana dobro smo upamtili: Oksana Omelianček, članica selekcije Sovjetskog Saveza, vodila je dugu, iscrpljujuću, po nerve gotovo ubitačnu bitku sa svojim rivalkama. Kada je završila vježbu na gredi, u grču je iščekivala riječ sudija. Poslije dugog, vrlo dugog viječanja dodijeljeno joj je fenomenalnih 9,95! To je, istovremeno, značilo da je postala prvakinja Evrope na toj spravi. Svoju radost, oduševljenje iskazala je samo i jedino dječijim osmijehom, kao kada se njene vršnjakinje obraduju „Krašovoj" čokoladi. Nekoliko gimnastičarki, istog doba i uzrasta, prišlo joj je, gotovo nečujno čestitalo, izmijenjen je pokoji poljubac i na tome se čitavo slavlje završilo.

Posmatrajući taj bezazlen osmijeh djevojčice-šampionke, nismo mogli

KAD JE MUKA GDJE SI — ILIJA?

vidjećemo. Sve zavisi od toga kako će proteći prelazni rok, jer da bi se razmišljalo o prvoligašu, neophodno je pojačati neka mjesta u timu.

● Naredne sezone Borac će biti jači?

— Iz JNA se vraćaju Matejić i Lipovac i sigurno je da će biti veliko pojačanje, ali tek u drugom dijelu prvenstva. Pored toga izuzetno je važan i pripremni period. Ipak o tome je još rano govoriti.

Iako ne želi javno da priča o ambicijama Borca u narednoj sezoni, već po nekim potezima se može naslutiti da je ipak drugačije. Minulih dana na dosluženje vojnog roka otišli su Pičan i Durgutović. U klub se vraćaju početkom jula, znači na njih se može računati. Bez sumnje, pravi potez trenera Miljuša, jedan u nizu, kojim bi se Banjaluci mogao vratiti izgubljeni fudbalski renome. Sadašnji stručni štab na čelu s Ilijom Miljušom svakako treba dobiti povjerenje i u narednoj sezoni, s tim da se već sada počne intenzivno razmišljati o novom prvenstvu.

Uzeir PAŠALIĆ

OKSAMIN OSMJEH

a da se ne sjetimo Mancea, Đurovskog, Vujovića, odnosno braće Petrović... i ostalih matadora naših sportskih arena. Već se odavno odomaćila praksa da prilikom postizanja svakog pogotka nastane sveopšte slavlje na jednoj polovini fudbalskog terena, trči se u nedogled, prave se čitave „piramide", grli se i ljubi, a samo i jedino zbog toga što je neko uspio da loptu pošalje u mrežu. Iskazivanje oduševljenja kod košarkaša takođe uzima maha, iako se na jednoj utakmici postigne i do 200 pogodaka!? U tome prednjače neobuzdana braća Petrović, pogotovo stariji, Aleksandar.

Legenda našeg, pogotovo splitskog fudbala Luka Kaliterna podučavao je svoje đake ovako: ***Ako si gol postigao sticajem srećnih okolnosti, ne raduj se, da drugi ne primijete da je to djelo sportske sreće; ukoliko si mrežu zatresao znanjem i po nekoj logici, zašto da se tome raduješ?"***

Od tog nepisanog pravila fudbaleri (i košarkaši) eto odstupaju, u svakoj prilici, pa makar postigli i peti pogodak na istoj utakmici.

Limun PAPIĆ

KRAJIŠKI SPORTSKI VIKEND

DRUGA SAVEZNA FUDBALSKA LIGA - TREBINJE: Leotar - Borac, nedjelja u 16,30. BRČKO: Jedinstvo - Rudar, nedjelja u 16,30.

REPUBLIČKA FUDBALSKA LIGA BiH - BOSANSKA GRADIŠKA: Kozara - Budućnost, subota u 17,30. VELIKA KLADUŠA: Krajišnik - Borac (T), subota u 17,30.

REGIONALNA FUDBALSKA LIGA „ZAPAD" - TITOV DRVAR: Borac - Ljubić, nedjelja u 17,00. JAJCE: Elektrobosna - Berek, nedjelja u 11,00. BOSANSKA KRUPA: Bratstvo - Šator, nedjelja u 17,00. BANJALUKA: BSK - Podgrmeč, subota u 17,00. PRIJEDOR: Prijedor - Mladost, nedjelja u 17,00. BOSANSKA DUBICA: Borac - Laktaši, nedjelja u 17,00. JAJCE: Vrbas - Željezničar, nedjelja u 17,00.

MEĐUOPŠTINSKA FUDBALSKA LIGA BANJALUKE - KOZARAC: Bratstvo - Sloboda (BN), nedjelja u 17,00. KLJUČ: Bratstvo - Radnički, nedjelja u 17,00. MRKONJIĆ GRAD: Sloboda - Omarska, nedjelja u 17,00. DUBRAVE: Dubrave - Mladost, nedjelja u 17,00. TRN: Sloga - Obradovac, nedjelja u 17,00. NOVA TOPOLA: Lijevče - Naprijed, nedjelja u 17,00. GORNJA SANICA: Omladinac - Sloga (GP).

MEĐUOPŠTINSKA FUDBALSKA LIGA BIHAĆA - KRALJE: Sloga - Una, nedjelja u 17,00. ORAŠAC: Ljutoč - Gomila, nedjelja uč 17,00. GOLUBIĆI: Napredak - Radnički, nedjelja u 17,00. BIHAĆ: Borik - Krila Krajine, nedjelja u 11,00. JASENICE: Jasenice - Ostrovica, subota u 17,00. POKOJ: Omladinac - Mladost, nedjelja u 17,00. BOSANSKO GRAHOVO: Grahovo - Sloga, nedjelja u **17,00. Slobodna je ekipa Mangan.**

GRUPNA FUDBALSKA LIGA „VRBAS" - BANJALUKA: Rade Ličina - Polet, nedjelja u 10,00. IVANJSKA: Sloga - Progres, nedjelja u 16,30. ZALUŽANI: Mladost - Budućnost, nedjelja u 10,00. BANJALUKA: Jelšingrad - Jedinstvo, subota u 16,30. BANJALUKA: Vrbas - Sloboda, nedjelja u 10,00. RAMIĆI: Krajišnik - Bratstvo, nedjelja u 16,30. BANJALUKA: Omladinac - Željezničar, nedjelja u 10,00.

GRUPNA FUDBALSKA LIGA „SANA" — LJUBIJA: Ljubija - Agincl, nedjelja u 16,30. SANSKI MOST: Sloboda - Sana, nedjelja u 10,00. PRIJEDOR: Potkozarje - Rudar, nedjelja u 10,00. PRIJEDOR: Žitopromet - Trgoprodaja, nedjelja u 10,00. TOMINA: Jedinstvo - Knežopoljac, nedjelja u 10,00. GOMJENICA: Gomjenica - Grmeč, nedjelja uč 10,00. Slobodna je ekipa Mrakovice.

OPŠTINSKA FUDBALSKA LIGA BANJALUKE - ROSULJE: Udarnik - Krupa, nedjelja u 10,00. RUIŠTE: Slavija - Nektar, nedjelja u 10,00. MIŠIN HAN: Kozara - Partizan, nedjelja u 17,00. BRONZANI MAJDAN: Bosna - Lauš, subota u 17,00. Slobodna je ekipa Proletera.

OPŠTINSKA FUDBALSKA LIGA SANSKI MOST - KRUHARI: Kruhari - Famos, subota u 16,30. SANSKI MOST: Mladost - Kiseljak, subota u 16,30. SANSKI MOST: Polet - Zadrugar, subota u 16,30. STARI MAJDAN: Bratstvo - Sana, subota u 16,30. KOPRIVNA: Termal - Borac, subota u 16,30.

OPŠTINSKA FUDBALSKA LIGA SRBAC - KOROVI: Standar - Sitniši, subota u 17,00. PRIJEBLJEZI: Radnik - Vrbas, subota u 17,00. STARI MARTINAC: Bratstvo (NV) - Napredak, nedjelja u 10,00. GORNJA LEPENICA: Borik - Rakovac, nedjelja u 14,30. BOSANSKI KOBAŠ: Kaolin - Bratstvo (P), nedjelja u 17,00. RAZBOJ: Jedinstvo - Nožičko, nedjelja u 17,30.

OPŠTINSKA FUDBALSKA LIGA BOSANSKE GRADIŠKE - BISTRICA: Prosara - Biseri, subota u 17,30. GRBAVCI: 13 skojevki - Sloboda, subota u 17,30. GORNJI KARAJZOVCI: Napredak - Bosna, subota u 17,30. MAČKOVAC: Mačkovac - Omladinac, subota u 17,30. ROVINE: Vihor - Laminci, subota u 17,30. KOČIĆEVO: Zadrugar - Plantaže kalemi, subota u 17,30. ROMANOVCI: Romanovci - Bratstvo, nedjelja u 18,00.

KVALITETNA JUNIORSKA FUDBALSKA LIGA „VRBAS" - JAJCE: Vrbas - Borac, nedjelja u 10,00. TRN: Sloga - Elektrobosana, nedjelja u 10,00. PRNJAVOR: Ljubić - BSK, nedjelja u 10,00. LAKTAŠI: Laktaši - Šator, nedjelja u 10,00. BOSANSKA GRADIŠKA: Kozara - Omladinac, nedjelja u 10,00.

KVALITETNA JUNIORSKA FUDBALSKA LIGA „SANA" - KOZARAC: Bratstvo - Omarska, nedjelja u 10,00. BOSANSKI NOVI: Sloboda - Berek, nedjelja u 10,00. SANSKI MOST: Podgrmeč - Prijedor - nedjelja u 10,00. BOSANSKA DUBICA: Borac- Rudar, nedjelja u 10,00.

KVALITETNA JUNIORSKA FUDBALSKA LIGA BIHAĆ - CAZIN: Krajina - Mladost, nedjelja u 11,00. BOSANSKA KRUPA: Željezničar - Jedinstvo, nedjelja u 11,00. BOSANSKA KRUPA: Bratstvo - Grahovo, nedjelja u 11,00. VELIKA KLADUŠA: Krajišnik - Mladost, nedjelja u 11,00.

JUNIORSKA FUDBALSKA LIGA GRUPA „A" - LAUŠ: Lauš - Vrbas, subota u 9,00. MEJDAN: Naprijed - Jedinstvo, subota u 9,00. CENTAR: Borac - Rade Ličina, subota u 9,00.

JUNIORSKA FUDBALSKA LIGA GRUPA „B" - ROSULJE: Udarnik - Bratstvo, nedjelja u 12,00. BORIK: Jelšingrad - Željezničar, nedjelja u 12,00. Slobodna je ekipa Budućnosti.

JUNIORSKA FUDBALSKA LIGA GRUPA „C" — DRAGOČAJ: Krajišnik - Polet, nedjelja u 14,00. PISKAVICA: Sloboda - Sloga, nedjelja uč 10,00.

PIONIRSKA FUDBALSKA LIGA GRUPA „A" - BUDŽAK: Laktaši - Omladinac, subota u 9,00. BUDŽAK: Borac - Sloga, subota u 10,15. Utakmice se igraju na igralištu Omladinca. PREDGRAĐE: Željezničar - Laktaši, nedjelja ču 9,00. PREDGRAĐE: Omladinac - Sloga, nedjelja u 10,15. Utakmice se igraju na igralištu Željezničara.

PIONIRSKA FUDBALSKA LIGA GRUPA „B" - ŠEHER: Vrbas - Lauš, subota u 9,00. ŠEHER: Naprijed - Udarnik, subota u 10,15. ŠEHER: Jedinstvo - BSK, subota u 11,30. Utakmice se igraju na igralištu Vrbasa. VRBANJA: Vrbas - Jedinstvo, nedjelja u 9,00. VRBANJA: Lauš - Udarnik, nedjelja u 10,15. VRBANJA: BSK - Naprijed, nedjelja u 11,30. Utakmice se igraju na igralištu Jedinstva.

OPŠTINSKA ŠAHOVSKA LIGA BANJALUKE - DEBELJACI: Jedinstvo - Partizan (B), nedjelja u 11,00. KARANOVAC: Karanovac - Budućnoist, nedjelja u 11,00. HAN KOLA: Petar Saradžić - Partizan (V), nedjelja u 11,00. Slobodna je ekipa Bosne.

ZONSKA KOŠARKAŠKA LIGA BANJALUKE - MRKONJIĆ GRAD: Kozara - Partizan (BK), nedjelja u 10,00. BANJALUKA: BSK Mrakovica, nedjelja u 10,00. PRNJAVOR: Mrakovica II - Partizan (V), nedjelja u 10,00. ČELINAC: Čelinac - Una, nedjelja u 10,00. KOZARAC: Bratstvo - Lijevče, nedjelja u 10,00. KOTOR VAROŠ: Mladost - Sloga, nedjelja u 10,00.

PRVA SAVEZNA LIGA RUKOMETAŠA - BANJALUKA: Borac - Crvenka, sportska dvorana „Borik", subota u 19,00.

OMLADINSKO PRVENSTVO BANJALUČKE REGIJE U KUGLANJU - BANJALUKA: Sportska dvorana „Borik", subota i nedjelja od 8,00.

OMLADINSKO PRVENSTVO BANJALUČKE REGIJE U KUGLANJU ZA PAROVE - BANJALUKA: Kuglana sportske dvorane „Borik", nedjelja u 8,00.

PRVENSTVO BOSNE I HERCEGOVINE U GIMNASTICI - BANJALUKA: Društveni dom „Mejdan", subota od 15,00 i nedjelja od 9,00.

SPORTSKO PRVENSTVO BANJALUČKOG GARNIZONA - BANJALUKA: Kasarna „Kozara", subota i nedjelja od 8,30.

FUDBALSKI SUSRET NOVINARA BANJALUKE I TUZLE - BANJALUKA: Sportska dvorana „Borik", subota u 15,30.

SPORT U ANEGDOTI

KAKVO PITANJE!

Na jednom šampionatu Bosne i Hercegovine u šahu učestvovao je i majstorski kandidat ***Milan Borovnica****, iz Banjaluke. Tek što je doživio nezaslužen poraz, onako šokiran, razočaran, Borovnica je došao u hotel „Bosnu", gdje su se hranili učesnici prvenstva.*

Žureći da što prije posluži matadore crno-bijelih polja, konobar je na časak zastao kod stola za kojim je sjedio neraspoloženi Milan Borovnica.

- Da li ste Vi dobili? *- upita ga konobar, misleći pri tome na večeru.*

- Ma, kakav dobio. Izgubio. Bila je dobijena pozicija, a ja pacer...

SEOSKE PARTIZANSKE IGRE SRBAČKE KOMUNE

FINALE U MALIM SITNEŠIMA

SRBAC - Završeno je predtakmičenje u ovogodišnjim seoskim partizanskim igrama srbačke komune. Nakon veoma uzbudljivih i zanimljivih borbi u finale su se plasirale tri najbolje ekipe: Bosanski Kobaš, selo Srbac i Mali Sitneši. Ovogodišnje igre započele su 23 ekipe koje su okupile više od hiljadu takmičara i takmičarki. Procjenjuje se da je susretima u predtakmičenju prisustvovalo više od deset hiljada gledalaca što uvjerljivo govori o velikom interesovanju građana ove komune za ovu svojevrsnu sportsku manifestaciju. Odbor za organizaciju seoskih partizanskih igara odlučio je da se deveti po redu finale održi 26. maja u Malim Sitnešima, selu koje je prošle godine bilo pobjednik igara.

S. K.

TELEGRAMI ● TELEGRAMI ● TELEGRAMI

U SUBOTU, 18. MAJA, U 19 SATI U „BORIKU": BORAC - CRVENKA

POZIV NAVIJAČIMA

● U ekipi Borca ponovo neće nastupiti Fuad Ramljak, koga je Disciplinska komisija RSJ kaznila sa dvije utakmice neigranja zbog diskvalifikacije u meču između Partizana i Borca

BANJALUKA - Euforija raspoloženja nakon trijumfa u polufinalu Kupa nad Metaloplastikom u Šapcu polako se stišava. U Borcu su sve misli i planovi vezani isključuivo za subotnji susret sa Crvenkom, koji se u 19 sati igra u Sportskoj dvorani „Borik".

- U slučaju da zabilježe pobjedu u Banjaluci rukometaši Crvenke bi došli u situaciju da izbore takvu poziciju na prvenstvenoj tabeli, koja bi im omogućila nastup i jednom od evropskih kupova, - kaže Enver Koso, kapiten Borca. Stoga smo dovedeni u situaciju da „moramo" da pobijedimo. Uostalom, još nije vrijeme za opuštanje. Svi smo svjesni situacije u kojoj smo se našli. Kup još nije osvojen, a u prvenstvu ništa nije jasno.

I u utakmici protiv Crvenke za Banjalučane neće nastupati Fuad Ramljak. Na sastanku Disciplinske komisije Rukometnog saveza Jugoslavije, koja je održana u četvrtak uveče, odlučeno je da se Ramljak kazni sa dvije utakmice neigranja, zbog diskvalifikacije na meču Partizana i Borca.

U odsustvu Ramljaka u ekipi će se ponovo naći tri golmana. Prema tome, Crvenki će se suprostaviti: Arnautović, Handan, Kresojević, Koso, Saračević, Krsnić, Uzeirović, Talić, Brakočević, Smajlagić, Muratagić i Nikolić.

M. J.

FUDBALSKI KUP BIHAĆKE REGIJE

FINALE: GRAHOVO — JEDINSTVO

BOSANSKO GRAHOVO - Fudbaleri FK Grahovo iz Bosanskog Grahova efektnom pobjedom nad Bakšaišom iz Bihaća od 2:0 plasirali su se u finalu Jugo kupa bihaćke regije. Za susret bihaćkim drugoligašem Jedinstvo vlada veliko interesovanje u Grahovo. Dobar plasman u kupu nije slučajan, jer iza njega stoji činjenica da su fudbaleri Grahova u proljetnom dijelu prvenstva pobijedili 20 uzastopnih utakmica u kupu i prvenstvu što je rijetkost u našem fudbalu.

M. A.

FUDBALSKI SUSRET U SANSKOM MOSTU

ODLIČNA IGRA

PODGRMEČ - REPREZENTACIJA MFL 5:4 (3:1)

SANSKI MOST - U odličnoj igri koja je oduševila gledaoce, Podgrmeč je savladao reprezentaciju MFL sa 5:4. Pogotke za domaćina su postigli: Hasić 2, Hadžić, Omić i Maunić, a četverostruki strijelac za reprezentaciju bio je Bašić, koji je još jednom potvrdio svoje realizatorske sposobnosti. Utakmicu je pred oko 600 ljubitelja fudbala odlično vodio Šabić iz Ključa.

ZAOSTALA UTAKMICA GRUPNE LIGE „VRBAS"

PROGRES UBJEDLJIVO

PROGRES — VRBAS 3:0 (3:0)

SKENDER VAKUF - U zaostaloj utakmici 20. kola Grupne fudbalske lige „Vrbas" ekipa Progresa je nakon bolje igre pobijedila tim Vrbasa sa 3:0. Prvi gol domaćini su postigli uz pomoć golmana gostiju, da bi Verić i Glamočić osigurali svome timu ubjedljiv uspjeh.

FUDBALSKI KUP NA PODRUČJU BOSANSKE GRADIŠKE

SLOGA POBJEDNIK

SLOGA — JEDINSTVO (Ž) 2:1 (2:0)

STRIJELCI: Šestić i Trivić za Slogu a Janjić za Jedinstvo. Sudija: Topić (Bosanska Gradiška) Gledalaca 100

SLOGA: Jerbić, Pendžerić, Milinović, Šukalo Marin, N. Šestić, Maletić, Cvijić, Ćirić, Trivić, G. Šestić, Jed.

JEDINSTVO: Muhić, O. Trešnjić, Šarić, Bešić, A. Kahrić J. Trešnjić, Švraka (Kovačević) Gerzić (Grujić) N. Kahrić, Grujičić, Janjić.

BOSANSKA GRADIŠKA - U finalnoj utakmici za Kup maršala Tita na području OFS Bosanske Gradiške Sloga je uspjela da savlada sastav iz Žeravice.

N. K.

PRVENSTVO BOSNE I HERCEGOVINE U MEJDANU

GIMNASTIČARI NA OKUPU

BANJALUKA - Sportska dvorana „Mejdan" ugostiće danas i sutra najbolje gimnastičare Bosne i Hercegovine. Učešće je prijavilo sedam gimnastičkih klubova i pet sekcija iz Sarajeva, Zenice, Tuzle, Visokog, Hrasnice, Lukavca, Foče, Zvornika, Dervente, Ljubije i Banjaluke koji će u izjednačenoj konkurenciji pokušati da se domognu titule prvaka Republike. Banjalučke gimnastičarke Tamara Tucaković i Dubravka Drča, inače republičke reprezentativke, imaju najviše šansi za visok plasman dok je muška ekipa hendikepirana zbog povreda Jusufa Hećimovica i Dženada Čagića.

R. J.

KUP BRAĆE PODGORNIK

UDARNIK IZNENADIO

BANJALUKA - U trećem kolu takmičenja za Kup „Braće Podgornik" najprijatnije iznenađenje priredili su igrači Udarnika vodeća ekipa Opštinske lige Banjaluka. Nakon bolje igre i igre u većem dijelu utakmice oni su golovima Milićevića i Miletića sasvim zasluženo savladali tim „Rade **Ličine" sa 2:0.** Banjalučki drugoligaš veoma lako pobjedio je Jelšingrad sa 5:0 golovima Demirovića, Pičana, Kovačevića, Durgutovića i Mehiće. Treći susret između Vrbasa i Kozare iz Mišinog Hana nije odigran, jer se gosti nisu pojavili na igralištu u Šeheru. Utakmice polufinala su na programu 29. maja sa početkom u 17,30.

Ž. T.

ŠAHOVSKI ZADATAK

BROJ 854

PRIPREMA: Nikola LAKIĆ, šahovski zadatak

BIJELI: Kg1, pješaci 15, b5, c5 (4)

Crni: Kh5, pješaci a7, b7, c7, h4 (6)

BIJELI VUČE I DOBIJA!

Izvjesni Džordž Sarat sastavio je ovaj zadatak daleke 1808 godine u kojem bijeli, i pored činjenice da ima dva pješaka manje, stiže do pobjede.

Rješenje prošlog zadatka: 1.Sf3 i crni je predao, jer gubi damu ili dobija mat.

HUMORESKA

DO SUPERPAMĆENJA I NATRAG

Novica je upravo prolazio pokraj izloga knjiga. Kako je on jedan od onih rijetkih čudnih ljudi koji gledaju u takve izloge, zastao je. Pogled mu je pao na zanimljiv naslov:

„Kako postići super memoriju"

„Nikako" odgovorio je mislima Novica i naumio da krene. Ipak, zaustavio se.

„Vrag ih odnio" pomislio je „znaju oni ponekad u tim knjigama dati i zbilja primjenljiv savjet. Eno, onaj stari Selim je pročitao knjigu, „Kako da ponovo postanete mladi" pa se sad sa komšijskom djecom igra klikera. Kupiću tu knjižicu".

Knjiga je rekla Novici da je za super pamćenje dovoljno koristiti jedan jedini mnemotehnički trik: treba stvarati smiješne veze. To ne znači da je on trebao naći kakvu babuskaru i voditi s njom ljubav niti da od portira traži da mu obezbijedi posao komercijaliste. Riječ je o misaonim vezama između onog što se želi upamtiti i recimo nekakvog objekta, oblika, boje itd...

Nije baš bio uvjeren da je na sličan način moguće sve pamtiti, ali vredjelo je pokušati. Prvo što je pamtio bio je niz od trideset riječi koje su mu napisali prijatelji: cigareta, viljuška, naočale, kuća itd. Dakle zamislio je da puši viljušku, zatim da gleda kroz viljušku umjesto kroz naočale, potom da kuća ima naočale itd. Poslije se podsjetio na cigaretu i otpočeo: aha, umjesto cigarete viljuška; viljuška, aha, viljuška-naočale itd.

Uspjeh je bio potpun. Uskoro je ljude počeo iznenađivati svojim enciklopedijskim znanjem stečenim za svega dvadesetak dana. Nije mu se ni slučajno desilo da mu se neko predstavi a da mu on zaboravi ime.

Sistem je toliko besprijekorno funkcionisao da je postupak automatizovan: čim mu neko saopšti broj telefona on ga mislima pretvori u žabe, čaše i bandere i sl. (i to je naučio iz one knjige) i nepogriješivo ga smesti u mali mozak. Kad neko isp[illegible]a kako mu je u vojsci jedan stao na desnu nogu on ga odmah ispravi: petnaestog novembra si u pivnici rekao da je stao na lijevu.

Naravno, prijateljima je dobro došao kao prikolica puna podataka.

-Novo, ka je Kolumbo otkrio Ameriku?

-Novo, koliko ima od Minhena do Donjeg Vakufa?

-Novo, kome sam ja ono danas trebao razbiti nos?

Na sastancima je služio umjesto zapisnika. Nije tu vidio ništa loše, jedino nije volio završetke tih sastanaka jer su ga tada udarali štembiljom.

On je dobre duše i sve je to podnosio, ali je doživljavao i gore trenutke. Prolazio je pored ljudi a oni bi se sašaptavali:

-Eno onog svepamtila Novice, odao me da sam prije pola godine izišao na kafu sa Ljiljom.

-Đubre.

A ponekad bi iza leđa čuo i ovakve riječi:

-Ako onaj bezobraznik Novica još jednom onako nešto kaže glavu ću mu odvrnuti.

I naravno, od tada nije govorio ono što je tajno ali je sad imao druge muke. Pekle su ga, naime, one riječi koje je čuo o sebi.

„Zar sam ja zaista pokvaren, zar sam bezobrazan, zar ima uši kao u strašila, zar sam toliko smotan.

Pokušao je sve te ružne stvari da zaboravi, ali nije uspio. Htio on to ili ne u njemu kao da je bio postavljen živi magnetoskop koji snima sve a kasnije to emituje u svijet mimo njegove volje.

„O knjigo, najboji druže" pomisli Novica „zašto me na zlo nagovori? I šta sad? Da tražim priručnik, Kako izgubiti super memoriju?"

Požali se jednom prijatelju. Ispričao mu je sve do početka.

-Pokušaj da tu svoju sposobnost iskoristiš i kladim se da će je nestati - reče mu prijatelj.

-Misliš? - upita presrećni Novica.

-Prijavio se na TV kviz. I umjesto da s lakoćom osvoji sve bodove kad god mu voditelj postavi pitanje on se preznojava. Tako to ide: nema smisla da u jednoj tako ozbiljnoj situaciji kao što je nastup na TV misli na žohare, pauke, i sl. Ipak, uspio je biti drugi.

Nedugo iza toga upisao se na vanredni studij. Ista stvar: osjećanje da mora znati koncentrisalo mu je pažnju na gradivo, a ne na ono što bi mu pomoglo da stvori smiješnu sliku o tome.

Tako je vremenom izgubio svoju, gotovo čarobnu, moć. U svakom slučaju ni profesorima ni njegovim kolegama studentima nikad nije bilo jasno zašto je često, izlazeći iz kabineta, srećno vikao „Ura, opet ništa nisam znao!"

Armonko GRGIĆ

POSTSKRIPTUM

(KRIVO)LOVCI

Članovi Lovačkog društva iz Bosanske Dubice nedavno su organizovali akciju prebrojavanja plemenite divljači na svom području. Nakon akcije ustanovljeno je da zečeva ima samo nešto manje od lovaca.

Na redu je prebrojavanje - krivolovaca!

KONKURENCIJA

Pad životnog standarda, odnosno gotovo svakodnevni porast cijena „natjerali" su stanovnike Bosanskog Novog da se snalaze na razne načine. Neki od njih su „spas" potražili u igrama na sreću među kojima je najpopularnije loto.

S obzirom na veliku konkurenciju neki predlažu da se izvlačenje organizuje svakog radnog dana.

MOGUĆNOST

Radna organizacija „Nova radinost" iz Banjaluke oglasila je nedavno dva slobodna radna mjesta (ekonomski i mašinski tehničar) u - Službenom listu Bosne i Hercegovine.

Mogli su ta slobodna mjesta slobodno oglasiti i u - Ustavu!

Himzo SKORUPAN

ŠARENICA

ŠUMSKI ZAKON

U šumi propisa
vele u bazi
jasno je što su
drmatori na snazi!

NIVELACIJA

Lukav k' o zmija
a jak k' o bivo
takav ti često
određuje nivo!

PODMETANJE

Man' te se klipova
jer se češće sreće
da se neko ubacuje
i klipane meće.

VREMEPLOV

Jasno poručuju
istorije stranice
da su na Balkanu međe
isto sto i granice!

NAŠA POSLA

Neki hroničari karakterišu
eskalaciju regionalizma
kao tipičnu pojavu
srednjevjekovnog socijalizma!

Božo MARIĆ

UTOPIJA

Možete li zamisliti druga Lazu
Kako se sa položaja vraća u bazu

APETIT

Bio je veoma dobrog apetita
Kada je u pitanju uzimanje mita

PRAVA

U traženju svojih prava
Radnik najčešće ostaje kratkih rukava

MUŽA

Cijene mlijeka skočila je
Očekujte još da skače
Pa ispada rekao bih
Da sad muzu potrošače

Abdulah ŠISTEK

SITNA ČUDA

PRINCIPI

Principi nam u životu, uglavnom, pomažu da živimo - loše!

INOVATORSTVO

Dok je pamet u fiokama, devize izlaze iz zemlje!

SITNICA

RUBIKON je sitnica u odnosu na to preko čega smo sve mi - prešli!

RAZLOG

Ne možemo pripravnicima da otvorimo vrata kad je cića zima!!

BRZINA

Tačno je da dugo gradimo fabrike ali ih zato brzo - zatvaramo.

VRAĆANJE

Čini mi se da se vraćamo zadrugarstvu. Naročito - Alajbegovoj slami.

ZBOG LETENJA

Kod ocjenjivanja šefa pazite da ne procjenite svoju snagu!

Dušan STARČEVIĆ

Siniša DAVIDOVIĆ

EPIGRAMI

PLAHO ČITANJE

Čitanje je čin visoke svijesti,
no i čitati se po nečem razlikuju
jer jedini prate pijačne vijesti
a drugi samo račune za struju.

GLAVNI USLOV

Sa sveopštom praksom se ne kosi
i vrhunskom skladu doprinosi stav
da prednost imaju plavokosi
na konkursu OUR-a „Vešplav".

SREĆOLOGIJA

Sreća pojedince privodi desetki
premda su im časovi učenja rijetki,
al tek će se znati da nisu pehisti
ako im diploma bude od koristi.

Milan BOROVNICA

Midhat AJANOVIĆ

AKTUELIZMI

Mnogi su protivnici otvaranja. Možda bi ih trebalo zatvoriti.
Nezaposlen možeš biti nekoliko godina a besposličar samo od šest do dva.
I sa onima koji odnose, hoćemo da uspostavimo ljudske odnose.
Napad je najbolja obmana.
Džabe za njega kažu da ne vrijedi „ni po' lule duvana", kada puši po tri kutije „kenta" na dan.

Aleksandar TOKOVIĆ

GOLI STIHOVI

Moral nas uči da je golotinja sramota
Zato mi dajte više od golog života.

-o-

Ako u svijetu postoji sirotinja gola
Pomagao bih sirotinju suprotnog pola.

-o-

U bioskopima zavladala gola blamaža
Filmovi u njima jesu - nudistička plaža.

-o-

Osim tjelesne reklame neke rumene mačke
Na televiziji nam daju tek blijede tačke.

-o-

Popularnost dama s estrade poprima veće dimenzije
Ako im odjeća prema skraćivanju pokazuje pretenzije.

-o-

Gola istina većma odgovara meni
Ako se sastoji u kakvoj goloj ženi.

-o-

Moralisti prizivaju klimu Sjevernog pola
Dodijala im svuda ženska tijela gola.

Dragan STANAREVIĆ

ON PA ON

On se u sve razumije:
u odbore, u žirije,
u sudove, komisije,
ko ordenje da dobije,
šta ko smije, šta ne smije,
ko je pisac a ko nije,
ko da piše istorije -
on se u sve razumije!

On bi svemu da presudi,
kome može - da naudi,
da sve panka i sve kudi,
da proglasi mudrog ludim,
on se svakoj vlasti nudi,
da je neka budža žudi
i da ga se plaše ljudi -
on bi svemu da presudi.

Duško GARČIĆ

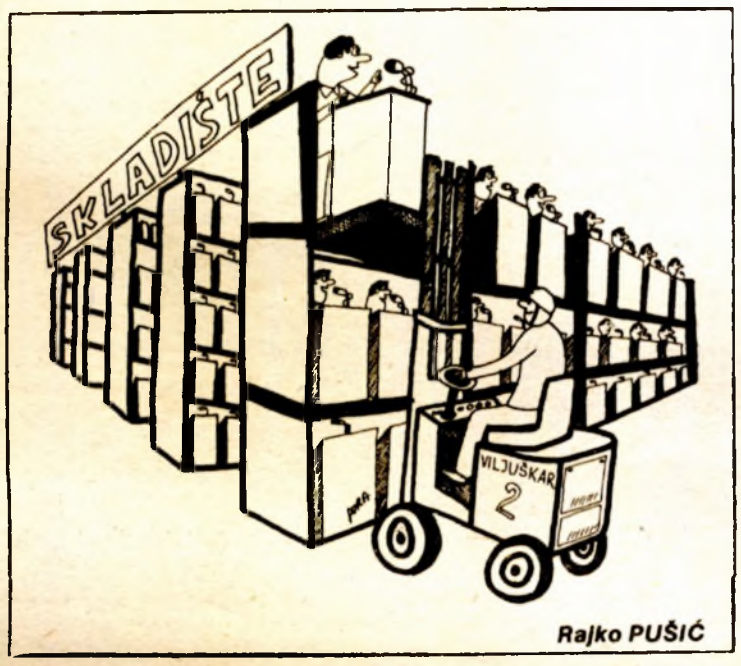

Rajko PUŠIĆ

DOK SAM NEKAD MALI BIO

Dok sam nekad mali bio,
za uši me vuko deda,

Sad je Badža odrastao,
pa se za nos vući ne da.

Dok sam nekad mali bio,
volio sam biti lovac.

Ni slutio nikad nisam,
da ću imat silni novac.

Dok sam nekad mali bio,
nisam dao da me tuku.

Teže im je nego prije,
za jezik me neki vuku.

Miloš ZRNIĆ

MAZALICA

-Doku zovemo mazalica.
-Sigurno kad slika maže po platnu?
-Taj ne zna da slika.
-Da nije moler pa maže po zidovima?
-Nije.
-Zašto ga onda zovete mazalica?
-Voli sve društveno da - mazne!

Pera Ušljebrka

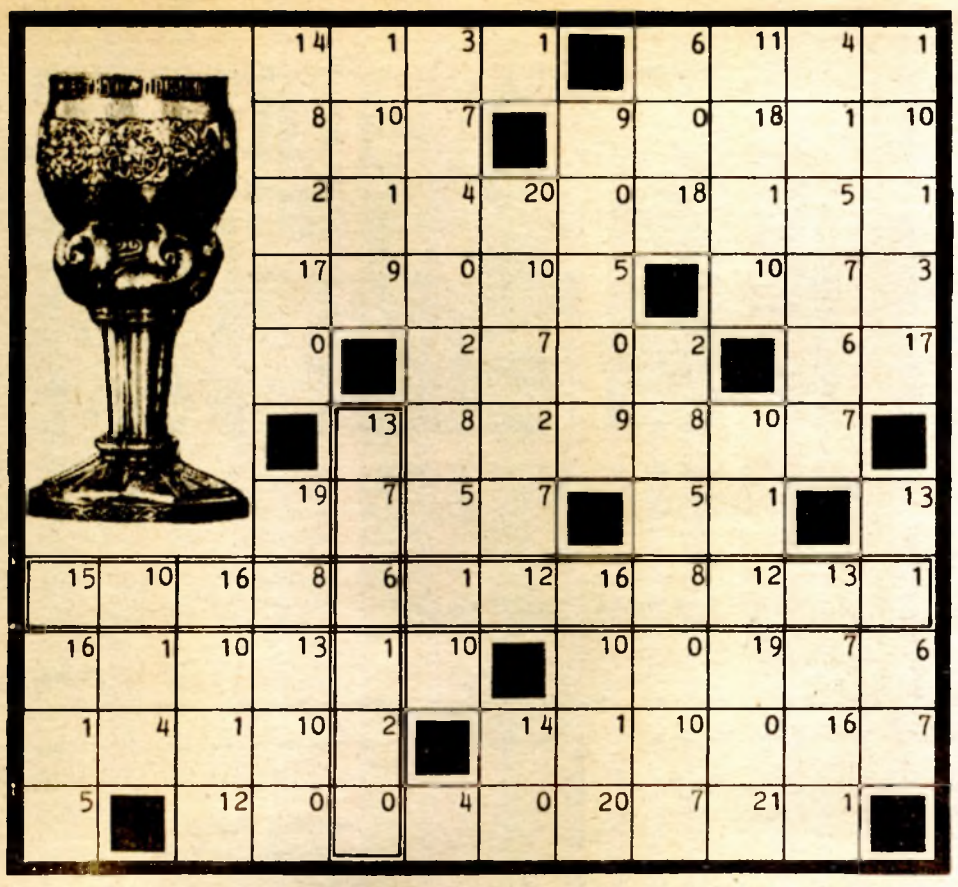

TITU U SPOMEN

(UKRŠTENICA)

VODORAVNO: **1. Jedinstvena politička organizacija komunista naše zemlje,** 26. Pješački put, pločnik sa strane ulice, 27. Izvorna kratica SAD, 28. Artiljerijski projektil punjen brizantnim eksplozivom, 29. Slameni šešir, 30. Spajanje spolnih ćelija suprotnih polova, 31. Upitna zamjenica ,32. Blago nagnuta strana brda, padina, 33. Narodnooslobodilački pokret (skr.), 34. Gle, eto, 35. Nadimak spikera Mlakara, 36. Vrsta hladnog oružja, 37. Suprotni veznik, 38. Otok JZ od Zadra, 39. Inicijali glumca Nalisa, 40. Gogoljeva pripovijetka, 41. Desna pritoka Save, 42. Kandžija, 43. Otok u Jadranu (poznat iz NOB!), 45. Ostalo, drugo, 46. Makedonska čipka, 47. Glavni grad Laristana u Iranu, 48. Starojudejski car, 49. Javljanje tjelesnih svojstava koja normalno ne postoje u dotičnoj vrsti, nego u dalekih predaka, 52. Stari naziv za Dačanina, 53. Novozelandsko drvo za brodogradnju, 54. Mjesto u Azerbejdžanu, 55. Svrdlo kojim se buše rupe za čivije na kolima (mn.).

USPRAVNO: 1. Najmanji trocifreni broj, 2. Poznati francuski kipar, žan, 3. Biljka iz por. kaćuna, vimenjak, 4. Pokrajina u srednjoj Grčkoj, gl. grad Mesolongion, 5. Pojas na nebeskom svodu kroz koji prividno prolazi ekliptika, staza Mjeseca i velikih planeta, 6. Koštunjava riba Jadrana, kanjac, 7. Omladinska radna akcija (skr.), 8. Voćka iz por. ruža, plod jestiv kad ugnjili, 9. Oružana pobuna naroda, 10. Naprava koja služi za poboljšanje vida ili zaštitu očiju, 11. Jaram, 12. Mjesto na granici BiH i Hrvatske, na putu Bihać-Knin, 13. Slavonski ples, 14. Gušter iz por. leguana (mn.), 15. Vojnik regularne turske pješadije, sastavljene od zarobljenika i poturčenih hrišćana, 16. Japanska kratka pjesma, 17. Gakanje, 18. Začetnik, pokretač, 19. Položiti, staviti na jedno mjesto više predmeta u određenom redu, 20. Listić časice cvijeta, 21. Hemijski simbol za americij, 22. Vojni ekspedit (skr.), 23. Smrzla magla, 24. Žitelj indonezijskog otoka Jave, 25. Domaći, namještenik koji se brine oko nabave (mn.), 44. Cio, sav, 45. Straga, pozadi, 50. Lična zamjenica, 51. Trinaesto i dvadeseto slovo.

J. Nedić

KRIPTOGRAMNA UKRŠTENICA

Gornju ukrštenicu bez opisa treba riješiti tako da se umjesto brojeva upisuju slova po principu: isti broj - isto slovo. Zadatak neće biti težak ako se zna da u vodoravnu i uspravnu kolonu posebno uokvirenih polja treba upisati nazive klubova-ovogodišnjih finalista fudbalskog kupa Jugoslavije, koji 24. ovog mjeseca igraju revanš utakicu za Pehar maršala Tita (vidi sliku). Ovo je, u stvari, ključ za rješavanje ukrštenice, a dalje se rješava upisivanjem u mrežu opštepoznatih pojmova.

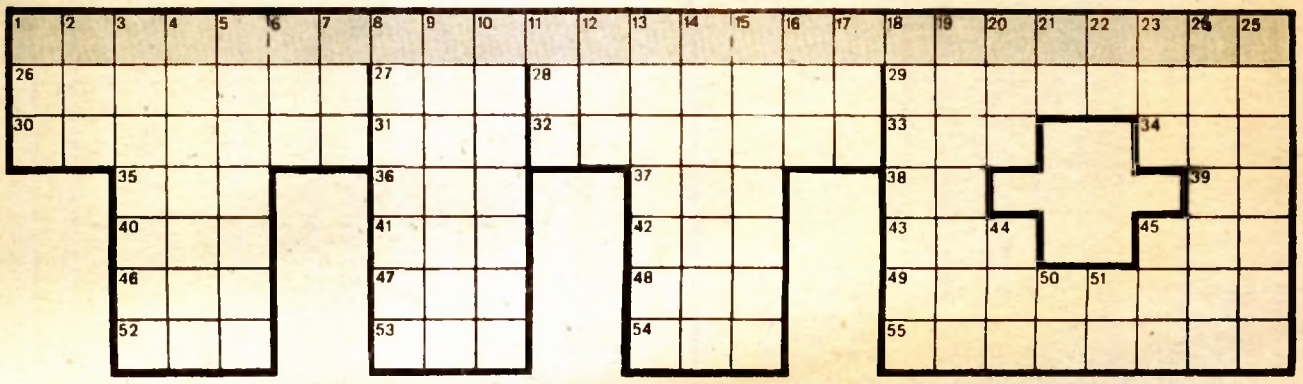

OSMOSMJERKA

TITOVI PSEUDONIMI

V Z I R E T S A V
K A R S U V I A O
A G A V U D L M O
V O T I T T I T I
O R S K E T I O G
N A M R E T I T K
A C I V I K T O R

Pronađite u ovoj osmosmjerci sedamnaest pseudonima Josipa Broza Tita. Ako to dobro uradite preostat će vam 4 slova koja daju još jedan Titov pseudonim.
IVICA, NOVAK, OTO, RUDI, STARI, T. G, TIM, TIMO, TITERMAN, TITO, TITOV, TITUS, VALTER, VASTER, VIK, VIKTOR, ZAGORAC.

(Željko Jandragić)

BORAC U RATU I MIRU
(premetaljka)

LOM RATIŠTA
ne skrši mu srca;
borio se da zemlja ne grca
u ropstvu i bijedi.
Pa i sada nakon smrti
svijetli lik mu nama stazu prti,
a narod je slijedi!

Vladimir Kutnjak

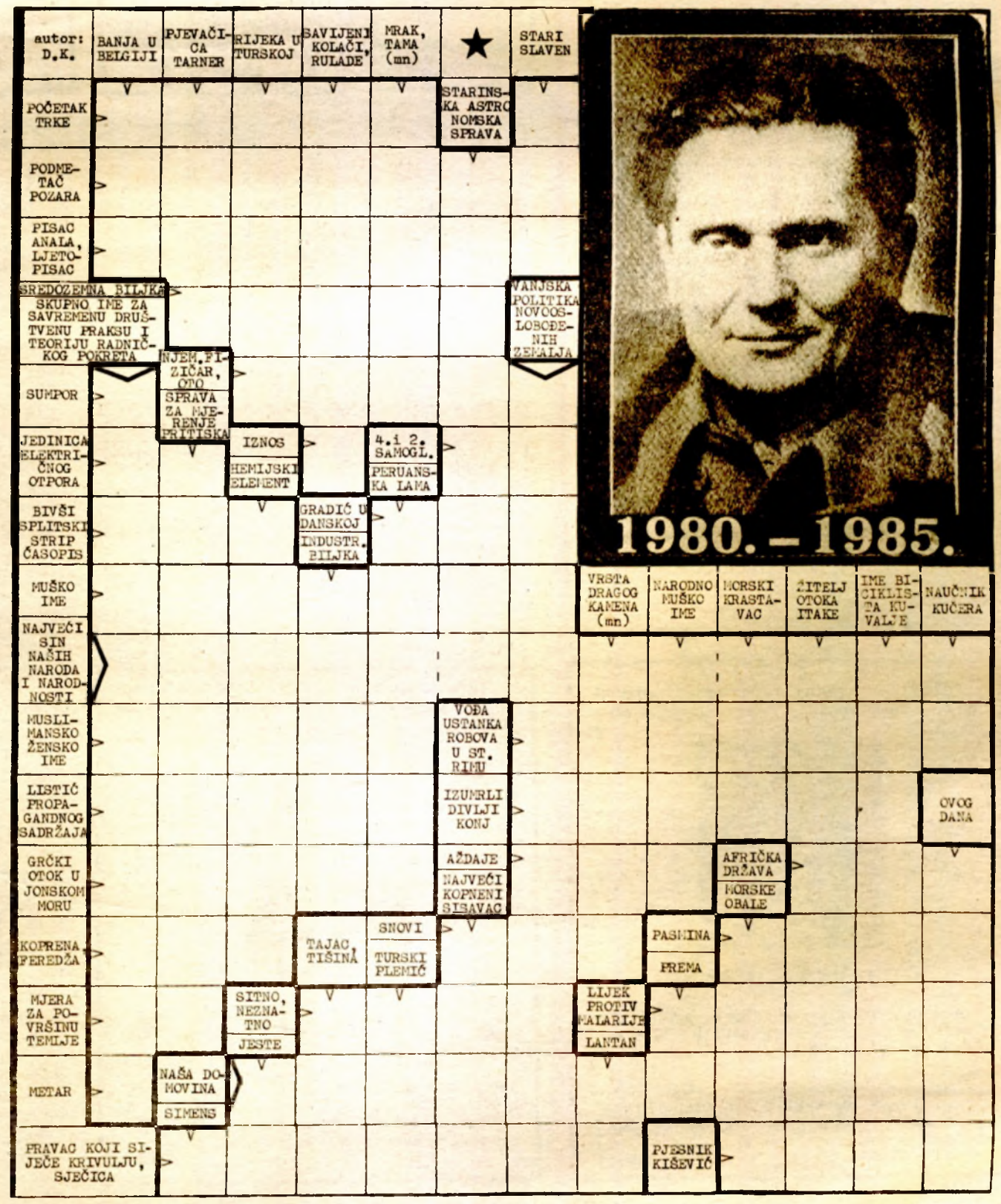

Tužnim srcem javljamo da je naša draga majka, baka, prabaka, svekrva, i tašta

MARA BUNDALO (rođ. MIKIĆ)

preminula 16.5.1985. godine, nakon duge i teške bolesti u 86. godini života. Sahrana će se obaviti 18.5.1985. godine u 13 sati u selu Drugovići.

Ožalošćeni: sinovi: Momčilo, Stojan, Mladen, Dejan i Milenko; snahe: zetovi, unučadi, praunučadi i ostala mnogobrojna rodbina

049520

TUŽNO SJEĆANJE

Povodom desetogodišnjice proslave mature sjećamo se s tugom, poštovanjem i ljubavlju naših dragih školskih drugova

LJILJANE RADETIĆ

BOŽE BAJIĆA

JOSE DAKIĆA

DRUGARICE I DRUGOVI
GENERACIJE ŠKOLSKE 1974/1975. GODINE
UPRAVNE ŠKOLE IV -b RAZREDA BANJALUKA

049487

Dana 19.5.1985. godine navršavaju se dvije godine tuge i bola za voljenom majkom, bakom, svekrvom i punicom

STOJOM BALABAN (rođ. RAČIĆ)

Draga majko, vrijeme prolazi, ali sjećanje na tvoju dobrotu i plemenitost vječno će živjeti u nama.

Porodica: sin, kćerka, snaha, zetovi i unučad

049518

Dana 19. maja 1985. godine navršavaju se pune dvije godine tuge i bola otkako nas zauvijek napusti naš dragi otac, brat i djed

ESAD ŽILIĆ

S tugom i bolom rado ga se sjećaju

NJEGOVI NAJMILIJI:
kćerka JASMINA, sestra FATIMA i unuk DENIS

049494

TUŽNO SJEĆANJE

na našeg dragog

ZDRAVKA BRACU JAKIĆA

18.5.1984-18.5.1985.

Sjećamo se s ljubavlju njegovog nama dragog lika i prijateljstva

OSOBLJE PRODAVNICE 3 RO
„22. DECEMBAR" I KTK „VISOKO"
BANJALUKA

049475

Dana 19. maja 1985. godine navršava se tužnih četrdeset dana dragom suprugu, ocu, bratu, ujaku i stricu

BOŽI MARIĆU

Toga dana u 10,30 sati položićemo cvijeće na njegovu vječnu kuću.

OŽALOŠĆENA PORODICA

049472

RO „Rotas" Banjaluka OOUR Mjesni transport na osnovu odluke Radničkog savjeta br. RSMT - 57-b/85. od 19.4.1985. godine, raspisuje

LICITACIJU

za prodaju osnovnih sredstava i to:

1. Putničko vozilo ZASTAVA 101, reg.br. BL 960-71 sa početnom cijenom u iznosu od 100.000,00 dinara.
2. Motor TAM 2001 - komplet sa početnom cijenom u iznosu od 30.000,00 dinara.

Motor TAM 2001 - nekompletan sa početnom cijenom u iznosu od 20.000,00 dinara.

Termoakumulaciona peć „ELIND" 2 KW sa početnom cijenom od 8.500,00 dinara.

5. Peć na čvrsto gorivo AEG - sa početnom cijenom od 5.000,00 dinara.

Licitacija će se obaviti dana 22.5.1985. godine na Banjalučkom polju sa početkom u 13,00 časova, putem usmenog javnog nadmetanja.

Ukoliko ne uspije prva licitacija, ponovna će se obaviti dana 29.5.1985. godine sa početkom u 13,00 časova.

Osnovna sredstva koja se licitiraju mogu se pogledati svakim radnim danom od 7,00 do 15,00 časova na banjalučkom polju Ul. partizanskih avijatičara bb.

Učesnici u javnom nadmetanju obavezni su položiti kauciju na blagajni u iznosu od 10% od početne prodajne cijene.

Porez na promet plaća kupac.

Pravo učešća u javnom nadmetanju imaju sva fizička i pravna lica.

OOUR Mjesni transport

Tužnim srcem javljamo svoj rodbini i prijateljima da je naša draga:

ZDRAVKA ROMANIĆ

preminula nakon kraće i teške bolesti u 49. godini života. Sahrana će se obaviti 18.5.1985. godine u 13 h. u selu Nišević.

Ožalošćeni: suprug Dragoljub, sin Slobodan, kćerke Dragana i Radana i mnogobrojna rodbina komšije i prijatelji.

049529

Tužnim srcem javljamo da je u četvrtak 16. maja 1985. godine u 61. godini života preminuo naš dragi

MUHAREM (Selima) KOBAŠLIĆ

Sahrana će se obaviti u subotu, 18. maja 1985. godine, u 18 sati u Stupnici

OŽALOŠĆENI:
supruga Besima; sinovi: Edin, Emir i Faruk; braća: Rizak, Smajo i Nurko; snaha Almira; unučad: Dženana i Dženan i ostala ožalošćena rodbina, prijatelji i komšije.

049530

RO „AUTOSERVIS" BANJALUKA
OOUR „ZASTAVA-SERVIS"
Mladena Stojanovića 111
raspisuje

OGLAS

za popunu poslova i radnih zadataka

1. Materijalni knjigovođa, na neodređeno vrijeme, izvršilac 1
2. Materijalni knjigovođa, na određeno vrijeme do povratka radnice s trudničkog bolovanja, izvršilac 1
3. Pomoćnik skladištara, na neodređeno vrijeme, izvršilac 1

USLOVI:

Pod 1. i 2. ekonomski tehničar sa 6 mjeseci radnog iskustva.

Pod. 3. mašinski tehničar, KV trgovac ili KV radnik (atuo-mehaničar, auto-limar auto-električar) sa 6 mjeseci radnog iskustva.

Oglas ostaje otvoren 8 dana. Nepotpune i neblagovremene molbe neće se uzeti u razmatranje.

Komisija za radne odnose

Tužnim srcem javljamo svoj rodbini, prijateljima i znancima tužnu vijest, da je u četvrtak 16. maja 1985. godine u 74. godini života preminula naša najdraža

DRAGINJA (rođ. Jakovljević) TALIĆ

Sahrana posmrtnih ostataka naše drage majke i bake obavit će se u subotu 18. maja 1985. godine u 13 sati na Novom groblju u Banjaluci.

OŽALOŠĆENI: sin Andrija, kćerke: Milka, Bosa i Mirjana, unuke: Gordana i Andrijana, unuci: Ognjen, Dragan, Đemo, Igor, Dejan, Danijel i Goran, snaha: Lazarka, zetovi: Dušan, Mustafa i Zoran i ostala ožalošćena rodbina.

061166

IN MEMORIAM

našem voljenom

JOVANU BANJCU

8.4.1985 - 8.5.1985.

SUPRUGA i DJECA
049517

Dana 19. maja navršava se 40 dana od smrti našeg dragog sina, supruga, oca i brata

STOJANA (PERO) BANOVIĆA

Toga dana u 11. sati posjetićemo njegov grob i položiti cvijeće na Novom groblju u Banjaluci.

Ožalošćena porodica
049515

Dana 19. maja 1985. godine u nedjelju navršava se tužnih četrdeset dana od tragične i prerane smrti našeg dragog sina jedinca

GORANA (MOMIRA) JANKOVIĆA

Obavještamo rođake, prijatelje i poznanike da ćemo toga dana u 12,00 sati posjetiti grob našeg dragog Gorana i položiti cvijeće.

Koristimo priliku da izrazimo duboku zahvalnost rođacima, prijateljima i komšijama, a posebnu zahvalnost upućujemo i dugujemo kolektivu ZOIL „Sarajevo" PJ Banjaluka, te stanici Hitne pomoći Banjaluka.

OŽALOŠĆENA PORODICA
049505

TUŽNO SJEĆANJE

Dana 21. maja 1985. godine navršava se jedanaest godina kako nas ostavi naš jedini sin i brat

MILINKO SLIJEPČEVIĆ

iz Međuvođa

Sine naš, što prolazi više dana, sve je veća samoća, tuga i na srcu rana, ali uvijek si s nama.

Toga dana podižemo spomenik tvojoj babi Stani i polažemo cvijeće na tvoj i njen grob.

VJEČNO OŽALOŠĆENI:
MAJKA PERSA, otac MIRKO, sestre: MIRA i MILICA i ostala rodbina
049487

Dana 18. maja 1985. godine navršava se petnaest godina od smrti naše drage supruge i majke

ZDRAVKE KOZIĆ, rođene VUJČIĆ

iz Nove Topole

Sjećanje na njen vedri lik nikada neće izbljediti.

NJENI NAJMILIJI:
SUPRUG, KĆERKE i UNUČAD
049522

HUSNIJA HUTE KUDUZOVIĆ

kemijski tehničar
20.5.1967 - 20.5.1985.

U ponedjeljak, 20. maja 1985. godine u 18,00 sati u znak sjećanja položićemo cvijeće na njegov grob na Novom groblju u Banjaluci

PORODICA KUDUZOVIĆ
049439

IN MEMORIAM

Dr JOSIP JOVIĆ

19.05.1983 - 19.5.1985.

Tim povodom prilažemo Udruženju distrofičara Banjaluka 5.000,00 din.

Seka DANICA
sa OBITELJI

Na prilogu toplo zahvaljuje Udruženje distrofičara Banjaluka, Akifa Šeremeta „L", tel. 30.746

U subotu 18. maja 1985. godine navršava se tužna godina kako ostadosmo bez naše majke

JOVANKE DRAGIĆ

Iz Velikog Blaška

Toga dana otkrićemo njen spomenik i položiti cvijeće.

OŽALOŠĆENI SINOVI:
MILENKO i NIKOLA s porodicama
049502

Danas 18. maja 1985. godine navršava se jedanaest godina od smrti moga voljenog brata

MLADENA LASOVANA

Njegov dragi lik s neizmjernom tugom i vječnim bolom u srcu nosi njegova

sestra RADOJKA
049492

Prošlo je šest mjeseci od prerane tragične smrti našeg dragog

NEBOJŠE REŽJE BOSANČIĆA

U nedjelju 19. maja 1985. godine u 10,00 sati položićemo cvijeće na njegov grob.

PORODICA BOSANČIĆ i prijatelji
049488

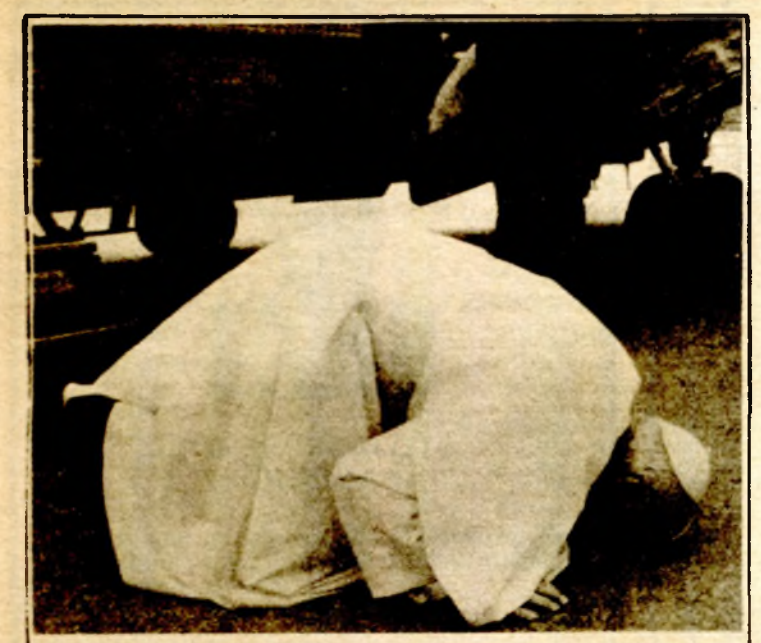

FOTO—VIJEST

PO REDU I ZAKONU...

BRISEL, BELGIJA, maja — Takav je crkveni red i zakon: papa Jovan Pavle II po izlasku iz aviona koji ga je dovezao ljubi tlo Belgije u koju prvi put dolazi...

(Foto-Rojter)

IZ JAPANA STIŽE

„PIKOKASETA" U PRODAJI

NJUJORK — Američka firma „Biktafon korporejšen" otpočela je prodaju „Pikokasete", kako je nazvana najmanja magnetofonska kaseta na svijetu. Kasetu dimenzija 3.6 sa 2.5 centimetara, na koju može da se snimi 60 minuta teksta, konstruisao je na zahtjev američke firme poznati japanski proizvođač „Dži-Vi-Si".

Kaseta može da se koristi u novom tipu kasetofona koji je firma istovremeno lansirala.

ZODIJAK

BLIZANCI OSAM: 21. MAJ — 31. MAJ

Potkresana snaga

Osobe rođene u prvoj dekadi Blizanaca, dekadi označenoj brojkom osam su u prvom redu pronicljive i stabilne. Bistre su ali konzervativne, teže za pravdom ali posjeduju i instinkt blagosti. I, upravo tu nastaje i konflikt u ovoj ličnosti, što je evidentno i iz njihove tarot-karte. Značenje ovog tarot zapisa je: potkresana snaga i kaže da Blizanci osam ako žele da postignu sreću, moraju skinuti povez sa očiju i pustiti da svjetlost uđe unutra.

Bizanci osam su mislioci. Kao svaki znak vazduha razum im je glavno oružje. Um im je analitičan. Brzo zapaža i na osnovu toga zaključuje. Dobri su organizatori, znaju raditi ali i upravljati radom drugih. Prilično su konzervativni, vjerni običajima i tradiciji. Znaju mjeru no ne ponašaju se kao da su oni mjera svih stvari.

Međutim, ako su negativni, onda su pretjerano kritični, licemjerni (čak i prema sebi), bezosjećajni i okrutni. Postaju škrti, lakomi, sitničavi... Zbog sitnih problema, koje naizgled tjeraju do kraja zapletu se u intrige, izgube sposobnost rasuđivanja i ostanu vječno u pozadini. A tu im nije mjesto.

Najbolji faktor ravnoteže za kritične Blizance osam je tolerancija ali stečena jasnovidnim razmišljanjem i prosudivanjem a ne emotivna tolerancija. Da bi im put bio uspješan, moraju njegovati osjećaje i davanja i primanja. No, sve dok njihovim srcem vlada razum, Blizanci će čvrsto koračati stazom zvijezda. No, ne smiju nikako biti prestrogi prema sebi samima.

Ove ličnosti su mirne i nenametljive. No, to je zamka. Strogi oprez! Ono što su planirali jaki Blizanci osam će i sprovesti. A njihovi planovi nisu samo lični. Oni bi da mijenjaju i svijet iako za to nisu ni najsposobniji ni najpozvaniji. Oni su vrlo precizni i savršeni u pozivu koji su izabrali. Kad pogledamo ko je sve rođen u Blizancima osam onda ćemo vidjeti niz izuzetno slavnih ličnosti u suštini konvencionalnih i tradicionalnih ali u svom poslu nenandmašnih. To su: Direr, Mesmer, Emerson, Dojl i Vitmen. Tu su takođe i dvojica znanih političara Džon Kenedi i Kisindžer.

Kad se pogledaju ove ličnosti i kad se individualno analiziraju onda je očigledno da su iako svestrani ovi ljudi zbog nedostatka samopouzdanja sami sebe ograničavali. Oni su često kako to kaže jedan prastari zapis „stajali udivljeni pred datom im mudrošću, ali su je koristili za sitne i beznačajne stvari".

I, uopšte ako imate prijatelje rođene između 21. i 31. maja, budite sigurni da imate prijatelje, no ako dođete u situaciju da vam ti isti prijatelji počnu zamjeriti na sitnicama onda budite sigurni da je počelo nešto, što po njih nije dobro, da im se događa. Tad trebaju pomoć. Nisu od ljudi koji bi je odbili. Samo oni je ne znaju tražiti sami. To vi morate vidjeti. A najlakše im je pomoći razgovarajući sa njima. U razgovorima se vježba i kali njihov um ističe samopouzdanje. Ono će im pomoći da nastave sopstveni put. Zato ne odbijajte pomoći bilo kojem Blizancu osam, ako mu je to potrebno.

M. PRAREVAC

SPEKTAKL

SA RAZNIH STRANA

Trouglasti siledžija

MADRID — Nepunih „prosječnih" osam života trebalo bi izvjesnom Frnacisku Lopezu da bi izdržao kaznu zatvora od 592 godine i devet mjeseci. A upravo toliku kaznu izrekao je sud u Barseloni ovom mladiću, poznatijem kao „trouglastom siledžiji" za preko 40 kriminalnih radnji, uključujući tu silovanje, nasilne krađe, oduzimanje časti i zastrašivanje. Među tim brojnim kriminalnim radnjama bilo je 26 silovanja. Za svako od njih dobio je po 20 godina, a ostatak kazne je raspoređen na krađe i zastrašivanja.

Većina od 39 žena, žrtava ovog manijaka, pretrpjela je teške fizičke posljedice i fizičke traume.

Medicinski eksperti su potvrdili, to je sadržano i u presudi, da je ovaj mladić (ne kaže se koliko ima godina) nesocijalna ličnost i težak psihopata, što dovode u vezu sa „izvjesnim promjenama na lijevoj strani mozga".

NEDJELJNI ZADATAK

PRIPREMA A. ALIBEGOVIĆ

VRAPČIJI LET

Dvojica biciklista se nalaze na udaljenosti od 10 km i kreću jedan prema drugom jednakom brzinom od 10 km na sat. Istovremeno sa istog mjesta odakle kreće jedan od biciklista, poliće vrabac ka drugom vozaču dva puta većom brzinom, dakle 20 km na sat i čim stigne do njega, vraća se prvom, pa kad dođe do njega, leti nazad... i sve tako dok se dvojica biciklista ne mimoiđu. Koliki put preleti vrabac za ovo vrijeme?

Rješenje zadatka objavićemo u sljedećem **Nedjeljnom Glasu**.

Prošli zadatak trebalo je riješiti ovako:

4	9	8
11	7	3
6	5	10

Nudistički kan — kan

KAN, FRANCUSKA, maja — Ovo su kandidatkinje za izbor nudističke „Mis Francuske" za 1985. godinu. U Kanu, gdje je sada velika gužva i vrućina, ovaj festival ima svoju publiku, kao i onaj filmski. Među njima je voditelj programa koji publici predstavlja kandidatkinje. Posebna objašnjenja nisu potrebna, sve se vidi, sve se zna...

(Foto-Rojter)

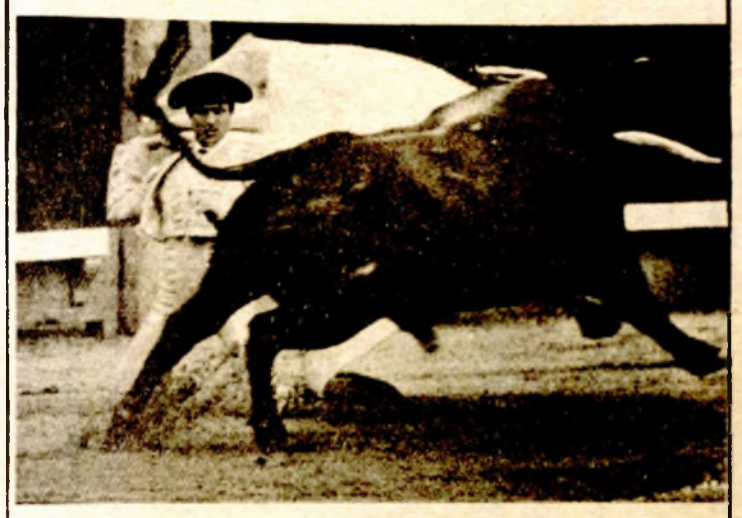

KORIDA

UM CARUJE, SNAGA....

SAN ISIDRO, MADRID, maja — Ovogodišnji veliki vašar u San Isidru otvorio je španski toreador Huan. A. Ruiz Espartako. Na ovoj fotografiji ga vidimo u klasičnoj pozi neustrašivog toreadora kako na koljenima prkosi biku koji juriša i usput „valja" svojih pet stotina kilograma. Ali, um, ipak, caruje, a snaga klade valja.

IZJAVITE ZA ŠTAMPU

BANJALUKA

VIŠE ZELENILA

Marica Ilovača, ekonomski tehničar, zaposlena u kiosku „Oslobođenje":

- Banjaluka je poznata kao grad zelenila i parkova. Ja ipak mislim da naši parkovi nisu dovoljno uređeni i da bi trebalo biti još više zelenih površina i cvjetnih parkova.

NEDOVOLJNO TURISTIČKIH SADRŽAJA

Tea Popović , turistički radnik, zaposlena u agenciji „Inec":

- Što se turističke ponude tiče, mislim da Banjaluka nije u potpunosti spremna za nastupajuće turističku sezonu. I ove godine turistički radnici neće upotpuniti svoje ponude sa novim, i atraktivnijim sadržajem što bi privuklo veći broj turista.

SLOBODNOG VREMENA NAPRETEK

Sead Turkanović, dipl. ing. elektrotehnike, bez zaposlenja:

- Nezaposlen sam i slobodnog vremena imam napretek. Uglavnom ga provodim šetajući po Starčevici i drugim dijelovima grada. Naravno, ovako mi vrijeme brže prolazi u iščekivanju posla.

DRUŽENJA SREDNJOŠKOLACA

Ankica Bilić, učenica Saobraćajne tehničke škole:

- Nedavno sam sa svojim drugovima i drugaricama iz razreda bila na ekskurziji. Drugarstvo u našim godinama naročito dolazi do izražaja a druženja srednjoškolaca, naročito na ekskurzijama, pravi su doživljaj.

Senada Hadžić

snimci: M. Pavičić

RADIO PROGRAM

BANJALUKA

SUBOTA, 18. maja

7,00 - Početak programa
7,05 - MUZIKA-NOVOSTI-MUZIKA
7,30 - Vijesti
7,45 - Oglasi i obavještenja
8,00 - Mi predlažemo - vi birajte
9,00 - GOST PROGRAMA
10,00 - Hit programa
10,10 - Rezervisano vrijeme
10,20 - Magazin sedam
11,00 - SPORTSKI ŽURNAL
11.20 - Uključite svoje magnetofone
12,00 - Završetak programa
OD 12,00 do 07,00 - PRVI PROGRAM RADIO—SARAJEVA

NEDJELJA, 19. maja

7,00 - Početak programa
7,05 - MUZIKA — NOVOSTI — MUZIKA
7,30 - Vijesti
7,45 - Oglasi i obavještenja
8,00 - NA ZELENOM TALASU
8,30 - Poželjeli ste - izvodimo
10,00 - HRONIKA SKENDER—VAKUFA
10.20 - Magazin sedam
11,00 - Muzika za nedjeljno raspoloženje.
11,30 - TRAGOM FOLKLORA BOSANSKE KRAJINE
12,00 - Završetak programa
Od 12,00 do 01.00 - PRVI PROGRAM RADIO-SARAJEVA

PRNJAVOR

Program emituje na srednjim talasima 1341 kilohere i UKT 98,3 megaherca

SUBOTA, 18. MAJA

9,00 - Najava „SUBOTNJEG REVIJALNOG PROGRAMA RADIO-PRNJAVORA"
9,03 - Muzika — informacije - reklamni blokovi - oglasi (zabavna)
10,00 - Emisija „GOST PROGRAMA"
11,00 - Iz serije priloga posvećenih obilježavanju 40-godišnjice pobjede nad fašizmom i oslobođenja Jugoslavije
11,25 - O kulturi subotom
12,00 - 14,00 - Zajednički program Radio-Stanica BiH
14,00 - 16,00 - „POMAK" - prnjavorske omladinske aktuelnosti
16,00 - Odjava programa

NEDJELJA, 19. MAJA

8,00 - Najava „NEDJELJNOG POLITIČKO—INFORMATIVNOG I ZABAVNOG PROGRAMA RADIO—PRNJAVORA"
8,03 - 9,00 - Važe želje, čestitke i pozdravi - emisija narodne i zabavne muzike
9,00 - Emisija za selo
10,00 - 18,00 - Vijesti - informacije - osvrti - komentari - muzički blokovi iz sata u sat - muzika iz programa „Vaše želje, čestitke i pozdravi"
18,00 - Odjava programa

JAJCE

SUBOTA, 18. MAJA

9,00 - Najava programa
9,10 - Vijesti
9,15 - Emisija iz udruženog rada
10,00 - Revija želja, čestitki i pozdrava...
11,00 - Odjava programa

NEDJELJA, 19. maja

9,00 - Najava programa
9,15 - EPP
9,30 - Reportaža, zapisi...
10,00 - Nedjeljni žurnal
10,30 - Putokaz - omladinska emisija
11,00 - Revija želja, čestitki i pozdrava
12,00 do 13,00 - Odjava programa

BOSANSKI NOVI

SUBOTA, 18. maja

9,00 - I danas smo zajedno (najava, vijesti i melodija dana)
9,10 - Želje slušalaca
10,00 - Emisija za selo (u sklopu programa emitujemo kombinat na talasima krajiških RST)
10,30 - Nastavak ispunjavanja vaših želja
11,00 - Hronika 6 radio-dana (IPP - pregled aktivnosti na kraju nedjelje)
11,15 - EP-prospekt
11,30 - Rezervisano za ... (dokumentarni program)
12,00 - Susret na talasu (zajednički program RSA II i ORSBiH)
14,00 - Odjava programa i najava ponovnog susreta)

BOSANSKA DUBICA

SUBOTA, 18. maja

11,00 - Najava i pregled programa
11,05 - Za svakog ponešto
11,30 - Želje slušalaca
12,00 - Zajednički program RS BiH
14,00 - Emisija za selo
14,30 - Vijesti
14,33 - Program za mlade
15,30 - PROTEKLE SEDMICE U NAŠOJ KOMUNI
15,45 - Objavještenja, muzika, oglasi
16,00 - Dnevnik RS
16,30 - U subotnje predvečerje
17,00 - Odjava programa

SRBAC

SUBOTA, 18. maja

8,00 - Informativno-zabavni program Radio-Srpca
12,00 - Zajednički program RSBiH
14,00 - Završetak emitovanja

NEDJELJA, 19. maja

8,00 - Početak emitovanja
8,05 - Muzika za dobar dan
8,30 - Želje, čestitke i pozdravi
9,00 - Radio u selu - AIPK na talasima
9,30 - Želje, čestitke i pozdravi
10,00 - Sedam dana
10,15 - Želje, čestitke, pozdravi (EPP, oglasi, reporataža...)
12,00 - Odjava i završetak emitovanja.

BOSANSKA GRADIŠKA

SUBOTA, 18. maja

8,00 - Početak i najava programa
8,05 - Muzika-informacije-muzika
8,50 - Oglasi i obavještenje
9,00 - Odabrali smo za diskofile
9,30 - VIJESTI i sportska hronika
9,40 - Narodna muzika
10,00 - Iz melodije u melodiju
11,00 - Omladinski studio
12,00 - Odjava i završetak programa Radio-Bosanske Gradiške
12,00 - 14,00 - ZAJEDNIČKI PROGRAM RADIO—STANICA BiH (susret na talasu)

NEDJELJA, 19. maja

7,55 - Početak i najava programa
8,00 - AIPK NA TALASIMA KRAJIŠKIH RADIO—STANICA
8,30 - Želite, čestitate, pozdravljate, I dio
9,30 - Oglasi i obavještenja
9,10 - Želite, čestitate, pozdravljate, II dio
10,00 - HUMORISTIČKI RADIO—TALAS
10,10 - Želite, čestitate, pozdravljate - do kraja programa (u 12,00 VIJESTI)

KLJUČ

NEDJELJA, 19. MAJA

10,00 - Najava programa i vijesti
10,30 - Nedjeljna hronika Radio-Ključa
11,00 - Poruke, želje i pozdravi slušalaca
12,00 - Emisija za selo i AIPK na talasima
13,00 - Nedjeljom za mlade i odjava programa
14,00 - Prenos Prvog programa Radio-Sarajeva.

PRIJEDOR

SUBOTA, 18. MAJA

9,00 - Najava programa
9,02 - Noviteti disko-produkcije
9,30 - Jugoton-ekspres
10,00 - Subotom zajedno
11,00 - Čestitke, želje, pozdravi
13,00 - Odjava programa
Radio-Prijedor nedjeljom ne emituje radio-program.

SARAJEVO

SUBOTA, 18. MAJA

Prvi program od 10,02 do 11,00 sati

KUDA IDE SUDAN

Mjesec dana poslije državnog udara u ovoj afričkoj zemlji situacija je relativno mirna i pod punom kontrolom vojnih snaga. Vojni lider Sudana general Svar El Dahab upozorava da će u zemlji biti nastavljen oštar kurs u provođenju ekonomskih mjera. Što se tiče „vrućeg" pitanja šerijatskog prava, El Dahab je nagovijestio određene korekcije, ali je indirektno potvrdio da šerijat u Sudanu neće biti ukinut. Iako Sudan u ovim trenucima ima velikih problema na sređivanju situacije u zemlji, pokušaćemo odgovoriti i na pitanje s kakvih pozicija će ova afrička zemlja djelovati na međunarodnom planu.

O tome kuda ide Sudan u ovim momentima, ili još bolje rečeno kuda bi želio da ide, pokušaće da odgovori današnja emisija „Svijet danas".

Urednik i voditelj: Predrag Smoljan.

NEDJELJA, 19. MAJA

Prvi program od 20,30 sati

„VESELO VEČE" SA MLADIMA

Radio-Sarajevo večeras je domaćin zajedničke emisije jugoslovenskih radiostanica „Veselo veče" , a osnovna tema je „Mladost". Mladost na radnim akcijama. Humor mladih. Snaga naše mladosti. Njihov život i njihove radosti. Dakle, večer je posvećena mladima, što ne znači da neće i za starije biti skečeva, epigrama, aforizama.

Autori priloga su Bora Oljačić, Veljko Šijakov, Momčilo Dragičević, Nikola Škrba i drugi humoristi, a izvođači su glumci sarajevskih pozorišta.

Autor je Omer Zorabdić.

INFORMATOR

BANJALUKA

REPERTOAR KINA

KOZARA - BIJEG U POBJEDU (američki film u 11,16, 18 i 20 sati.

VRBAS — PRIPREMITE MARAMICU (francusko-belgijski film) u 16, 18 i 20 sati.

PALAS — velika sala — VATRENE ULICE (američki film) 10, 16, 18 i 20 sati, **PUCANJ U MJESEC** (američki film) u 22 sata, **mala sala - TOM I JERRY, OSKAROVCI** (crtani film) u 10 sati, **SAHARA** (američki film) u 16,30, 18,30 i 20,30.

NARODNO POZORIŠTE

U subotu, 18.5. u 17 sati je popularna predstava **NOVA VUNA.**

DJEČIJE POZORIŠTE

Nema predstave.

DOM KULTURE

Izložba **Mihajla Rakite** (mali salon).

UMJETNIČKA GALERIJA

Stalna postavka.

SPOMEN ZBIRKA DRAGINJE I VOJE TERZIĆ sa stalnom postavkom nalazi se u Ulici V. Nazora 19.

MUZEJ BOSANSKE KRAJINE

Stalna postavka.

BIBLIOTEKA

Odjeljenje u Domu radničke solidarnosti radi svaki dan, osim subote i nedjelje, od 7 do 19 sati. Odjeljenje u MEJDANU radi svaki dan, osim subote i nedjelje, od 7 do 19 sati. Odjeljenje u BUDŽAKU radi ponedjeljkom i utorkom od 15 do 19 sati, srijedom, četvrtkom i petkom od 10 d 15 sati.

DEŽURNA APOTEKA

Noćno dežurstvo ima **CENTRALNA APOTEKA** u Ul. V. Masleše 18. tel: 35-306.

VAŽNIJI TELEFONI:

SUP 92
Vatrogasci 93
Hitna pomoć 94
Bolnica 33-725 (stara lokacija) i 38-111 (Paprikovac).
Autobuska stanica 45-355
Željeznička stanica 31-229
Taksi-stanica 22-222
Inspekcija 32-100
Vodovod i kanalizacija 21-247
Elektrobanjaluka 42-555
Servis za hitne popravke stanova 45-404
Atlas 31-995
Inex-turist 21-261
Putnik 43-900
Turist-biro 35-082
Slavnik Koper 31-113
Mladost BiH 39-835
Opštinski sekretarijat za narodnu odbranu - Centar za obavještenja 985.

POLASCI VOZOVA

ZA SARAJEVO: 0,58 (brzi) 05,44 (poslovni), 13,13 16,15 18,09 (poslovni)
ZA ZAGREB: 01,12 03,15 04,12 09,56 (poslovni), 15,14 i 16,33.

ZA BEOGRAD: 10,23 (putnički do DOBOJA iz DOBOJA brzi u 14,40), 05,46 (poslovni do DOBOJA) iz DOBOJA u 08,44), 15,08 (putničkki do DOBOJA iz DOBOJA u 17,33), 22,21 (putnički do DOBOJA iz DOBOJA u 0,30).

DOLASCI VOZOVA

IZ SARAJEVA: 01,09 03,02 (brzi), 09,54 (poslovni), 15,06 (brzi), 16,27 (brzi) 20,06 (poslovni).
IZ ZAGREBA: 0,45 01,50 13,08 16,10 (brzi), 18,07 (poslovni) 21,40 (ubrzani).
IZ BEOGRADA: 05,30 08,17 13,01 16,28 20,06 21,43.

VANREDNI VOZOVI

Svake nedjelje BANJALUKA — MARIBOR u 13,25 i DOBOJ — BANJALUKA - LJUBLJANA u 14,01.

POLASCI AUTOBUSA IZ BANJALUKE

ZA ZAGREB: 01,20 02,00 03,00 05,30 06,00 07,45 08,30 09,30 11,00 12,00 12,40 13,15 14,30 15,10 15,20 17,00 18,15 19,24 20,00.
ZA BEOGRAD: 05,00 06,00 09,30 15,00 17,00 23,30.
ZA LJUBLJANU: 01,20 08,20 12,00 13,15 15,10 19,25.
ZA SARAJEVO: 00,30 08,00 12,00 00,45 u prolazu u 10,00 13,35 15,15.
ZA KRANJSKU GORU: 13,15
ZA TUZLU: 05,53 15,45.
ZA MOSTAR: 06,00 13,00 11,26 (u prolazu) 22,00.
ZA ROVINJ: 07,45 19,45.
ZA RIJEKU: 06,00 07,45 22,00.
ZA DUBROVNIK: 22,00 24,00 (oba u prolazu).
ZA UMAG: 06,00.
ZA SPLIT: 06,40 21,15 08,30 (u prolazu).
ZA ŠIBENIK: 07,30 22,30.

BOSANSKA GRADIŠKA

U Domu kulture danas i sutra film BLEJD RANER ISTREBLJIVAČ, a u Orahovi danas u Domu kulture film BJEGUNKE.

NARODNA BIBLIOTEKA u gradskom Domu kulture otvorena je ponedjeljkom i srijedom od 10 do 17 sati, a utorkom, četvrtkom i petkom od 10 do 14 sati. GRADSKA ČITAONICA U Bosanskoj Gradišci radi od 10 do 18 sati, a subotom od 7 do 13 sati. Odjeljenje biblioteke u Novoj Topoli (u zgradi SUBNOR—a) radi ponedjeljkom, srijedom i petkom od 12 do 15 sati. Istim danima knjige se izdaju i u odjeljenju biblioteke u Orahovi (Domu kulture) od 17 do 20 sati.

— Stalna izložba „Putevi pobjede" otvorena je od 10 do 13 sati u Radničkom domu. U Spomen-domu „Lepa Radić" u Gornjim Podgradcima postavljena je izložba „Revolucionarna prošlost Gornjih Podgradaca".

APOTEKA u Ulici maršala Tita broj 11 (telefon: 813-130) radi od 7 do 19 sati. Otvara se i u 21 sat za hitne slučajeve. Apoteka kod bolnice radi od 7 do 14 sati. Nedjeljom i praznikom apoteka radi od 9 do 11 sati, a otvara se i u 13.16, 19 i 21 sat.

Medicinski centar u Bosanskoj Gradišci - 813-433
Autobuska stanica u Bosanskoj Gradišci - 813-500
Turist-biro- 813-080
Taksi-stanica - 811-716
„Elektro-Bosanska Gradiška" - 813-344.

ČELINAC

U kino-sali danas nema predstave, a sutra igra film UČITELJICA IGRA SA CIJELIM RAZREDOM u 20 sati.

Dežurna apoteka Doma zdravlja radi od 7 do 15 sati, osim subote, telefon 850-038. Hitna pomoć Doma zdravlja radi od 15 do 07. Dom zdravlja radi od 7 do 15 sati svaki dan osim nedjelje i državnih praznika. Telefon 850-130-Narodna biblioteka „Ivo Andrić" radi svaki dan od 7 do 15 sati,osim nedjelje i državnih praznika. Telefon 850-130.

KOTOR—VAROŠ

U kino sali „25. maj" danas nema predstave, a sutra igra film IDI MI - DOĐI MI.

Apoteka radi od 7 do 19 sati, a subotom od 7 do 14 sati. Hitna pomoć Doma zdravlja 880—001. Dežurna vatrogasna služba 880—104. Biblioteka radi od 7 do 19 sati.

LAKTAŠI

Nema kino predstave

Narodna biblioteka „Veselin Masleša" radi od 7 do 15 sati, a nedjeljom ne radi. Hitna pomoć Doma zdravlja, telefon 830-250. Apoteka radi od 7 do 19 sati, subotom od 7 do 14 sati, telefon 830-030. Dobrovoljno vatrogasno društvo 830-066.

SKENDER—VAKUF

Nema kino predstave

Biblioteka, pozajmo odjeljenje, radi svaki dan od 7,30 do 15,30 sati, a ponedjeljkom od 10 do 16 sati. Dom zdravlja radi od 7,30 do 15,30 sati, telefon 890-611. Opštinski centar za obavještenje radi od 00 do 24 sata, telefon 890-620.

SRBAC

U Domu kulture danas nema kino predstave, a sutra igra američki film NJEGOVI MALI GRIJESI.

Apoteka 840-003. Dobrovoljno vatrogasno društvo 840-150. Biblioteka 840-038.

PRNJAVOR

U kino-sali danas i sutra film OSTRVO SMRTI.

Stanica za hitnu pomoć 860-190, SUP 860-001. Autobuska stanica 860-462.

ДЕЖУРНА СТРАНА

СЈЕДНИЦА ПРЕДСЈЕДНИШТВА СР БиХ

РАД И ПОНАШАЊЕ ЕЛЕМЕНТИ СТАБИЛНОСТИ

САРАЈЕВО, 17. маја — Предсједништво СР Босне и Херцеговине, на сједници којој је предсједавао Мунир Месиховић, данас је разматрао нека актуелна питања политичко-бзбједносне ситуације у овој републици. Расправа је вођена у свјетлу оцјена и ствова Предсједништва СФР Југославије.

На данашњој сједници Предсједништво је, како се саопштава, разматрало и нека актуелна питања остваривања политике у области одликовања, затим донијело указе о прогпашењу закона и размотрило нека друга питања из своје надлежности.

Оцијењено је да је одлучна борба за остваривање политике Савеза комуниста и задатака из Дугорочног програма економске стабилизације, јачање братства и јединства и заједништва, будности и мобилности система општенародне одбране и друштвене самозаштите и свакодневна друштвено-политичка активност и непосредно дјеловање у народу, међу радницима, основни услов за стабилно политичко-безбједносну ситуацију.

Садашњи друштвени тренутак налаже да се максимална пажња посвети питањима повећања индустријске и пољопривредне производње и извоза, бољем коришћењу постојећих резерви и потенцијала, борби за повећање квалитативних фактора привређивања, јачању друштвене одговорности за обављање повјерених послова и функција.

Предсједништво СР БиХ је у том смислу указало на правце опште друштвене активности и утврдило непосредне задатке надлежних државних и самоуправних органа у Републици и у укупном систему друштвене самозаштите.

ПОСЈЕТА ШПАНСКОГ КРАЉА

БЕОГРАД, 17. маја (Танјуг) - На позив Предсједништва СФРЈ, краљ Шпаније Хуан Карлос и краљица Софија учиниће званичну пријатељску посјету СФР Југославији од 22. до 24. маја ове године.

НА ТЕРЕНИМА КАСАРНЕ „КОЗАРА" ПОЧЕЛО СПОРТСКО ПРВЕНСТВО БАЊАЛУЧКОГ ГАРНИЗОНА

ВОЈНИЧКА ОЛИМПИЈАДА

Са свечаног отварања првенства

БАЊАЛУКА, 17. маја — Церемонијом свечаног отварања на теренима касарне „Козара" почело је спортско првенство Бањалучког гарнизона. У присуству војника и старјешина такмичење је отворио потпуковник Саво Ковачевић.

Такмичење ће трајати до понедјељка, 20. маја. Четири екипе: Артиљерац, Челик, Пропетер и Камнитит бориће се у дисциплинама: војни вишебој, стрељаштво, атлетика, кошарка, рукомет и одбојка и то на теренима касарне „Козара" и на међугарнизоном стрелишту у Врбањи.

М. Ј.

ИЗ ОПШТИНСКОГ ЈАВНОГ ТУЖИЛАШТВА У БИХАЋУ

ОПТУЖЕНИ ЗА ШТЕТУ

БИХАЋ, 17. маја — Општински јавни тужилац у Бихаћу подигао је оптужницу против Богдана Стојића, бившег директора ООУР-а „Предионица" Текстилног комбината „Комбитекс" Мирка Јовановића, руководиоца набавне службе и Халида Липоваче, референта набаве у Комбинату.

Како се наводи у оптужници, Стојић је непосредно утицао на закључење уговора о набавци 500 хиљада комада цијевки за предионицу, које су још 1981. године избачене из употребе. На тај начин колективу је причињена штета од четири милиона и 166 хиљада динара.

Јовановић и Липовача оптужени су за несавјестан однос према друштвеној имовини.

М. З.

ПРИПРЕМЕ ЗА СОРА „БИХАЋ '85"

СТАРТ — 4. ЈУНА

БИХАЋ, 17. маја — У Бихаћу су у току обимне припреме за организацију савезне омладинске радне акције „Бихаћ 85". Данас је одржана конференција за штампу, на којој су новинари упознати са програмом припремних активности за акцију. Тако је већ почело уређење омладинског насеља, које је лоцирано у склопу Гимназије „Моша Пијаде". Сутра ће се овдје одржати и конституирајућа сједница СОРА „Бихаћ 85".

Млади из свих крајева наше земље радиће на модернизацији (електрификацији) унске пруге од Бихаћа до Книна. Прва смјена почеће рад 4. јуна.

Д.М.

ДОГОВОР О ОЖИВЉАВАЊУ ИЗВОЗА ИЗ БиХ

ОТКЛОНИТИ СУБЈЕКТИВНЕ СЛАБОСТИ

САРАЈЕВО, 17. маја (Танјуг) — У организацијама удруженог рада треба најхитније отклонити субјективне слабости које ометају остваривање извозних планова. Ово је закључено на данашњем састанку у Извршном вијећу БиХ у чијем раду су учествовали представници републичке заједнице за економске односе с иностранством и предсједници пословодних одбора највећих организација — извозница. Повод за ове закључке била је чињеница да је у прва четири мјесеца извоз БиХ био за 4,9 одсто мањи него у истом периоду лањске године, а за 15 одсто мањи од овогодишњег плана.

У РИЈЕЦИ 27. МАЈА

ИЗЛОЖБА БАЊАЛУЧАНА

БАЊАЛУКА, 21. маја - Поводом Дана ослобођења Ријеке, у Повијесном музеју у Ријеци 27. маја биће отворена заједничка изложба чланова Друштва ликовних умјетника у Бањалуци (са гостима из Земуна, Теслића и Бихаћа) и сликара - чланова Друштва ликовних умјетника у Ријеци.

Биће представљено укупно шездесет радова, претежно млађих сликара, а ову изложбу, која ће бити отворена 15 дана, већ је видјела бањалучка публика.

Ј. П.

ГОСТОВАЊА

ХОР „ПЕЛАГИЋА" ПУТУЈЕ У ИТАЛИЈУ

БАЊАЛУКА, 17. маја - Мјешовити хор РКУД-а „Пелагић" одлази у сриједу у Италију. Биће то узвратна посјета хору из Сапорна, који је током априла боравио у Бањалуци. Чланови бањалучог хора биће гости традиционалног фестивала музике који се одржавају у овом граду.

-Сарадња између хора из Сапорна и Бањалуке почела је прошле године, у вријеме заједничког боравка на Међународном фестивалу у Клизленду. За Мјешовити хор „Пелагић" то је прво гостовање у Италији. У сриједу ћемо приредити коцерт у Ровињу, а затим у италијанском граду Тренту. На програму су дјела свјетских и домаћих аутора - каже руководилац хора **Мухарем Инсанић.**

Као солисти наступају **Инге ХЕИНЛ**, сопран, **Бојан Погрмиловић**, баритон, клавирска пратња **Бранка Кузмановић, а диригент је Мухарем Инсанић.**

Ј. П.

ПБС — ОСНОВНА БАНКА „БАЊАЛУКА"

КУРСНА ЛИСТА

(формирана 17. маја 1985. године)

КУРС У ДИНАРИМА

Земља	Валута	Куповни за ефективу	Куповни за девизе	Продајни за девизе
Аустрија	100 шилинга	1187,56	1218,01	1221,67
Белгија	100 франака	412,38	424,04	425,31
Данска	100 круна	2314,26	2372,58	2379,71
Француска	100 франака	2730,08	2807,28	2815,72
Холандија	100 флорина	7373,28	7581,78	7604,56
Италија	100 лира	13,06	13,39	13,43
Норвешка	100 круна	2882,70	2955,34	2964,22
СР Њемачка	100 марака	8327,40	8540,92	8566,58
Швајцарска	100 франака	9900,16	10154,01	10184,52
Шведска	100 круна	2872,96	2954,20	2963,08
Јапан	100 јена	99,97	104,67	104,99
В.Британија	1 фунта	320,74	329,80	330,79
Канада	1 долар	181,23	189,20	189,77
САД	1 долар	255,26	264,05	264,85
Аустралија	1 долар	176,35	184,65	185,21

Куповни и продајни курсеви за девизе примјењују се од 14,00 сати 17. маја 1985. године, а куповни за ефективу примјењује се од 15. маја 1985. године.

ТВ

СУБОТА, 18. МАЈА

ПРВИ ПРОГРАМ

9,30 — Образовни програн
10,55 — Пјесма пјесми: Народни збор поводом 40-годишњице побједе над фашизмом
12,00 — Репризни програм
15,30 — Преглед програма
15,35 — Забавни календар — реприза
16,25 — Седам Тв-дана
16,55 — Како бити заједно — скице из Аустрије
17,40 — Дневник 1
17,55 — Пјесма пјесми — народна музика
18,30 — Срдачно ваши — документарни програм
19.15 — Цртани филм
19,30 — Дневник 2
19,55 — ТВ-спот
20,00 — Бони и Клајд — амерички играни филм
21,50 — Вијести
21,55 — Седам свјетских дана
22,05 — Викенд-програм

ДРУГИ ПРОГРАМ

13.55 — Посмртница — турски играни филм
15.10 — 24. београдско пролеће за дјецу — пренос
16,10 — Трка за руже — амерички филм за дјецу и омладину
17,40 — Непокорени град — домаћа серија. 9
19.00 — Прођеће у долини Бедње — емисија народне музике
19.30 — Дневник
20.00 — Музичка позорница — забавна музика
20.30 — Загребачке пуце — фељтон
21.15 — Сајамски блок
21.25 — Студио 2
21.35 — Спортска субота
22,00 — Невјера на словачки начин — серијски филм
23.10 — Поетски театар

НЕДЈЕЉА, 19. маја

ПРВИ ПРОГРАМ

10.20 — Вијести
10.30 — Недјељно пријеподне за дјецу
11.58 — ЕПП
12.00 — Зелена панорама — емисија за пољопривреднике
13.00 — Знање-имање
14.00 — Мали концерт
14.15 — Против вјетра — серијски филм. 13. посљедња епизода
15.05 — Састанак без дневног реда
17.00 — ЕПП
17.15 — „Гроф Монтекристо" — енгелски играни филм
18.55 — Пут у седиште Земље — серијски цртани филм
19.30 — Дневник 2
19.55 — ТВ-спот
20.00 — БРИСАНИ ПРОСТОР: „Казна" — играна акциона серија. 4. посљедња епизода
21.15 — „66 дјевојака" — репортажа
21.50 — ПЈ у фудбалу: Црвена звезда — Партизан — репортажа
22.20 — Спортски преглед
22.50 — Дневник 3

ДРУГИ ПРОГРАМ

8.55 — Вијести
9.00 — У ИСТОМ СТРОЈУ — мозаична емисија посвећена општенародној одбрани и друштеној самозаштити (у оквиру емисија „Црне птице" — домаћи играни филм)
11.45 — Млади музички умјетници: Игор Криченко — виолончеиста
11.50 — Заједно смо се борили — документарна емисија
15.20 — Преглед програма
15.25 — Монте Карло: трке „формуле 1" за „Велику награду Монака", пренос
17.45 — У друштву са „Пепеип ин кри" — забавна музика
18.15 — Новитети музичке продукције — народна музика
18.40 — Необавезно 2 — емисија из културе
19.10 — Сајамски блок
19.20 — Интермецо
19.30 — Дневник
20.00 — Развој људске врсте - енглеска документарна серија. 7/9
20.50 — Студио 2
21.10 — ТВ — кинотека: „Правац Токио" — амерички играни филм

ВРИЈЕМЕ

ИЗВЈЕШТАЈ РЕПУБЛИЧКОГ ХИДРОМЕТЕОРОЛОШКОГ ЗАВОДА БиХ

СУНЧАНО

ЗА БОСАНСКУ КРАЈИНУ: Прије подне претежно ведро и сунчано, а послије подне умјерено облачно уз могућност ријетких локалних пљускова. Највише температуре од 24 до 28 степени.

ЗА БАЊАЛУКУ: Прије подне сунчано, послије подне мало до умјерено облачно и топло. Највиша температура око 28 степени.

ЗА НАРЕДНА ДВА-ТРИ ДАНА: Не очекује се знатнија промјена времена: у пријеподневним сатима сунчано, а поподне мало до умјерено облачно. Температура без веће промјене.

ВОДОСТАЈ: Уна — Бихаћ 36 цм, бистра, температура воде 11,8 степени. Уна — Босански Нови 58 цм, бистра, температура воде, 13,2 степена. Сана — Сански Мост 180 цм, бистра, температура воде 1,5 степени. Врбас — Бањалука 116 цм, бистар, температура воде 12,6 степени. На свим ријекама водостај у опадању.

ДАВИД ШТРБАЦ

ГЛАС

РЕДАКЦИЈА Улица АВНОЈ-а 93. Телефон: директор и одговорни уредник 34-417, Редакција 37-977, 37-979, дактилографи 34-449. Огласно у Улици Веселина Маслеше 13, телефон 34-448. Телекс 45-208YU ГЛАС. ООУР Новинска дјелатност Бањалука, пролазни рачун број: 10500-833-427 код СДК Бањалука. Претплата за СФРЈ: тромјесечна 2.430 динара, полугодишња 4.850, годишња 9.700, само за „Недјељни Глас" 1.660 динара годишње. Претплата за иностранство: тромјесечна 4.800 динара, полугодишња 9.600, годишња 19.200, само за „Недјељни Глас" 3.330 динара годишње. Уплате на девизни рачун број: 10500-620-71000-552 код Привредне банке Сарајево, Основне банке Бањалука. Рјешењем Републичког комитета за образовање, науку, културу и физичку културу СР БиХ број 02-4153/82. „Глас" је ослобођен плаћања пореза на промет.